

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 4 (1511) 1979 SAUSIS - JANUARY 25 • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA • Tel. (416) 275-4672 • 30 ct.

Studijuoti ar bėgti?

Keičiasi kartos, keičiasi ir idealai bei gyvenimo būdas. Vyresnioji mūsų karta, užaugusi nepriklausomoje Lietuvoje, savo gyvenimo idealais laikė dvasines vertybes — religines, tautines, kultūrines. Vieni tos kartos žmonių pabrėžė vienokias vertybes, kiti kitokias, bet bendras visų bruožas buvo idealistinė gyvenimo linkmė. Bene labiausiai visiems rūpėjo mokslas, kuris pradžioje buvo sunkiai pasiekiamas, bet vėliau gerokai palengvėjo ir pasidarė prieinamu beveik visiems. Ypač jaunimas veržėsi į mokslą, nes tai buvo vienintelis kelias į šviesesnę krašto bei asmeninę ateitį. Ir niekas nesigailėjo ta linkme pasukęs — mokslas atidarė duris į seniai lauktą tautos bei valstybės šviesą. Su tokia nuotaika atvyko į Vakarus ir pokariniai išeiviai. Daugelis jų ir Vakaruose ėjo ta pačia linkme. Ne tik patys ėjo, bet ir savo vaikus skatino. Dėlto nenuostabu, kad pradžioje išeivijos vaikai, net vietinio krašto kalbos nemokėdami, gana greitai prasiveržė į pirmąsias mokinių eiles. Ir tėvai, ir mokytojai, ir mūsų visuomenė didžiavosi, kad gabūs lietuviai mokiniai. Tokia nuotaika vyravo bene ištisą pirmąjį dešimtmetį ar net ilgiau, kol pradėjo išsigalėti kitokios idėjos, kylantios iš vietinio krašto gyventojų bei jų mokinių, būtent, kad mokslas yra ne idealas, o sunki našta. Palengva krito mūsų mokinių pirmavimas, sumažėjo ryžtas mokslui.

TA LINKMĖ taip išplito, įsitvirtino, kad daugybė jaunosios kartos žmonių šuabejojo mokslu kaip idealu. Vieni metė akademines studijas ir nuėjo dirbti į fabrikus bei įstaigas, kiti pasirinko praktines šakas, nereikalaujančias ilgų studijų. Universitetuose studentų skaičius labai sumažėjo. Tokioje srovėje plaukia ir jaunoji lietuvių karta. Ji, skatinama savo tėvų, tebegyvenančių senąja tradicija, bando nebėgti nuo akademinių studijų. Tačiau tokių akademinės nuotaikos jaunuolių skaičius nėra didelis. O ir jų dauguma renkasi vien praktines profesijas — gydytojų, inžinierių, buhalterių, advokatų, prekybininkų ir pan. Į humanitarinius mokslus nedaug kas ryžtasi. Tai sudaro pavojų visai mūsų kultūrai. Turėsime daug praktinių profesijų žmonių, bet labai mažai teologų, istorikų, sociologų, psichologų, mokytojų, literatų, muzikų ir t.t. Be humanitarinio sluoksnio žmonių negalėsime nei išlaikyti, nei kurti savitos kultūros, kuri sudaro lietuviybės pagrindą. Šis trūkumas pradedamas jausti jau dabar. Pvz. Kanados vyriausybė duoda lėšų parašyti akademinio pobūdžio veikalams apie atskiras etnines grupes. Tokių veikalų autorių Kanadoje atsirado per 20. Deja, kol kas nėra tinkamo žmogaus rašyti apie lietuvius. Mat, pagrindinis reikalavimas — autorius turi būti universiteto dėstytojas, parašęs akademinio lygio knygų. Šis vienas faktas rodo, ko mums šiuo metu trūksta.

SILPNAJĄ mūsų pusę rodo ir kiti faktai. Vienas tokių yra apamai lietuvių stoka universitetų profesūroje, ypač Kanadoje. Didžiojoje mūsų tautos kultūroje, bet jie yra reti paukščiai, kurių dalis yra atkilusi iš Lietuvos. Kai būna baltistikos studijų dienos ir kai suvažiuoja estų bei latvių akademikai, labai išryškėja lietuvių atsilikimas toje srityje. Pagal išeivijos skaičių lietuviai turėtų gerokai pralenkti kitus baltiečius. Galbūt lietuviai yra gausesnė praktinėse profesijose, bet humanitarinėse reikia jiems pasipausti. Visų pirma reikėtų atstatyti mūsų visuomenėje mokslo nuvertinimą. Tradicinė mūsų pažiūra į mokslą buvo sveika. Ir dabar matome, kad praktinės profesijos yra tarnyba, užtikrinanti gerą duoną, bet jos nekuria kultūrinio gyvenimo. Didiesiems mūsų tautos uždaviniais reikia akademinio lygio humanitarinio išsilavinimo žmonių. Dėlto jaunoji mūsų karta turėtų išvėgti prasidedančią krizę, nukreipti savo talentus ne vien tik į praktines profesijas. Ji turėtų prisiminti, kad didieji visuomeninio, politinio ir kultūrinio gyvenimo sprendimai daromi ne lengvai prieinamuose fabrikuose, bet universitetų katedrose, politiniuose sambūriuose, komunikacijos priemonėse. Antra, mūsų jaunimas neturėtų bėgti nuo akademinio mokslo, kuris ir laisvajame pasaulyje yra įtakos sferoje. Mokslas yra našta tūniniams, nepajūgiems, bet palaima ryžtingiesiems.

KANADOS ĮVYKIAI

Ekonomija ir vienybė

Kanados Vienybės Taryba, remdamasi kanadiečių nuomonėmis tyrimais, paskelbė studiją, kuri buvo pasiūsta visiems premjerams. Joje konstatuojama, kad kanadiečiams daugiau už vienybę rūpi infliacija ir apamai ekonominės problemos. Tarp provincijų pastebimos varžybos išsikvoti daugiau pinigų iš Otavos. Kvebekui ir Atlanto provincijoms atrodo, kad iš federacijos daugiausia naudos turi Ontario provincija. Vakarų provincijos teigia, kad šiuo atžvilgiu pirmoje vietoje stovi Kvebekas, antroje — Ontario. Pavieniai kanadiečiai esą visiškai nesuka galvos dėl vieningos Kanados išlikimo. Šios studijos mintis patvirtino ir Gallupo instituto neseniai atlikti tyrimai. Pagal juos net 67% apklaustų kanadiečių buvo susirūpinę nuolatiniu pragyvenimo išlaidų didėjimu, 59% — nedarbu, 56%

— infliacija ir tik 22% — vienybės klausimu.

Diplomatinių ryšių užmezgimas tarp JAV ir komunistinės Kinijos sukėlė nemažą rūpestį Kanados vyriausybei dėl galimo prekybos suaktyvėjimo tarp minėtųjų šalių. Pekingas su 20 verslininkų delegacija paskubomis nuskrido Kanados prekybos min. J. Horneris. Jo pranešimu iš Hong Kongo, kanadiečių nuogastavimams nėra jokio pagrindo. Komunistinė Kinija, atvėrusi duris į pasaulį, dabar duoda gausius užsakymus įvairioms firmoms daugelyje šalių. Sekančią mėnesį valdinė "Petro-Canada" bendrovė ir privati "Ranger Oil" bendrovė su Kinija pasirašys daugelio milijonų vertės sutartį vykdyti naftos paieškas Kiniją supančių jūrų pakrantėse. Išlaidas ir pelną šios bendrovės dalys pusiau. Kanadon netrukus atvyks kiniečių

Jauniesieji torontiškie "Atžalyno" šokėjai laukia savo eilės scenoje

Nuotr. O. Burzdžiaus

Lietuvės laiškas pas prezidentą

Mūsų bendradarbio pranešimas iš Vašingtono

Programos Lietuvai

Sausio 10 d. tarptautinės žinių agentūros pranešė, kad žmogaus teisių gynėjo Balio Gajausko žmona Irena atviru laišku kreipėsi į JAV prezidentą Carterį, prašydama užtarti kalinamą jos vyrą, kuris atlieka bausmę sovietų koncentracijos stovykloje. Atvirame laiške Amerikos prezidentui Gajauskienė sako, kad jos vyro kančios yra neįsivaizduojamos.

Balio Gajausko teismas įvyko 1978 m. balandžio mėn. Vilniuje, kur jis buvo nuteistas 10 metų sunkių darbų stovykloje ir 5 metams tremties už antisovietinę veiklą. B. Gajauskas teisme apkaltintas, kad bendradarbiavo su žmogaus teisių gynėju Aleksandru Ginzburgu, kuris iki savo suėmimo prieš dvejus metus tvarkė rašytojo A. Solženicino įsteigtą fondą padėti įkaltintiems disidentams bei jų šeimoms. Taip pat B. Gajauskas buvo kaltinamas, kad rinko Lietuvos partizanų kovų pokario dešimtmetį istorinę medžiagą.

Žinią apie I. Gajauskienės laišką prezidentui Carteriui tą pačią dieną "Amerikos Balsas" perdavė ne tik į Lietuvą, bet ir į eilę kitų rytų Europos valstybių.

delegacija užpildyti stambesnio kviečių kiekio. Ji taipgi susipažins su galimybėmis įsigyti kanadiškų įrenginių telefonų ir telegrafo ryšiams. Pekingė liko Toronto "Massey-Ferguson" ir Montrealio "SNC" bendrovių atstovai. Torontiečiai tikisi Kinijai parduoti žemės ūkio mašinų ar galbūt net pastatyti vieną jų gamyklą, o montrealiečiai nori patobulinti dvi geležies rūdos kasyklas.

Imigracijos min. J. S. G. Culenas pasiūlė Jungtinėms Tautoms kelti į 8-tą psl.)

Didžioji krikščionių šventė Kalėdos yra išbraukta iš oficialių kalendorių anapus geležinės uždangos. Vienok žinios iš anapus ir turistai patvirtina, kad didžiulias krikščionių šventes, ypač Lietuvoje, ne tik vyresnieji, bet ir jaunimas žino ir jas plačiai švenčia. Atrodo, kad tam tikra dalimi čia patarnauja ir radijas iš užsienio — vieninteliai laisvos informacijos kanalai. Pvz. ir šiais metais lietuviškoji "Amerikos Balso" tarnyba net visą prieškalėdžio savaitę, šalia kitų kasdieninių programų, pasigirdo lietuviškai pasakytas kalėdinis popiežiaus sveikinimas, įrašytas tiesiai į juostą. Matyt, "Amerikos Balso" lietuviškųjų programų redaktoriai J. Blekaitis, A. Petrutis, J. Vitėnas ir kiti įdėjo nemažai širdies, kad prieškalėdinės ir kalėdinės programos, transliuojamos per valstybės išlaikomą "Amerikos Balsą", lietuviams tėvynėje būtų įdomios. Pabrėžtina, kad lietuviškos "Amerikos Balso" laidos trumpomis bangomis yra gerai girdimos ir Šiaurės Amerikos žemyne.

"Mano Dieve, aš norėjau gyventi" Tokiu pavadinimu 1978 m. knygų rinkoje pasirodė jaunos latvaitės tremtinės parašyta knyga apie savo išgyvenimus Sibire. Knyga išleista anglų kalba ir ji platinama JAV sostinėje bei kitur gyvenančių latvių. Apie išgyvenimus Sibire turime visą eilę gerų ir jaudinančių

lietuvių autorių, kentėjusių Sibiro tremtyje, atsiminimus. Ypač prisimintini E. Juciūtės, E. Rūkienės, B. Armonienės, H. Tautvaišienės ir kitų autorių veikalai.

Keturiolikmetės latvaitės Rūtos U. dienoraštis, kuri buvo 1941 m. birželio mėnesį ištremta į Sibirą su savo senele, motina ir dviem jaunesnėmis už ją sesutėmis, yra trenkianti knyga. Tai tiesiog scenarijus filmui. Mergaitės dienoraštis neįtikėtinai šaltas, niekur ji nelieja savo skaudžių jausmų, bet tik aprašo savo išgyvenimus, detaliai nuodoma sunkiausius išgyvenimų aspektus.

Ar buvo šios jaunos mergaitės užrašai redaktorių kiek išlyginti, nežinia, nes nei dienoraščio autorės Rūtos, nei jos sesutės Majos nebėra gyvųjų tarpe. Rūta mirė 1958 m., turėdama 31 metus amžiaus, o jos jaunesnė sesutė Majla mirė 1968 m. Senelė ir motina mirė Sibiro tremtyje, o nuo išvežimų išsigelbėjęs tėvas, jau seniai turėjęs savo dukters šiuurpus dienoraščio rankraštį, leido Vakaruose išspausdinti tik prieš kelerius metus. Pirmoji knygos laida latvių kalba išleista 1977 m., o dabar jau platinama trečioji laida latvių kalba ir pirmoji laida anglų kalba. Angliškame vertime knygos pavadinimas šis: "Dear God, I wanted to live". Knygos applanke, trumpai suglaudžiant šeimos tragediją, rašoma: "Rankraščio originalas latvių kalba pirmą kartą knygos forma dienos šviesą išvydo 1977 m. Šiuo metu platinama trečioji knygos laida latvių kalba, bet Rūtos tėvas niekad nepamatė savo mirusios dukters svajonių išsipildymo. Jis nesulaukė progos pamatyti mirusios dukters knygą, nes pats mirė 1978 m. vasarą".

Pasaulio įvykiai

BRITANIJĄ Į EKONOMINĮ CHAOSĄ VĖL ISTUMĖ BESAIKIAI kaikiurių unių reikalavimai ir streikai. 1975 m. Britanija buvo priartėjusi prie visiško bankroto, kai infliacija pasiekė 26%. Ją tada išgelbėjo premjero J. Callaghano pasiektas susitarimas su unijomis apriboti iki minimumo atlyginimų didinimą. Šio susitarimo dėka infliacija 1978 m. nukrito iki 7,7%. J. Callaghanas paskelbė gaires, numatančias atlyginimų padidinimą tik 5%, bet jas atmetė Fordo automobilių gamyklos darbininkai, pernai rudenį streiko dėka išsikovoję 17%. Visišką chaosą atnešė praėjusią savaitę prasidėjęs 100.000 sunkvežimių vairuotojų streikas. Šios unijos nariai nori, kad jiems atlyginimas būtų padidintas 22%. Piketavimu sunkvežimių vairuotojai sustabdė žaliavų ir net maisto gaminių pristatymą, laivų pakrovimą bei iškrovimą uostuose. Pasikartojančius 24 valandų streikus pradėjo traukinių mašinistai, sustabdydami užmiesčiuose gyvenančių tarnautojų ir darbininkų atvykimą į darbo vietas. Streikuoti ruošiasi savivaldybių tarnautojai, reikalaujantys net 40-50% atlyginimų padidinimo. Tokių besaikių reikalavimų patenkimas metinę infliaciją vėl pakeltų iki 30%, trejus metus su ja vestą kovą padarydamas beprasmiška. Vilties teikia kai kuriuose Britanijos miestuose pradėta moterų akcija. Išėjusios į gatves, jos reikalauja mirties nuomonės atsiskaitos prieš unijas turbūt atvesins jų vadus, kurių eilėse yra nemažai komunistų.

Iranas be šacho Irano šachas R. Pahlavis, spaudžiamas nesibaigiančių demonstracijų, išskrido į Egiptą, kur buvo šiltai sutiktas prez. A. Sadato, po kelių dienų — į Kaliforniją. Kraštui valdyti R. Pahlavis paliko devynių asmenų karališkąją tarybą ir naująjį premjerą S. Bachtiarą. Šacho išvykimas, nors oficialiai vadinamas tik atostogomis, Irano miestuose buvo sutiktas milijoninėmis džiaugsmo demonstracijomis. Iš Paryžiaus ruošiasi grįžti pagrindinis demonstracijų kurstytojas A. Chomeinis — religinis konservatyviųjų mahometonų vadas. Iraną jis nori paversti mahometoniška respublika, kurioje pagrindinė valdžia tektų mahometonų dvasiškams. Tokia reforma Iraną vėl grąžintų į viduramžių laikus. Savo knygoje A. Chomeinis yra pasisakęs prieš užsienio įtaką Iranui, rasines bei religines mažumas. Ligšiolinės premjero S. Bachtiaro pastangos atstatyti tvarką ir ramybę buvo nesėkmingos. Kariuomenė bei jos vadai tebėra ištikimi šachui R. Pahlaviui. Labai galimas dalykas, Irano valdymą turės perimti karinė diktatūra.

Pabėgo rusaitė Iš sovietinio ekskursijų laivo "Leonidas Sobinovas" Sydnejaus uoste pabėgo 18 metų amžiaus padavėja Lilijana Gasinskajova. Nakties metu ji išlindo pro savo kabinos langelį ir atplaukė į krantinę, apsiėmusi tik maudymosi kostiumu. Spau-

dos atstovams pareiškė, kad komunistu ji visiškai nusivylė, būdama 14 metų amžiaus. Darbo ekskursijų laive jieškojo pabėgimo tikslo. Britanijos uostuose ji nebuvo išleista į krantinę, tad Sydnejuje nutarė išlįsti pro kabinos langą ir pasiprašyti politinės globos. Ją jai suteikė Australijos vyriausybė. Maskvoje kompartijos vadas ir augščiausiojo sovietų prezidiumo pirm. L. Brežnevus pasirašė įsaką, kuriuo atimama Sovietų Sąjungos pilietybė iš 1976 m. pabėgusio šachmatų meistro V. Korčnojaus. Sovietų Sąjungai žmonai neduoda leidimo išvykti pas vyrą. Iš Maskvos taipgi pranešama, kad netrukus už religinę veiklą bus teisiamas sekmininkų veikėjas Vladimiras Selkovas. Matyt, kompartijai nepatiko vieši jo pareiškimai, kad Sovietų Sąjungoje nėra religinės laisvės.

Šnipų sąrašas

Į V. Berlyną su žmona ir vaiku pabėgo augštas R. Vokietijos saugumo pareigūnas. V. Vokietijos vyriausybė tuo tarpu neskelbia jo pavardės, bet pabrėžia, kad jis yra pulkininkas leitenantas, atnešęs svarbių špioznažo slapstelių. Pagal jo parūpintą R. Vokietijos šnipų sąrašą V. Vokietijoje jau suimti keturi agentai. Spėjama, kad V. Vokietijoje yra apie 8.000 komunistų šnipų, dirbančių R. Vokietijai. Juos sunku suimti, kai abiejose Vokietijose vartojama ta pati vokiečių kalba. Tokie agentai lengvai prisitaiko prie vietinių sąlygų, neišsiskiria iš V. Vokietijos gyventojų. Daugiau žinių apie šį pabėgėlį žadama sekančią savaitę.

Izraelio kerštas

Taikos derybas tarp Izraelio ir Egipto vėl bando atnaujinti JAV pasiuntinys A. Atherthonas, bet jų, atrodo, nesiekia premjero M. Begino vyriausybės. Atsiskersydamas už palestiniečių susprogdintą bombą Jeruzalės turgavietėje, sužeidusią 20 asmenų, ji malūnsparniais pasiuntė parašutintinkų dalinį į Libaną per karo paliaubas prižiūrinių Jungtinių Tautų karių linijas. Teigiama, kad buvo su naikintos dvi palestiniečių bazės, esančios 18 km nuotolyje nuo pasienio, šiaurinėje Litanijos upės pusėje.

Šiame numeryje:

Studijuoti ar bėgti?

Bėgdami nuo mokslo, kenkiame savajai kultūrai

Lietuvės laiškas pas prezidentą

B. Gajausko žmonos prašymas pasiektas JAV prezidentą

Spaudoje apie spaudą

Vertindami lietuviškąją spaudą, neužmirškime darbo sąlygų

Kredito kooperacija seniau ir dabar

Kooperacijos idėja ir kredito kooperatyvai Kanadoje

Sovietų agentų pareigos

Slapta informacija, paskelbta rusų pabėgėlio

Komentuojant komentarus

Dr. A. Stromas atsako savo kritikams

Jaunimas turi rasti savitą kelią

Pokalbis su jaunimo kongreso studijinės dalies vedėju

Nesunaikinami pėdsakai

Atsisveikinant su Vilniaus krašto vaikėju Mamiūnu

Anei rašto, anei druko...

Okupuotos Lietuvos tikintiesiems reikia laikraščio

Kreivos idėjos "Mindauge"

Kritiškos pastabos apie J. Marcinkevičiaus dramą

TEVIŠKĖS ŽIBURIAI

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ont. L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672

Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"
Redaguoja: k. dr. Pr. Gaidamavičius ir Vyt. Kastytis

Metinė prenumerata \$14, pusmetinė — \$7.50. Rėmėjo prenumerata \$20.
Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland—Lithuanian Weekly

Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc.
Subscription rates: \$14.00 per year, \$7.50 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509.

RELIGINIAME GYVENIME

★ LIETUVOJE ATSISTATYDINO buvęs Vilniaus arkivyskupijos kardinolis vikaras-vadytojas mons. Česlovas Krivaitis. Jo vietoje Vilniaus arkivyskupijos konsultoriai nauju Vilniaus arkivyskupijos vadytoju išrinko dekaną kun. Algirdą-Kazimierą Gutauską, gimusį 1921 m. Jis kunigu buvo įšventintas 1945 m. ir paskutiniu metu buvo Šv. Teresės parapijos ir Aušros Vartų klebonu bei ėjo Vilniaus arkivyskupijos patarėjo pareigas. "LKB Kronika" 33 nr. straipsnyje "Kokie kunigai gina katechetą?" (iš Kauno kunigų seminarijos pašalintą klieriką Jakutį) apie kunigą A. Gutauską pateikia neigiamą charakteristiką.

★ IS LIETUVOS GAUTOMIS žiniomis, Telsių vyskupijoje įvyko nemažai kunigų pasikeitimų. Buvęs Mažeikių klebonas kapitulos kan. Juozapas Miklovas laikinai perkeltas į Palangą vikaro pareigom. Palangos klebonas kun. Petras Merliūnas perkeltas vikaru į Klaipėdą. Klaipėdos klebonas kun. Juozapas Gedgaudis iškeltas į Požerės parapiją Šilalės rajone. Šilalės klebonas kan. Antanas Kiela, sulaukęs 80 m. amžiaus, atsisakė iš pareigų ir apsigyveno Tirkšliuose. Kauno ligoninėje paskutiniu laiku gydėsi ir buvo operuoti kun. Juozas Sukys, Laukuvos klebonas, ir kun. Boleslovas Radavičius, Žaiginio klebonas.

★ RELIGINĖ LIETUVIŲ KATALIKŲ SALPA, kurios būstinė yra Niujorke (351 Highland Bld., Brooklyn, NY 11207, USA) išleidimo knygele "Melskimės už Lietuvos kenciančią-kovojančią tautą". Joje sudėtos maldos, tinkamos vigilijoms ir šventajai valandai už Lietuvos bei tikėjimo laisvę. Taip pat surašytas tvarkaraštis maldos dienų už Lietuvą kiekvienai katalikų parapijai, vienutėlei, institucijai laisvaus pasulyje. Išimti sudaro Kanada, kur pirmąjį kovo sekmadienį švenčiama Tikinčiosios Lietuvos Diena visų lietuvių katalikų. Minėtoji knygelė yra parengta kun. K. Pugeviciūsiui. Prieš maldos ir anglių kalba, kad galėtų dalyvauti kitataučiai ir lietuviškai nekaltantys tautiečiai.

★ "BROLIAMS LIETUVIAMS LINKIU KALĖDŲ PALAIMOS KRISTUJE" — tai jau antrasis popiežiaus Jono Pauliaus II lietuviškas sveikinimas, nukreiptas į lietuvių tautą. Kalėdiniam žodyje popiežius kreipėsi į visas pasaulio vrytausybes. Jis skatino valdžias priimti pilnąją tiesą apie žmogų, taigi ir tą žmogaus plotmę, kuri buvo atskleista šventąją naktį Kristaus gimimu. Žmonijos stiprybė glūdi šioje paslapyje, todėl niekas neturi priešintis jos įtakai, nes be jos visa, kas žmoniška, žlunga. Kalboje popiežius užsiminė apie žmogaus teisių pažeidimus pasaulyje ir prašė prisiminti visus vargšus. Ypač jis prisiminė tuos, kuriems ta naktį neleidžiama dalyvauti Kristaus gimimo šventėje ir kurie neturi kunigo, kuris galėtų aukoti Mišias. Jis skatino visus pagalvoti apie svetimo stoka žmoguje Dievo atžvilgiu ne tik Kristaus gimimo Betlėjuje metu, bet ir visais laikais. Šį kartą popiežius pasveikino tikinčiuosius 25 kalbomis: prancūzu, anglų, vokiečių, ispanų, portugalų, rusų, olandų, albanų, arabų, armėnų, kroatų, bulgarų, čekų, slovėnų, vengrų, rumunų, gudų, lietuvių, ukrainiečių, japonų, kiniečių, etijopų, lenkų ir lotynų. Pasak Vatikano stebėtojų, tai rekordinis popiežiaus betkada panaudotų kalbų skaičius vienu metu.

★ PRIVACIJA IŠPAZINTI IR SANTUOKOS NEISARDOMUMĄ Jonas Paulius II pabrėžė Kanados vyskupams, lankiusiems jį prieš Kalėdas. Pasak popiežiaus, kiekvienas, kuris atsisakia nuo savo santuokinio ir veda kita — svetima. Šio Kristaus mokymo Bendrija negali kitaip aiškinti ar panaikinti. Pabrėžęs vyskupo, kaip vienybės su visuotine Bendrija atstovo, vaidmenį, jis nurodė, kad pagrindinė vyskupo pareiga yra Evangelijos skleidimas. Jis pabrėžė dvi sakramentinio gyvenimo taisykles, kurių būtina laikytis: taiėjimas išpažinties prieš priimant pirmąją Komuniją ir bendrojo atleidimo išimtinis pobūdis. Esą ankščiau Paulius IV buvo leides eksperimentavimą laikotarpį — vaikai buvo leidžiami priimti pirmąją Komuniją be išpažinties. Tačiau šis laikotarpis 1973 m. buvo oficialiai užbaigtas ir dabar einantieji pirmosios Komunijos turi būti atlikę išpažintį. Bendras atleidimas, teikiamas be priva-

čios išpažinties, yra grynai išimtinio pobūdžio ir teikiamas tik labai ne-normaliose sąlygose. Tos sąlygos remiasi Tridento santarybos mokymu apie asmeninę išpažintį. Jis pakartojo Pauliaus VI žodžius, esą kunigas gali atidėlioti daugelį darbų bei pareigų, bet negali atidėti savo darbo ir pareigos klausykloje.

★ LENKIJOS VYSKUPAI visuotiniame susirinkime 1978 m. gruodžio mėnesį pareikalavo, kad komunistinė Lenkijos valdžia nustotų cenzūruoti katalikiškąją spaudą ir net teiktų finansinę paramą. Pasak jų, dabar popiežius yra lenkas, tad lenkai katalikai turi pilną teisę būti informuojami apie visus jo pasisakymus ir skaityti pilnus jo kalbų tekstus. Vyskupai taipgi skatino visus lenkus klausyti Vatikano radijo.

★ KUN. EDOUARD DHANIS, SJ, buvęs ilgametis Šv. Gregoriaus universiteto Romoje profesorius, nuo 1963 m. iki 1966 m. rektorius, mirė sulaukęs 76 m. amžiaus. Jis buvo gimęs Belgijoje ir kunigu įšventintas 1929 m. I įžūtus įstojo 1939 m. Nuo 1933 m. iki 1949 m. profesorius Belgijos Liuvono universitete, paskui buvo paskirtas į Romą ir ten išgyveno iki mirties. Jis daug pasidaravo II Vatikano santarybos metu ir parašė pirmąją K. Bendrijos dogmatinės konstitucijos apybraižą. 1969 m. buvo popiežiaus pasiūstas Olandijon švelninti įtampas tarp Olandijos vyskupų ir Vatikano "Olandų Katechizmo" reikalu. Reikalas buvo išspręstas, kai tolimesnės laidos buvo pradėtos spausdinti su pataisomis. 1976 m. kun. E. Dhanis buvo paskirtas specialiu Pauliaus VI astovu kalbėtis su arkiv. Marcel Lefebvre, nusistatčiusiu prieš K. Bendrijos liturgines reformas. Toje savo misijoje jis nieko nepasiekė: arkiv. Lefebvre popiežiaus nepaklausė ir buvo suspenduotas.

★ ARKIV. MARCEL LEFEBVRE kuris yra pasisakęs prieš II Vatikano santarybos nutarimus ir Pauliaus VI suspenduotas už nepaklusumą, prieš Kalėdas turėjo pasimatymą su Jonu Paulium II. Nei arkivyskupas, nei Vatikanas jokio pareiškimo po pasmatymo nepadarė, nors italų laikraštis "La Nazione" paskelbė žinią, kad dar prieš susitikimą arkiv. Lefebvre pažadėjęs pripažinti visus II Vatikano santarybos sprendimus bei popiežiaus autoritetą. Tam susitikimui tarpininkavęs kard. Giuseppe Siri, Genujos arkivyskupas. Esą Jonas Paulius II jau tada norėjęs suspendavimą atšaukti, tačiau jį sulaukęs doktrinų kongregacijos prefektas kard. F. Seperis. Dabar spauda praneša, kad sausio 10 d. arkiv. Lefebvre turėjo pasimatymą ir su kard. Seperiu.

★ VOKIEČIAI KATALIKAI SOVIETŲ SAJUNGOJE yra įsteigę eilę parapijų centrinės Azijos dalyje. Tai pranešė vokiečių spaudos agentūra KNA, pasiremama tas vietoves aplankiusių R. Vokietijos gyventojų pranešimais. Daugumas ten gyvenančių vokiečių yra vadinamieji "Volgos vokiečiai" iš Volgos vokiečių respublikos. Daugumas tų vokiečių II D. karo metu buvo ištremti į Aziją. Po ilgo bėtiesio gyvenimo jiems buvo leista burtis. Taip jie steigė savo parapijas ir pasistatydino koplyteles. Vienintelis sunkumas — susirasti kunigus, kurie turėtų darbo leidimą. Paprastai į tą kraštą išstremtieji kunigai tokio leidimo neturi, ir jų apaštalavimas būna slaptas.

★ LENKŲ KALBA MISIOS KIEKVIENĄ SEKMADIENĮ bus transliuojamos per Vatikano radiją Lenkijon. Tai naujas Jono Pauliaus II potvarkis. Pirmąsias tokias transliuojamas Mišias lenkų kalba laikė pats popiežius sausio 7 d.

★ "CIVILTA CATTOLICA", jėzuitų žurnalas, parėmė Italijos vyskupų pasisakymą abortų klausimu ir apkalinto pasaulietinę spaudą neteisčiai perteikusią vyskupų pareiškimą. Esą spauda pavaizdavusi vyskopus kietasirdžiais, o jų laisvą — labai negatyvią. Žurnalas stebisi, kad spauda kaltina vyskopus kietasirdžius, tolerancijos stoka ir dogmatizmu už patvirtinimą ekskomunikacijos tiems, kurie žudo negimusius kūdikius. Pasak žurnalo, spauda turėtų dėkoti, kad K. Bendrija vykdo savo uždavotį ir tarnauja žmogaus sąžinei bei visai žmonijos civilizacijai, puoselėdama žmogiško asmens vertę.

KUN. J. STS.

Naujojo popiežiaus įvedybų iškilmė Šv. Petro aikštėje Romoje 1978 m. Augščiausiai iškelta vėliava yra Lietuvos trispalvė (aiškiai matyti spalvotoje nuotraukoje)

DISKUSINĖS MINTYS

Spaudoje apie spaudą

Aurelija
Balasaitienė

Moderni visuomenė, nežiūrint politinių sąlygų ar laiko dvasios, ne vien augštai vertina spaudos reikšmę, bet ir jaučia jos jėgą, kuri formuoja viešąją opinią, teikia visų sričių informaciją ir yra viena gyviausių laiko kultūros apraiškų. Diktatūrinų kraštų spauda, kontroliuojama ir cenzuruojama valdžios organų, yra ryškiausias spaudos svarbos įvertinimo įrodymas. Savojo krašto spauda tiek laisvo pasaulio kraštuose, tiek diktatūrinės santvarkos valstybėse tarnauja įvairiems uždaviniams — nuo politinės propagandos iki komercinių interesų, reklamų, skelbimų ir t. t.

Tremties visuomenės spauda drastiškai skiriasi nuo spaudos, gyvuojančios savo gimtojo krašto ribose. Pagrindinis jos uždavinys galėtų būti taip apibūdinamas: palaikymas gyvo ryšio tarp visame pasaulyje pasklidusių savo tautiečių, juos tinkamai informuojant apie bendro intereso įvykius ir darbus (mūsų atveju: Lietuvos laisvės byla, kultūrinio ir visuomeninio gyvenimo laimėjimai, konkretus informavimas apie mūsų kasdieninį gyvenimą), įieškojimas priemonių mūsų tautinei sąmonei palaikyti, konkretus savosios kalbos ir kūrybos išlaikymas, vispaprasta informacija.

Uždavinys aiškus, reikalavimai dideli. Pažvelgus realybei į akis, mūsų spaudai vertinti reikia specialaus kriteriumo, atsižvelgiant į ypatingas sąlygas, kuriose toji spauda gyvena. Realus klausimas yra finansinė padėtis. Nei brangios reklamos, nei gerai apmokami skelbimai mūsų spauda negyvena. Prenumeratos, dažnokai nesumokamos laiku, ir geriausių tautiečių aukos yra pagrindinis mūsų spaudos išlaikymo šaltinis. O reikalavimai jai yra dideli. Paskutiniu metu pasirodantys straipsniai, kuriuose kritikuojama mūsų spauda, turi savyje didelę dalį tiesos, jei neatsižvelgiama į nepaprastus mūsų spaudos sąlygas.

Tiesa, kad pagrindinis mūsų laikraščių personalas yra apmokamas. Iš ko gi gyventų redaktoriai, rinkėjai ir t. t.? Tačiau patį laikraščio turinį sudaro tik tie, kurie savo straipsniais užpildo puslapius. Ir kas yra jie? Ar turime pilnai apmokamų žurnalistų, kurie iš savo straipsnių honoraro galėtų gyventi, palaikydami vidutiniškai pakenčiamą gyvenimo lygį, išlaikdami savo šeimas, mokydami vaikus? Ne. Mūsų spaudos puslapius užpildo daugiau ar mažiau talentingi žurnalistai — mėgėjai, kurie daugeliu atveju savo pragyvenimo šaltinį randa tarnyboje, nieko bendro neturintys su "raštu". Tai idealistai, lietuviško žodžio mylėtojai, kurie sielojasi mūsų gyvenimo problemomis ir savo vidinį pasitenkinimą randa, išreikšdami savo mintis bei išpūdus raštu.

Reikalavimai yra dideli komunikacijai tarp mūsų visuomenės vadų ir eilinio lietuvių. Ir kaip gi pasiekti teisingos, neiškreiptos informacijos, jei komunikatai ar spaudos konferencijos mūsų visuomenėje visiškai yra išnykę? Teko man nekartą sėdėti posėdžiuose, kuriuose būvau stebėtoja. Įspūdziai ir išdava yra natūraliai subjektyvus dalykas. Įspūdzių forma para-

šyti reportažai su neišvengiamais komentarais neturi to autoriteto, kurį turėtų oficialūs komunikatai. Dauguma mūsų organizacijų skundžiasi informacijos stoka spaudoje apie jų veiklą. Retas atsitikimas, kad kuris nors oficialus asmuo ar valdybos narys pakviečia spaudos atstovą ir pateikia oficialią informaciją spaudai. Jos reikia įieškoti atliekamu laiku, graibstytis pakrikuose pasisakymuose, pripuolamuose pasikalbėjimuose. Manye dažnokai kyla mintis, kad mūsų rinkiminės procedūros turėtų būti įvesta dar viena naujovė — šalia pirmininko, vicepirmininko, sekretoriaus, izdininko ir kitų pareigų, kiekviena valdyba turėtų įvesti atstovą viešiesiems reikalams, kuris šitame žemyne taip populiariai vadinasi "public relations". Daugeliu atveju būtų išvengiamas netikslios informacijos, atitaisymų, atsiprašinėjimų, asmenišku per spaudą. O komentarai savo kailiu.

Reportažai iš įvairių vietovių apie įvairius mūsų renginius dažnokai yra blankūs ir šabloniški. Tokiose frazėse, kaip "pavykęs", "augšto lygio" koncertas, skaitytojas nieko neranda, išskyrus tuščiažodžiavimą. Pvz. kuria prasme pavykęs? Ar menišku lygiu, ar dalyvių skaičiumi, ar pelno didumu? Nei dalyvių skaičius, nei "skanių vaišių" aprašymas neduoda vaizdo, kuriame būtų pajusta nuotaika ir paties parengimo dvasia.

Siūlymas žurnalistams duoti premijas gal ir būtų maloni naujovė, tačiau ir čia susidurtume su tipiškais mūsų visuomenės sunkumais. Bešališkos organizacijos premija, paskirta viena ar kito laikraščio bendradarbiui, būtų interpretuojama kaip šališkumas. Prasidėtų ginčai, nepasitenkinimai, spėliojimai. Bene prasmingiausia būtų steigti fondą, kuris rūpintųsi gero žurnalistinio prieauglio paruošimu, atsižvelgiant tiek į jų lietuvių kalbos mokėjimą, tiek į jų sugebėjimą reikšti savo mintis raštu. Pedagoginiai kursai, li-tuanistikos institutas suvo buvimą pateisino. Žurnalistinis institutas, kad ir korespondenciniu būdu, turėtų paruošti žurnalistus, kurie užpildytų spragas, vyresniajai žurnalistų kartai mažėjant. Programoje turėtų būti įvesti ne vien grynai žurnalistinio technikos dalykai, bet ir tautinis bei politinis paruošimas asmenų, kurie per spaudos puslapius tarpautiniu mastu (visose laisvo pasaulio šalyse, kur gyvena lietuviai) sugebėtų išlaikyti lietuviškos vienybės svarbą bei tautinės gyvybės idealą.

Mūsų spauda užsitarauja

Klevelando Lietuvių Namams ir klubui reikalingas vedėjas,

kuris turi patyrimo baro ir restorano versle, moka tvarkyti personalą ir kiekvienos dienos operacijų atskaitomybę. Vedėjas turi kalbėti lietuvių ir anglų kalbomis. Suinteresuoti asmenys savo pasiūlymus prašomi atsiųsti raštu iki š.m. vasario 5 dienos šiuo adresu: LITHUANIAN VILLAGE INC. DIREKCIJAI, 877 East 185th Street, Cleveland, Ohio 44119, USA.

Padėka

Staigiai ir netikėtai amžinybėn iškeliavus

a.a. Vladui Bendoriui,

nuoširdžiai dėkojame: Prisiėlimo parapijos kunigams už Rožinį koplyčioje, parapijų klebonams — kun. Aug. Simanavičiui, OFM, kun. P. Ažubaliui, kun. Rafaeliui Šakaliui, OFM, atnašavusiems šv. Mišias; a.a. Vlodo bičiuliams, užprašiusiems šv. Mišias, aukojusiems gėles, karsto nešėjams, sol. V. Verikaičiui, šeiminkams, paruošusioms pusryčius ir visiem dalyvavusiems velionies laidotuvsė

Testamento vykdytojai

MYLIMAI MAMYTEI

ONAI SAULENIENEI
Lietuvoje mirus,

sūnų BRONIŲ su šeima ir kitus artimuosius nuoširdžiai užjaučiame —

E. J. Draudvilai
O. A. Skrebūnai
J. V. Vingeliai
S. J. Andriuliai

ONAI SAULENIENEI
Lietuvoje mirus,

sūnų BRONIŲ SAULENĄ su šeima ir kitus artimuosius nuoširdžiai užjaučiame bei kartu liūdime —

I. ir J. Baltakiai
L. ir I. Juzukonijai
D. ir M. Regina
J. ir B. Sriubiškiai

Canadian Art Memorials Ltd.

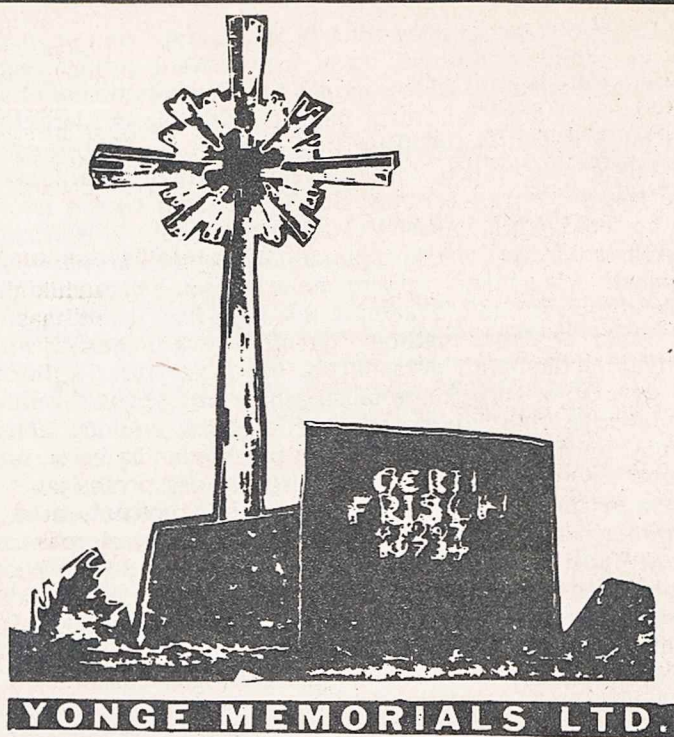
176 Lakeshore Road West, Port Credit, Ontario L5H 1G4

LOUIS TEMPORALE - oficialus skulptorius -
Bank of Canada, Bank of Montreal,
Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg.
King George VI Niagara Falls

Atlieka įvairius kapų paminklų akmenis ir skulptūras darbus — greitai ir meniškai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų.

Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume neskubėdami atlikti visą meniską darbą pagal pageidavimus.

Darbovietės telefonas 278-2757
Namų telefonas 278-4529

YONGE MEMORIALS LTD.

2019 YONGE ST., Toronto 7 (tarp Davisville ir Eglinton)

Tel. 487-2147, vakarais 445-8955

Meistriskas darbas, puikus lietuviški projektai

ESTŲ PAMINKLŲ BENDROVE

Mobawk Furniture Ltd.

PILNAS

NAMŲ

APSTATYMAS

Nemokamas pristatymas
į namus.

KRAUTUVĖS:

Vakaruose — 137 RONCESVALLES Ave. — Tel. 537-1447
Rytuose — 2448 DANFORTH Ave. — Tel. 699-4444

Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakarų.

- ★ Elektros reikmenys
- ★ Televizijos aparatai
- ★ Skalbiamosios mašinos
- ★ Vaikų baldai
- ★ Įvairūs kilimai
- ★ Saldytuvai
- ★ Valgomųjų kambarių apstatymas ir kt.
- ★ Siuvamosios mašinos
- ★ Rašomosios mašinėlės

Kredito kooperacija seniau ir dabar

Bronius Povilaitis

Kooperacijos darbuotojų mokytojų ir agronomų Praną Rudinską prisimenant

(Tęsinys iš praėjusio nr.)
Kanadoje

Pirmasis kredito kooperatyvas, čia vadinamas kredito uni- ja, Kanadoje buvo įsteigtas Le- vis vietovėje, Kvebeko provin- cijoje, 1900 m. Pradžioje tų kredito kooperatyvų augimas buvo lėtas, nes 1911 m. suvesti- nis balansas buvo tik apie 2 mi- lijonus dolerių, o 1940 m. — 25 mil. dolerių. Pagal "Canada Yearbook 1976-77 m., kitų infor- maciją, registruotų kredito ko- operatyvų 1975 m. Kanadoje buvo 4,117, su 7.3 milijono narių ir suvestiniu balansu 12.3 bilijono dolerių. Atskirų organizacijų vienetų skaičius rodo tendenciją mažėti: 1968 — 4861, o 1976 — 3881. Narių skaičius gi rodo tendenciją di- dėti: 1968 — 4.6, o 1976 — 8.0 milijonai. Tai pat padidėja ir bendras balansas: 1968 — 3.7, 1976 — 15.7 bilijono dolerių; išduotų paskolų suma: 1968 — 1.5, 1976 — 10.9 bilijono dol. Palyginimui Kanados didžiųjų (chartered) bankų suvestinis ba- lansas 1975. XII. 31 buvo 106 bilijonai, išduotų paskolų Ka- nados valiuta 45.8, kitomis va- liutomis 14.4 bilijono dol. Pa- gal paskutinę informaciją 1978. X. 31 suvestinis balansas tik 3 didžiųjų bankų (Royal Bank, Bank of Montreal ir Scotia Bank) buvo jau beveik 101 bi- lijonas dolerių; padidėjo per vienerius metus 23%, o išduo- tų paskolų ir gautų indelių su- ma padidėjo apie 20%.

Ontario provincijoje 1940 m. buvo tik 67 kredito kooperaty- vai su 14,460 narių, gi 1977 m. gruodžio mėn. — 1151 koopera- tyvas su 1.6 mil. narių.

Kanadoje pagal provincijas 1976 m. pabaigoje daugiausia kooperatyvų buvo Kvebeko prov. — 1572, Ontario — 1208. Kitose provincijose kredito ko- operatyvų skaičius buvo mažas. Bendru narių skaičiumi vyrau- jančioje pozicijoje buvo Kvebe- ko prov. su 4.3 milijono nariu, o Ontario — 1.7 mil. Vidutiniš- kai imant, narių viename kredo- to kooperatyve buvo: Britų Kolumbijoj — 3772, Kvebeke — 2711, Saskačevane — 1861, Ma- nitoboje — 1646, Albertoje — 1654, Ontario — 1366. Suvesti- nis visų kredito kooperatyvų balansas pagal provincijas buvo (bilijonais dolerių): Kvebekas — 7.5, Ontario — 2.7, B. K. — 2.0, Sask. — 1.6 (plg. visos Kanados — 15.7).

Didžiausia Kanadoje kredito uni- ja yra Britų Kolumbijoje — Vancouver City Savings, kuri 1978. VI. 30 turėjo \$650,313,532 balasą. Tuo metu iš 10 pačių didžiųjų kredito kooperatyvų Kanadoje 5 buvo Br. Kolumbi- joje, po 2 Ontario ir Saskačeva- ne, 1 Albertoje, kurių bendras suvestinis balansas tą dieną bu- vo \$2,324,615,000, paaukęs 19.9% nuo 1977.XII.31.

Penki didieji Ontario kredito kooperatyvai 1978. VI. 30 turė- jo suvestinį balasą \$688,473,000, kuris paaugo 14.7% nuo 1977. XII. 31.

Studijuojant statistinius duo- menis apie Kanados kredito ko- operaciją, susidaro toks bendras vaizdas: 1. šis sąjūdis yra popu- liariausias Kanados vakaruose ir Kvebeke, 2. pajėgiausi ir tur- tingiausi kredito kooperatyvai yra Kanados vakaruose, 3. kredo- dito kooperatyvų balansas jau pasiekė vieną šeštadalį visų Ka- nados didžiųjų (chartered) ban- kų.

Lietuvių kredito kooperatyvai Kanadoje

Kooperacijos arba bendradra- biavimo dvasia lietuivuose bu- vo gyva nuo senų senovės. Tai šienapjūtės, rugiapjūtės, mėslo vežimo, kūlimo, linų rovimo bei minimo, nelaimės atvejais savitar- pio pagalba. Nenuostabu tad, kad kooperacijos dvasia mūsų- se rado tinkamą ir jau paruoštą dirvą. Nemažam lietuvių skai- čiu atvykus į Kanadą po II D. karo ir papildžius jau anksčiau atvykusiųjų eiles, dirva koopa- racijai buvo palanki. Greit pa- aiškėjo, kad Kanadoje su varto- tojų kooperacijos būdais būtų sunku ką nors padaryti. Tačiau jau buvo tuo laiku atviras kelias į kredito kooperaciją, nes šis ju- dėjimas jau buvo gyvas, nors dar labai silpnas.

Lietuviai Kanadoje, nors ir buvo pasklidę plačiai po visą krastą, tačiau sudarė ir kelis stambesnius centrus — Toron- te, Montrealyje ir Hamiltone. Ten ir buvo įsteigta: 1. Toron- to lietuvių kredito kooperaty-

vas "Parama", 2. Toronto Prisi- kėlimo parapijos kredito koopa- ratyvas, 3. Hamiltono lietuvių kredito kooperatyvas "Talka" ir 4. Montrelio lietuvių kredito uni- ja "Litas".

Toronto "Parama"

Kooperatyvas įregistruotas pa- gal Ontario kredito unių įsta- tymą 1952 m. gruodžio 19 d. Bankines operacijas pradėjo 1953 m. vasario 20 d. Kuklios pradinės operacijos palaipsniui išaugo į stiprią kredito organi- zaciją su balansu (1978 m. pa- baigoje), siekiančiu 22 milijonus dolerių. Toronto lietuviai tuo būdu davė savo pasitikėjimą šiai kredito organizacijai ne tik atliekamomis operacijomis, bet ir formaliu priklausymu "Para- mai", nes 1952 m. narių buvo tik 194, o 1977 — jau 20 kartų daugiau — 4123, kurių bendra indėlių suma buvo per 18 mil. dol., o visokių paskolų išduota per 13 mil. dol. Balansas per vienerius metus (nuo 1976 ligi 1977) pašoko net 32%, o ligi 1978 m. pabaigos gal bus per metus pašokęs dar 15-20%; ati- tinkamai bus padidėjusios ir ki- tos operacinės pozicijos. Pažy- mėtina, kad "Parama", lygiai kaip ir kiti lietuvių kredito ko- operatyvai Kanadoje, nuo pat įsteigimo yra vedama ir tvarko- ma lietuvių rankomis. Iš didžiū- jų šios organizacijos šulų pami- nėtinių valdybų pirmininkai — V. Aušrotas, V. Mellus, H. Ste- paitis, J. Strazdas, P. Sernas, ki- tose valdybvos pareigose — L. Adomavičius, P. Bastys, dr. J. Yčas, A. Kiršonis, S. Masonis, J. Matulionis, J. Preikšaitis, V. Užupis, vedėjai — S. Grigaliū- nas, A. Kiršonis, A. Statulevi- čius, P. Sernas.

Hamiltono "Talka"

Iniciatorių grupės sušauktas informacinis susirinkimas įvyko 1955. I. 23, o formalus steigia- masis susirinkimas — 1955. II. 13, kuriame nariais įstoję 31 as- muo. Provincinės Ontario val- dzios leidimas veikti "Talkos" kredito kooperatyvui gautas 1955. III. 21. Geri norai ir gra- žūs tikslai buvo apvainikuoti narių ir prijauniančių pasitike- jimui. "Talkos" operacijos didė- jo pradžioje pamažu, o vėliau vis spartėjančiu tempu: 1977 m. apyskaitoje jau buvo kuo pasi- girti — balansas pakilo ligi maž- daug 10.5 mil. dol., narių skai- čius — ligi 2054, paskolų išduo- ta 8.8 mil. dol., indėlių turėta 10 mil. dol. Paminėtinos šios "Talkai" pasidarbavusiųjų pa- vardės — J. Giedraitis, J. Kši- vickis, E. Lengnikas, J. Mikšys, J. Pleinys, E. Sudikas, A. Vai- nauskas, P. Vaitonis. Taip pat pažymėtina, kad "Talka" yra pirmutinis lietuvių kredito ko- operatyvas Kanadoje 1971. VIII. 30 įsikūręs nuosavuose na- muose.

Toronto Prisikėlimas

Steigiamasis susirinkimas įvy- ko 1962. VI. 18, leidimas gautas 1962. VII. 11, operacijos pradė- tos 1962. IX. 29. Tą dieną įsto- jo pirmieji 60 narių. Koopera- tyvas iš pat pirmųjų dienų ėmė sparčiai augti tiek savo narių skaičiumi, tiek didėjančia apy- varta. Šiandien šis kredito organi- zacija jau yra pakankamai stipri su galimu 1978 m. balan- su 17-18 mil. dol. Lietuvių vi- suomenėje šis kooperatyvas įgi- jo didelį pasitikėjimą, nes narių skaičius 1977 m. gale jau buvo 2952, o įvairių indėlių suma sie- kė 12.8 mil. dol. Balansas nuo 1976 ligi 1977 pašoko per 29%. Neabejotina, kad ir per 1978 m. pakilo ne tik balansas, bet ir ki- tos operacinės pozicijos. Pažy- mėtini šie asmenys, prisidėję prie kooperatyvo steigimo ir jo išplėtimo — dr. S. Čepas, K. Če- paitis, V. Kolyčius, A. Kuolas, J. Matulionis, J. Palys, B. Saka- las, J. Varanavičius, R. Unde- rys.

Montrelio "Litas"

Montrelio lietuvių kredito uni- jos "Litas" deklaracija buvo pasirašyta 1954. XII. 4, uni- ja įregistruota Kvebeko provin- cijos sekretariate 1954. XII. 17, paskelbta Kvebeko vyriausybės žiniose 1955. I. 15. Steigiamasis susirinkimas buvo sušauktas 1955. I. 16, kuriame nariais įsi- rašė 68 asmenys. "Lito" augi- mas pradžioje buvo gana lėtas, nes reikėjo bent 10 metų, kol balansas prašoko vieną milio- ną dolerių 1964 m. Ir vėliau au- gimas buvo daugiau aritmetinei progresijai panašus, o ne geo- metrinei, kuri yra charakterin- ga nemažam Kanados kredito

kooperatyvų skaičiui. "Lito" balansas nuo \$25.000 1955 m. išaugo ligi 7.3 mil. dol. 1977 m., o 1978 m. turbūt pasieks 8-10 mil. dol. Narių skaičius 1977 m. išaugo ligi 1732, o paskolų iš- duota 6.3 mil. dol.

Paminėtini šie asmenys, įstei- gę ir išugdę "Litą" per eilę me- tų: L. Balsys, J. Bernotas, D. Jukus, Juozas Lukoševičius, S. Kėsgaila, A. Norkeliūnas, P. Rudinskas. "Lito" vedėju nuo 1964. I. 1 buvo Pranas Rudin- skas, ėjęs tas pareigas ligi pat mirties. Prieš tapdamas vedėju, P. Rudinskas valdyboje ėjo įvai- rias kitas pareigas.

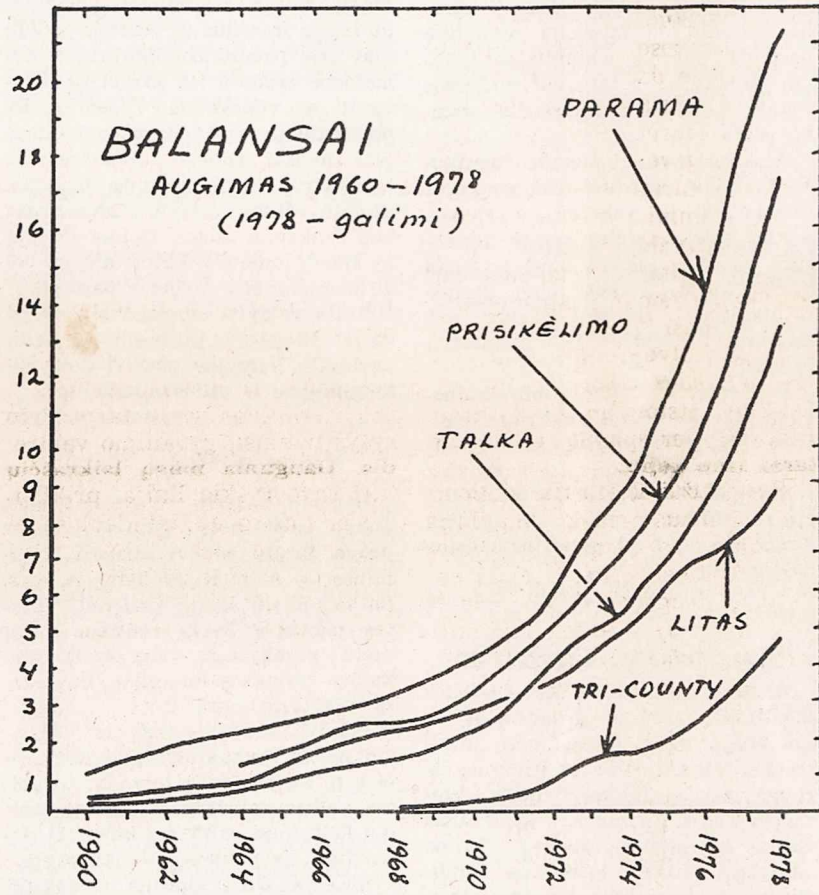
Tri-County (Tillsonburg) Credit Union Ltd.

Norėjau duoti palyginimui bendrą apybraižą tipiškios ir ne- seniai ėmusios aktyviau veikti kredito uniijos, kuri yra nelietu- vių rankose. Tillsonburgo kredo- to uniijos vedėja Mrs. Ila Young suteikė kiek medžiagos apie to skyriaus veiklą. Tri-County uni- ja pradėjo veikti 1957 m. ir ve- getavo iki 1968 m. Tais metais turėjo \$118,000 balasą. Pasiti- kėjimui didėjant, didėjo ir ope- racijos: 1977 m. balansas jau buvo \$3,100,000, o 1978 m. pa- baigoj turbūt pasiekė apie 5 mil. dol. Narių skaičius nuolat didėjo — 1978 m. lapkričio mėn. buvo 3265. Kaip ir lietuviš- kųjų kredito kooperatyvų pradi- nės augimo stadijose, Tri-County yra daugiau išdavusi as- meninių paskolų, o ilgamečių paskolų pozicija tik dabar ima didėti. Kooperatyvas daro pa-

žangą, nežiūrint Tillsonburgo atmosferos, persotintos kitomis kredito institucijomis — Royal Bank, Bank of Montreal, Impe- rial Bank of Commerce, Toron- to Dominion, Scotia Bank, tri- mis Trust kredito organizacijų skyriais, dviejų kitokių finansi- nių organizacijų istaigom.

Užbaigai

Noras prasmingai paminėti draugą Praną Rudinską jo mir- ties metinėse (sausio 11 d.) davė man gerą progą peržvelgti Ka- nados lietuvių kredito koopa- racijos kūrimąsi, jos vystimąsi ir apytikrę esamą padėtį. Laikraš- tinio straipsnio apimtis tačiau neleidžia paskelbti daug įdo- mios medžiagos, kurią koopa- ratyvų vadovybės parūpino. Akty- viai nedalyvauju kredito koopa- racijos srityje, tačiau matau džiuginantį reiškinį lietuviško- jo pasiryžimo ir užsispyrimo, iš- radingumo ir drąsos, sugebėji- mo ir pasišventimo, veržiantis į finansinių operacijų sritį ko- operacine forma. Šiandien lie- tuvių kredito kooperatyvai jau yra išsikovoję tvirtą padėtį kas- dieniniame mūsų gyvenime, o visi aktyviai dirbantieji šioje srityje yra jau mūsų visuome- nės laikomi rimtais, atsakomін- gais ir patyrusiais šios srities darbuotojais. Pagerbdami jų vi- sų pastangas ir uolumą, turime pripažinti, kad šioje srityje ir Pranas Rudinskas turėjo žymių nuopelnų. Jo atminimą gal ge- riausiai pagerbsime, išlaikydami ir stiprindami mūsų kredito kooperatyvus bei jų veiklą.

Kanados lietuvių kredito kooperatyvų balansų augimo kreivės 1960-1978 m. Vertikalinės skaitlinės reiškia milijonus dolerių, horizontalinės — metus

Sovietų agentų pareigos

Bostone leidžiamas savaitraš- tis "Keleivis" 1978 m. 49 nr. iš- spaudino atsimintiną straipsnį, kuriame rašoma:

Motiniškoji Maskvos širdis dar niekad mūsų nepamiršo, o josios KGB budri akis visuomet lydi mus pasaulio šunkeliuose, ir toli siekianti jos draugiška ranka visada stengiasi mus gra- žiai surikiuoti žygiui pagedau- jama kryptim. Tas Maskvos pastangas ypač dokumentuotai atskleidžia dar 1974 metais iš komunistinės Rusijos pabėgęs KGB kapitonas Aleksejus Mjag- kovas, kurio mums įdomi kny- ga "Inside the KGB" yra išėjusi ir anglų kalba. Na, čia neįmano- ma būtų visą šios knygos turinį atspaskaoti, bet įsidėminkime nors tai ir atsiminkime, kas jo į Vakarus atvežtuose dokumen- tuose liečia tautinius sąjūdžius ir išieiviją.

Jo ten spausdinami Valsty- bės Saugumo Komiteto prie Augščiausios TSRS Tarybos sta- tuto slapsti įpareigojimai KGB darbuotojams štai ką įsak:

— KGB įpareigota kovoti prieš užsienio antisovietinių na- cionalistų centrų veiklą ir prieš antisovietinius nacionalistinius centrus Sovietų S-gos teritori- joje.

— Kovojant prieš užsienio an- tisovietinius nacionalistų cen- trus, įpareigojama juos išardyti.

— Sustabdyti užsienio organi- zacijų teikiama organizacinę pa- galbą ir ideologinę paramą So- vietų S-gos teritorijoje naciona- listiniams elementams.

— Nacionalistus "ideologiškai nuginkluoti", panaudojant ati-

tinkamai parengtą medžiagą.

— Imtis priemonių suskaldyti ir sunaikinti jų grupes ir izo- liuoti aktyviuosius nacionalis- tus.

— Tam skaldymui ir nugink- lavimui reikia infiltruoti į na- cionalistų organizacijas KGB agentus, kurie išryškintų jose vidaus skirtumus ir sukeltų tarp nacionalistų grupių nesutari- mus.

— Su pagalba patyrusių KGB agentų stengtis užimti naciona- listų grupių vadovybę.

— Įžymiuosius nacionalistus sukompromituoti jų kolegų aky- se, sukeliant įtarimą, kad jie bendradarbiauja su KGB.

Bet nemažiau įdomūs yra ir kiti Saugumo komiteto slaptieji įsakai, reguliuojantieji KGB veiklą Sovietų S-gos viduje. Tarpe jų tuose raštuose skaito- me ir tokių, verty mūsų dēme- sio KGB pareigų:

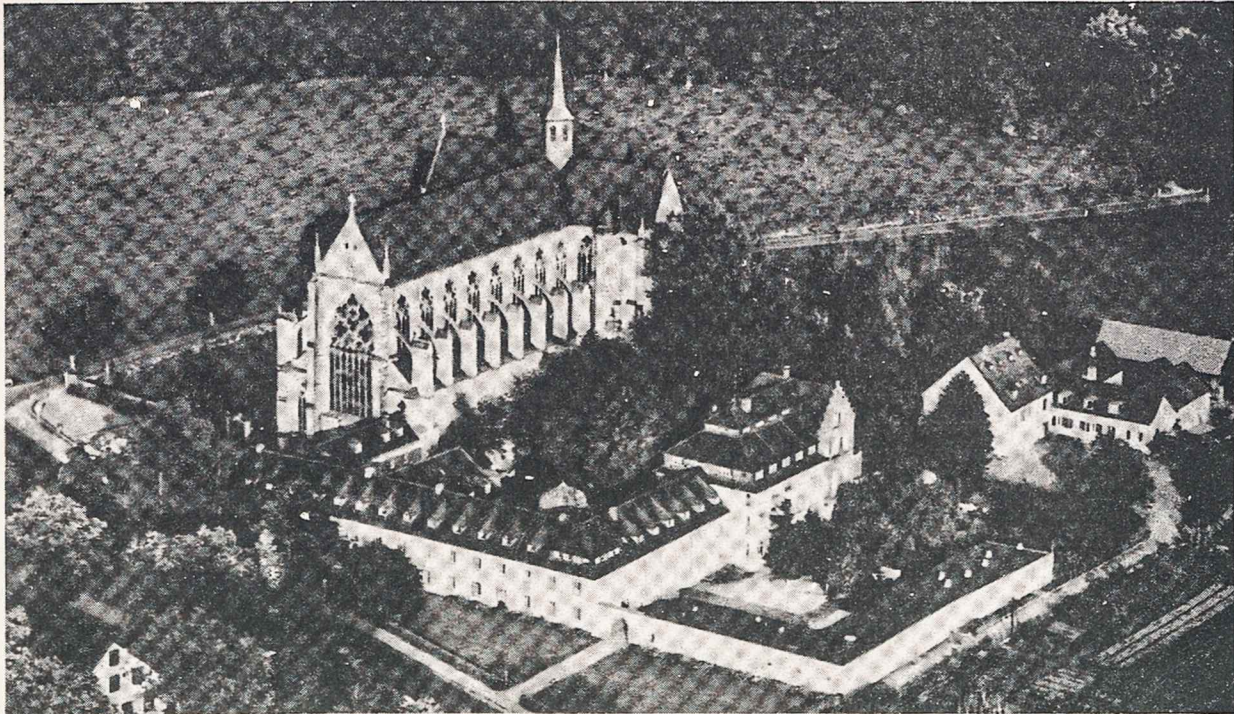
— Patikrinti ir nuspresti, kam leisti ar neleisti įvažiuoti ar išvykti iš Sovietų S-gos.

— Patikrinti viską, kas siun- čiamą užsienin, ir suregistruoti visus, kurie susirašinėja su kapi- talistais ir kapitalistiniais kras- tais.

— Išaiškinti autorius anoni- minių antisovietinių dokumen- tų, tikrinant korespondencijų rankraštį.

— KGB viršininko įsaku nr. 0020 Saugumo pareigūnai pri- valo tikrinti privačius laiškus, telefono pasikalbėjimus ir da- ryti slapta kratas įtartinų as- menų butuose.

(Nukelta į 9-tą psl.)

Altenbergo šventovė ir jaunimo suvažiavimų patalpos V. Vokietijoje, kur įvyks pasaulio lietuvių jaunimo stu- didinė stovykla 1979 metais. Jaunimas čia randa erdvias patalpas ir ramią aplinką.

Komentuojant komentarus

DR. A. ŠTROMAS

GERBIAMOJI REDAKCIJA!

Kaikurie lietuviškos spaudos organai, komentuodami Jūsų laikraštyje paskelbtas ataskaitas apie mano kalbą Toronte bei pasikalbėjimą su "Tėviškės Ži- burių" redaktoriumi, atliko šį darbą įtaringai, nerūpestingai ir visiškai nesiskaitydami su ko- mentuojamos medžiagos turini- u. Primesdami man pažūras, kurios yra griežtai priešingos mano tikrosioms pažiūroms ir kurių aš nesu skelbęs nei Jūsų laikraštyje, nei kur nors kitur (priimant dėmesin ir visas išly- gas, surištas su betkokio atpasa- kojimo neišvengiamai nepilnu sutapimu su originalo mintimis), — jie mane už jas kritikuoja, tuo siekdami, atrodo, tik vieno tiksl: betkuria kaina diskredi- tuoti mane kaip lietuviškoje po- litikoje besireiškiantį asmenį nepriklausomybiškai nusiteiku- sių atitinkamų laikraščių skaity- tojų tarpe. Nežinau kokių paska- tų vedini jie šitaip daro ir ar no- ras įtikti Maskvos valdžiai bei jos atstovams Vilniuje vaidina čia kokią nors rolę. Nenoriu apie tai nė spėlioti. Pagaliau tai yra pačių tų komentatorių sąžinės reikalas.

Žinodamas, kad susidomėjęs skaitytojas lengvai gali pats su- sipažinti su mano autentiškom mintim per jam laisvai prieina- mą lietuvišką spaudą, kurioje jos buvo skelbiamos, visiškai nerasiau net reikalo į tokio fal- sifikacinio pobūdžio komenta- rus reaguoti, jei ne viena tų komentarų aplinkybė, kuri, ma- no nuomone, reikalauja šokišios tokios diskusijos. Kalba eina to- li gražu ne apie idėjinius argu- mentus, o apie vieną argumentą — ad hominem", teigiantį, kad būdamas žydu aš nesu ir nega- liu būti lietuviu. Keistas man tas argumentas. Kuria prasme šių komentatorių nuomone nėra lietuvis asmuo, kurio abudu tėvai buvo nepriklausomos Lie- tuvos piliečiai, kuris gimė bei užaugo Lietuvoje ir kurio gim- toji kalba bei gimtoji kultūra buvo, yra ir visada liks lietuvių? Manau, kad kiekvienas sutiks, jog valstybine, pilietine pras- me toks asmuo yra lietuvis ir niekas kitas.

Žinoma, tautos sąvoką galima grįsti ir ne valstybine, ne pi- lietine, ne kultūrine-kalbine, bet rasine, etnine bei religine bendruma. Lietuvių tautos at- žvilgiu tačiau etninės ar religi- nės bendrumo kriterijai būtų labai abejotini. Iš tikrųjų etni- nių pagrindų daugelis lenkų ar vokiečių kilmės lietuvių, o jų tarpe, kaip žinome, buvo ne- mažas skaičius puikių lietuvių tautos sūnų bei dukterų, nega- lėtų būti laikomi tikrais lietu- viais ir turėtų būti priskirti prie svetimtaučių. Religinis atžvil- giu lietuvių tarpe rasime ne vien tik katalikus, bet ir nema- žą skaičių protestantų. O kuriai tautai įsakytume priskirti tuos lietuvius, kurie religiniu atžvil- giu nesiidentifikuoja su jokia denominacija, kurie yra laisva- maniai ar agnostikai? Taigi, iš- eitu, kad vienintelė valstybinei, pilietinei bei kalbinei-kultūrinei bendrumai alternatyvine bend- rumu, tinkančia lietuvių tautai apibūdinti, galėtų būti tik rasi- nės bendruma. Kitais žodžiais ta- riant, lietuviams tektų pripažinti tik tuos Lietuvos piliečius, kurie priklauso arių rasei, o visus kitus, ne arių kilmės, išėina, reikėtų laikyti antros rūšies Lie- tuvos piliečiais. Kaip tik šitaip spresti vokiečių tautinės bend-

rumos klausimą savo metu ban- dė Hitleris. Tai jo sukurtaime ir "įteisintame" Vokietijos piliety- bės įstatyme buvo paskelbta, kad tik arių kilmės vokiečiai yra pripažistami pilnateisiais Vokietijos piliečiais, o visi kiti, ne arių kilmės, yra tik Vokie- tijos pavaldiniai. Nejaugi mūsų tarpe yra tokių veikėjų, kurie norėtų šiuos viso pasaulio pa- smerktus ir nė vienoje moder- nioje valstybėje seniai nebetai- komus hitlerinius principus ma- tyti įgyvendintus Lietuvoje? Ne- jaugi kas nors norėtų matyti nepriklausomą ateities Lietuvos valstybę, sukurta rasistiniais pagrindais ir tuo gėdingai išsi- skiriančią iš kitų modernių valstybių tarpo? Vargu; bent nesinori tikėti, kad tokių būtų. Todėl laikuriems mūsų spau- dos bendradarbiams derėtų pa- galvoti, prieš paskelbiant Štro- mas ar bet ką kitą į jį panašų "ne lietuviu, o tikrai jų drau- gų", "svetimtaučiu" ir pan.

Šį klausimą iškėliau, turėda- mas galvoje ir platesnį jo aspek- tą, būtent tą, kuris svarstomas spaudoje kaip lietuvių-žydų san- tykių problema. Nematau aš to- kios problemos. Lietuvių ir žy- du tautos (pastaroji yra įsiki- nijsiu, kaip žinia, Izraelio vals- tybėje) niekada jokių santykių neturėjo. Buvo nepriklausomo- je Lietuvoje jos pilnateisių pi- liečių tarpe tautinė žydų mažu- ma su savo kultūrinėmis bei švietimo įstaigomis, spauda ir pan.; buvo joje religinė žydų bendruomenė, bet žydų tautos nebuvo. Šios tautinės žydų mažumos bei religinės bendruome- nės egzistencija Lietuvoje kėlė tam tikrų problemų. Viena iš jų turi visiems žinomą vardą — antisemitizmas (minimi komenta- rai įrodo, tarp kitko, kad ši problema dar toli gražu nėra iš- spręsta). Buvo Lietuvos žydų tarpe tam tikras (labai nedide- lis) skaičius asmenų, kurie tikė- jo, kad tik komunistinėje san- tvarkoje ši problema galės bū- ti radikaliai išspręsta, ir todėl stoji į komunistų partiją, ko- laboravo su tarybų valdžia (tarp kitko, šitie žydai buvo ar jau pilnai lietuvių kultūroje asi- milavęsi ar bent griežtai asimili- cijuoti požūriū nusistatę; iš esmės jie jau nebebuvo žydais tradicine šios sąvokos prasme). Tačiau tokių asmenų būta Lie- tuvoje iš visų jos etninių gru- pių, neišskiriant nė pačių "rasi- nių" lietuvių, nors šių pastarųjų motyvai, stojant į kompartiją bei kolaboruojant su tarybų valdžia, turbūt su antisemitiz- mo problema nedaug bendro teturėjo: per komunizmą ir tary- bų valdžią jie greičiausiai manė galėsia pirmoje eilėje iš- spręsti kitas jiems rūpimas Lie- tuvos problemas. Žinia, kad ir šie, ir anie stipriai nusiivylė, o su komunistais bei sovietų oku- pantais aktyviai bendradarbiau- ti stoji visokio plauko prisitai- kėliai, karjeristai, gošbūoliai, vėlgi ne vien tik iš Lietuvos žy- diškosios mažumos, bet ir iš jos grynai lietuviškosios daugumos atstovų tarpo.

Taigi, sovietams okupavus Lietuvą, jokių specialių lietu- vių-žydų santykių taipogi neat- sirado. Atsirado santykis tarp lietuvių tautos visumos ir sve- timšalių Lietuvos okupantų, tarp lietuvių tautos ir jai primestos iš svetur politinės sistemos. Sia- me santykyje kaikurie lietuviai (jų tarpe iš pradžių gal buvo ir netolygiai didelis % Lietu- vos žydų) nuėjo kolaboravimo su okupantu keliu, o kiti lietu- viai tapo okupanto ir jo kolabo-

rantų aukomis. (Tiesioginių so- vietinio režimo aukų tarpe Lie- tuvos žydų nuosimtis irgi buvo netolygiai didelis; ir pirmoje ei- lėje, lygiai kaip ir "grynakrau- ju" lietuvių atveju, nuo bolše- vikinių represijų nukentėjo žy- diškų tautiškai-politinių bei re- liginių organizacijų veiklius na- riai, tie žydai, kurie buvo nusi- statę prieš asimiliaciją, o tuo pačiu ir prieš anacionalinį, ate- istinį komunizmą, kurie laikė save atskiros nuo lietuvių žydų tautos nariais; vėliau, represuo- jant buržuaziją, buvo represuoti ir gana gausūs Lietuvoje žydiš- kosios buržuazijos atstovai). Ko- laborantus gi ir reikia traktuoti kaip kolaborantus, o aukas kaip aukas, neskiriant nei vieno, nei kitų pagal jų etninę priklausom- ybę. Jie visi, kaip lygiateisiai ir lygiaparegiai Lietuvos pilie- čiai, turi būti ir traktuojami vienodai. Juk ar neaišku, kad kolaborantas — Lietuvos žydas yra toks pat Lietuvos valstybės išdavikas, kaip ir kolaborantas — "grynakraujis" lietuvis, o okupanto auka — ar tai žydas, ar neżydas — yra okupanto pa- daryta neaitatitaisoma skriauda Lietuvai, jos visuomenės inte- gralumui bei rezistenciniam po- tencialui?

Nesunku suprasti, kad kaiku- rie neišpruse, nediferencijuotos sąmonės lietuviai, matydami so- vietinių kolaborantų tarpe ne- proporcingai didelį Lietuvos žy- dų skaičių, padarė išvadą, jog visi Lietuvos žydai nuėjo tar- nauti okupantui ir atitinkamai į tą faktą reaguvo TSRS - Vokie- tijos karo pradžioje. Nėra taip pat paslaptis, kad prie žydų žy- dymo prisidėjo ir grynai kri- minaliniai, nieko bendro su pa- triotiniais motyvais neturintieji Lietuvos visuomenės elementai. Tačiau ir tai nesudarė kažkokių specialių lietuvių-žydų santykių. Žydų žudynės dalyvavo paly- ginti nedidelis lietuvių skaičius ir manau, kad nė vienas doras lietuvis nebijos pavadinti jų lie- tuvių tautos išgavamomis bei nusikaltėliais, kuriems nėra vietos padorių žmonių tarpe ir nuo kurių todėl tautai reikia griežtai atsirišoti. Gi tie Lietuvos žydai, kurie iš to fakto, kad žydų žy- dynės dalyvavo tam tikras skai- čius jų tėvynainių lietuvių, daro išvadą, jog šia prasme nusikalto visa lietuvių tauta, — niekuo nesisiskiria nuo tų lietuvių, kurie kaltino visus Lietuvos žydus ko- laboruojant su sovietiniu oku- pantu. Ir tuos, ir kitus neabejo- damas pavadinsiu fašistinės-to- talistinės sąmonės žmonėmis, t.y. žmonėmis, įsitikinusiais, kad už paskirų individų ar jų gru- pių veiksmus yra atsakinga ko- lektyviškai ta etninė grupė arba ta tauta, kuriai jie priklauso.

Tai tokių žmonių kolektyvinių pastangų dėka ir iškilo ši fikty- vi lietuvių-žydų santykių proble- ma, problema, atspindinti ne tiek reikalo esmę, kiek tam tik- rų Lietuvos visuomenės sluogs- nių — grynai lietuviškų ir žy- diškų, — vis dar neišgyvendintą fašistiškai-totalistinę sąmonę.

Tikri Lietuvos inteligentai — žydai ir lietuviai — turėtų dėti visas kolektyvines pastangas kaip tik tam, kad šitos sąmonės Lietuvos visuomenėje nebelik- tų. Vienas iš svarbių tam pa- grindų yra abiejų pusių atisa- kymas traktuoti Lietuvos žydus kaip svetimtaučius Lietuvoje (tik tie buvę Lietuvos žydai tu- rėtų būti laikomi svetimtaučiais, kurie šiandieną yra Izraelio valstybės piliečiai, ir tai tik tuo atveju, jei jie patys savęs su Lietuva jau nebeidentifikuoja).

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

NEGALEJO ISSKRISTI

Vytautas Nedzinskas "Tiesos" skaitytojus supažindina su žiemos staigmenomis žuvinto ežere. 1978 m. gruodžio 2 d. dar buvo taip šilta, kad dirvos paviršiumi šliaužiojo sliekai, ir laukus buvo išleisti galvijai, o gruodžio 3 d. naktį žemė įsalo 10-15 cm. Žuvinto ežere liko tik atviro vandens properšos, kuriose susitelkė laukiais vadinamos juodosios vandens vištelės, plasnjančios sparnais, bet negalinčios pakilti. Pasirodo, rudeni jos susikrovė perdidelės riebalų atsargas. Joms sumažėjus ir teko palopinti sparnais dieną bei naktį, kol plėnėgėjusios galėję išskristi į pietus.

NAUJAS GREITKELIS

Lietuvos pasididžiavimu tapo dar nepriklausomybės laikais suplanuotas ir tik po daugelio metų nutiestas greitkelis, jungiantis Vilnių su Kaunu. Dabar tiesiamas antras greitkelis tarp Vilniaus ir Panevėžio. Jis jau yra pasiekęs ir keliais kilometrais peržengęs Ukmergę. Techninį projektą ir darbo brėžinius šio greitelio tarpinink tarp Ukmergės ir Panevėžio ruošia kelių projektavimo instituto Panevėžio skyrius. Greitkelį ties abiejų miestų kelių statybos valdybų žmonės.

KAUNO NAUJENOS

Trečiausias tiltas per Nerį statomas prie P. Ziberto šilko audyklos. Jis sujungs Žalialaknį su pramoniniu Vilijampolės rajonu. Projektą paruošė Leningrado tiltų statybos institutas. Vilijampolės ribas praplės naujasis gyvenamasis Šilainių rajonas, turintis apie 400 hektarų plotą. Jame apsigyvens 90.000 kauniečių. Projektą paruošė miestų projektavimo instituto Kauno skyrius. Šilainių teritorija bus abipus Žemaičių pento, sieks Vervos slėnį, dabartinę Linkuvos gyvenvietę. Tai bus didžiausias Kauno rajonas, kuriam galėtų tilpti senamiestis ir visos miesto centras iki geležinkelio stoties. Projekto vadovas — architektas S. Lukošius.

MEDZIAGA IS VILNIAUS

Kaltinimai, kuriuos dienraščio "Chicago Sun Times" du žurnalistas panaudojo prieš Liudą Kairį, kaltindami jį žmonių žudymu Treblinkos stovykloje, buvo gauti iš Vilniaus. "Tiesos" 1978 m. gruodžio 6 d. laidoje šia tema prašeko pastaruoju metu daugelį lietuvių puldinėjus Vytautas Zeimantas. Pasak jo, tie du amerikiečiai žurnalistas susidomėjo V. Zeimanto straipsniu "Fašistiniai nusikaltėliai rado prieglobstį užatlantėje" 1977 m. rugsėjo 29 d. "Tiesoje". Tame rašinyje V. Zeimantas atakavo Vladą Zajackauską, Liudvigą Kairį ir Vilhelmą Balčį. Amerikiečiai žurnalistas V. Zeimantui atsiuntė laiška, prašydami kaltinamosios medžiagos. V. Zeimantas pasakoja: "L. Kairio kalte neabejodamas, nusiūčiau "Čikago san taims" laikraščiu tai, ką radau mūsų respublikos archyvuose apie šį buvusį esėsininką..." V. Zeimantas taipgi džiaugiasi beveik valandą trukusiu telefoniniu pasikalbėjimu su minėtais "Chicago Sun Times" atstovais, kai jiems kilo abejonių dėl L. Kairio tapatybės. SS dokumentuose jo gimimo data — 1920. XII. 24, o iš tikrųjų jis yra gimęs 1924. XII. 20. Nesutampa ir vardo įrašas: rašoma

Liudvigas, o Kairys save vadina Liudu. Pasak V. Zeimanto, kaltinimai liečia tą patį Kairį. Tokiu užtikrinimu, atrodo, ir buvo užbaigtas pasikalbėjimas su amerikiečių žurnalistais. V. Zeimantas yra vienas aršiausių Maskvai tarnaujančių propagandistų, mėgstančių puldinėti užsienyje gyvenančius lietuvius. Net ir šiame savo rašinyje jis į nacių kolaborantų eiles vėl bando įrikiuoti vysk. V. Brizgį. Kartą vanojamas ir dienraštis "Draugas" už suabejojimą L. Kairiui mestais kaltinimais, kurie amerikiečius žurnalistus pasiekė per sukto sovietų propagandisto rankas. "Tiesos" korespondentu pasirašančio V. Zeimanto nėra "Mažosios lietuviškosios tarybinės enciklopedijos" III tome, kuris buvo išleistas 1971 m. Vilniuje. Faktas lieka faktas, kad jam prieinama ne tik mūsiškė spauda, bet ir KGB archyvai.

AKTORE IS LONDONO

Pasinaudodama "Tėviškės" draugijos kvietimu, okupuotoje Lietuvoje dvi savaites viešėjo dramos aktorė Živilė Šlekytė. "Gimtojo Krašto" 1978 m. gruodžio 28 d. laidoje ji pateikia biografinių savo duomenų. Gimusi yra Vokietijoje, augusi Toronte, kurio universitete studijavo matematiką. Karališkojoje dramos akademijoje Londone įstojo konkursinių egzaminų keliu. Valdino daugelyje Britanijos teatrų, o su V. Sekspyro "Vasarvidžio nakties sapnu" gastroliavo ir kitose šalys. Viešnagės metu Vilniuje vyko klasikinės dramaturgijos festivalis, kuriam dalyvavo visi Lietuvos teatrai. Didžiausią įspūdį jai padarė Kauno teatro spektakliai Lindgren "Mary Poppins", M. Gorkio "Paskutinieji", Klaipėdos teatro atvežtas M. Gorkio veikalas "Dugne". Ž. Šlekytė taipgi lankėsi Kaune, Panevėžyje, Palangoje, Merkinėje. Jos dabar laukia darbas britų televizijoje. Didžiausia svajonė — išbandyti jėgas režisūroje. Sekančios viešnagės metu norėtų pasirodyti lietuviško teatro scenoje, galbūt su savo vyru, kuris taip pat yra aktorius.

TĖVŲ KOMITETAS

Prieš Kalėdas Vilniuje įvyko respublikinis visuomeninio tėvų aktyvo pasitarimas jaunosios kartos auklėjimo klausimais. Nutarta siekti didesnio šeimų, mokyklų ir visuomenės bendravimo vaikų auklėjime. Kalbama apie harmoningą asmenybės ugdymą marksistiniuose rėmose. Paskelbta atsisaikyti raginama: "Diekime savo vaikams materialistinę pasaulėžiūrą, politinį sąmoningumą, tarybinį patriotizmą ir proletarinį internacionalizmą, tautų draugystės idėjas, komunistinės dorovės principus..." Pranešima suvažiavime padarė pirmasis švietimo "ministerio" pavaduotojas V. Spurgas. Suvažiavime išrinktas respublikinis tėvų komitetas su pirm. V. Spurga ir pavaduotoju A. Jarusevičiumi, vyriausiu "Seimos" leidinio redaktorium. Tėvų komitetas planuojama steigti Lietuvos miestuose, rajonuose, visose mokykloje bei auklėjimo įstaigose. Susirūpinę, matyt, verčia rezultatiškai vaikų auklėjimo problemą. Sunku tikėtis, kad jiems teigiamas įtakos atiteitytūres ir propaganda įvynti komunistinės dorovės principai.

V. Kst.

Argentinios lietuvių dainos vienetas "Žibutės". Iš kairės: D. Deveikienė, A. Bačanskytė, S. Stankevičiūtė, A. M. Callegaris-Paserbskytė, I. Simanaukaitė, Cr. Mičiūdaitė, I. Bačanskytė, C. Mičiūdaitė

HAMILTON ONT

KREDITO KOOPERATYVAS

"TALKA" užbaigė 1978 m., pasiekęs balansą \$12.592.710. Padidėjo vienerių metų laikotarpįje \$2.160.861. Tai reiškia, kad "Talka" paaugo daugiau kaip 2 mil. dol. Kitos balanso pozicijos irgi padidėjo. Dabar šėrai sudaro \$10.045, čekių sąskaitos \$897.758, santaupos \$4.448.564, terminuoti indėliai 1 m. ir 3 m. \$5.443.000, registruotas pensijų taupymo planas \$1.312.709. Daugiausia paaugo terminuoti indėliai — 1 mil. dol. daugiau nei pernai; santaupos ir registruotas pensijų taupymo planas paaugo daugiau kaip pusę mil. dol. kiekvienas. Nariams išduota asmeninių paskolų \$753.940 ir nekilnojamo turto \$10.215.839. Bendrai išduotos paskolos nariams padidėjo per metus virš 2 mil. dol.

Per 1978 m. "Talka" turėjo pajamų \$1.106.485 ir padarė išlaidų \$1.037.306. Metinis pelnas — \$69.179. Iš jo atidėta į atsargos fondą \$8.409, paliekant nepaskirstytą pelną \$60.769. Stambiausią išlaidų poziciją sudaro palūkanos nariams už laikomus pinigų įvairiose sąskaitose — per \$800.000. Lietuviškiems reikalams paskirta \$11.715. Pagal įstatymus "Talka" turi laikyti atsargose pakankamai pinigų, kad patenkintų narių pareikalavimus. Dabartinis metu yra turima virš 1,2 mil. dol. pinigų, kurių didžioji dalis investuota Ontario Credit Union Lygoje. Metai užbaigti su 2123 nariais ir 589 skolininkais. 1978 m. mirė 16 narių.

"TALKOS" VALDYBA turėjo mėnesinį posėdį sausio 12 d., kuriame buvo priimtas 1978 m. balansas. Posėdyje taipgi dalyvavo "Talkos" auditorius E. P. Nolan, kuris valdybai davė paaiškinimus. Valdyba avasvarstė besikeičiančią rinkoje palūkanų situaciją ir nutarė nuo š. m. sausio 1 d. mokėti už čekių sąskaitas 6% (paliktas tas pats nuostatis) su nemokamu čekių rašymu, o palūkanas už santaupas pakelti nuo 9% iki 9,5%. Nuo vasario 1 d. už terminuotus indėlius 1 metų nutarė pakelti nuo 10% iki 10,25% ir 3 metų indėlius pakelti nuo 9,75% iki 10%; už registruotų pensijų taupymo planą palūkanas pakelti nuo 9,75% iki 10%; už asmenines paskolas imti 12% (buvo 11%), o nekiln. turto — palikti 11%. Taipgi valdyba paskyrė KLB jaunimo talentų konkursui paremti \$200.

METINIS "TALKOS" NARIŲ SUSIRINKIMAS įvyks 1979 m. vasario 25, sekmadienį, 4 v. p. p., Jaunimo Centro salėje, Hamiltone. Tai bus jau 24-tas iš eilės susirinkimas. Ir šiam susirinkimui valdyba yra paskyrusi vertingas įėjimo premijas, kurios bus padalintos loterijos būdu dalyvaujantiems nariams. Naujais nariais su balsavimo teise bus laikomi tik tie, kurie bus patvirtinti valdybos posėdyje vasario 9 d.

Kredito komitetas per 1978 m. gruodžio mėn. leido išduoti naujų paskolų \$201.350. Per tą mėnesį įstojo 20 narių, išstojo 4, mirė 2 (A. Skėmienė — gruodžio 11 d., A. Diezel — gruodžio 26 d.).

Stasys Dalius

VASARIO 16 GIMNAZIJAI Vokietijoje remti būrelio surinkti įnašai iš būrelio narių - rėmėjų už 1979 m. pirmą pusmetį. Sumokėjo už pusę metų po \$6: P. Lesevičius, A. Mingėla, T. Mureika, I. Varnas; už 1979 m. po \$12: P. Bulkė, J. Didžbalis, dr. A. Galius, B. Grajauskas, I. Jakimavičiūtė, J. Jasimienė, M. Juodis, St. Kačinskas, J. Kristolaitis, Alf. Kybartas, P. Latauskas, E. Lengnikas, E. Lengnikienė, V. Leparskas, J. Liaugminas, A. Liaukus, J. Mikšys, V. Miškinis, V. Narkevičius, A. Patamasis, R. Rimkevičius, P. Sakalas, L. Skripkutė, A. Stasevičius, Juozas Stonkus, A. Šilinskis, prel. dr. J. Tadarauškas, P. Vaitonis, dr. B. Vidugiris; po \$15: J. Astas, St. Dalius, P. Jankus, K. Milevis, V. Morkūnas, Z. Pulianauskas, E. Sakavičienė, SLA 72 kuopa Hamiltone per I. Varną, A. Tėvelis, J. Valevičius; po \$20: L. Bacevičius, P. Baronaitis, A. Buinys, B. Griunius, E. Kronienė, Vl. Kybartas, Kazys Mikšys, J. Svilas, dr. O. Valatienė, J. Valaitis; \$25: dr. V. Kvedaras. Vienkartinis aukotojas A. Obcarskis — \$5.

Mirė Antanas Jasimas, kuris išbuvo nariu - rėmėju 6 metus. Iš būrelio narių išstojo M. Repečka, išbuvęs gimnazijos rėmėju 8 metus, ir J. Tarvydas, išbuvęs rėmėju 11 metų. Jiems priklausė nuosirdi padėka. Dabar šį dvigubą rėmėjų būrelį sudaro 54 nariai.

Surinkti pinigai iš narių - rėmėjų įnašų \$752 buvo sausio 9 d. įnešti į Šalpos Fondo sąskaitą "Talkoje", o iš ten š. m. sausio mėn. 15 d. persiųsti Vasario 16 gimnazijai Vokietijoje.

Nuo būrelio įsteigimo 1965.IX.1. iš viso buvo surinkta ir išsiųsta Vasario 16 gimnazijai \$8.926.

KLB Hamiltono Šalpos Fondo Komitetas, kurio pirmininku yra J. Pleinys, paskyrė rinktinę auką \$100, kuri kartu su būrelio narių įnašais buvo persiųsta Vasario 16 gimnazijai.

Nuosirdžiai dėkoju visiems būrelio nariams už teikiama nuolatine pastovią paramą vienintelei lietuvių gimnazijai, o taip pat ir Šalpos Fondo valdybai prisidėjusiai stambia auka.

Atskirai tenka padėkoti Hamiltono Lietuvių Kredito Kooperatyvui "Talka", kurio valdyba kiekvienais metais skiria didesnę sumą gimnazijai paremti. Siemet buvo paskirta \$2.000, kurie "Talkos" buvo pasiųsti gimnazijai. Iki šiol "Talka" yra išsiuntusi Vasario 16 gimnazijai \$19.660.

Ir šiomet šis rėmėjų būrelis nebuvo tikrintas KLB revizijos komisijos. Paskutinis tikrinimas buvo atliktas 1972 m. rugsėjo 26 d. Kviečiu suinteresuotus būrelio narius kreiptis pas mane ir patikrinti vedamą kasos knygą bei pateisinamuosius dokumentus.

St. J. Dalius, būrelio vadovas

Sudbury, Ontario

KLB SUDBURIJO APYLINKĖS VALDYBA 1978 m. gruodžio 17 d., po dviejų našų darbo metų, pasitraukė. Visuotiniame susirinkime išrinkta nauja: Juozas Bataitis, Juozas Paulaitis, Juozas Krūcas, Pranas Gustas ir Antanas Mikštas. Trims valdybos nariams atsisakius kandidatuoti į pirmininko pareigas, tarp J. Paulaičio ir J. Bataičio vyko burčių traukimas. Laimėjo J. Bataitis. Taip pasiskirsčius pareigomis, dabartinę valdybą sudaro: J. Bataitis — pirmininkas, J. Paulaitis — sekretorius, P. Gustas — įždininkas, J. Krūcas, A. Mikštas — nariai.

J. Krūcas

APYLINKĖS VALDYBA š. m. vasario 24, šeštadienį, 130 Frood Rd., ukrainiečių salėje, rengia Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo minėjimą. Bus įdomi vietinių meno pajėgų programa, šokiai, gera muzika, bufetas. Pradžią — 6 v. v. kviečiame visi tautiečiai dalyvauti ir pasi-

kviesiti svečių, atlikti tautinę pareigą.

Kiti KLB Sudburio apylinkės renginiai: motinų pagerbimas gegužės 12 d. 130 Frood Rd., ukrainiečių salėje; Lietuvos kariuomenės ir kovotojų paminėjimas — lapkričio 24 d. 130 Frood Rd., ukrainiečių salėje.

Apylinkės valdyba

— Atlaikytos gedulingos Mišios už Vlado Skripkaus ir Gertrūdės Lumbienės vėles. Užrašė Sofija Rakštienė iš Fruitland. K. A. S.

St. Catharines, Ont.

APYLINKĖS VALDYBA rengia Vasario 16 minėjimą vasario 17 d. slovakų salėje (Welland ir Page gatvių kampas). Minėjimo pradžią — 6 v. v., programos pradžią — 7 v. v. punktualiai. Programoje: invokacija kun. Juvenalio Liaubos, paskaita — prof. J. Slavėno iš Buffalo. Meninę programą atliks Toronto Lietuvių Namų moterų dainos grupė "Antroji jaunystė", akompanuojant J. Govėdai. Vasario 18, sekmadienį, 10 v. r., iškilmingos pamaldos už laisvę žuvusius ir vainiko padėjimas prie paminklo. Minėjime ir pamaldose organizacijos prašomos dalyvauti su vėliavomis. Vasario 16, penktadienį, bus vėliavos pakėlimas prie miesto rotušės. Susitarus su burmistru, tiksliai valanda bus pakelbta vėliava. Vasario 16-tos proga bus renkamos aukos Tautos Fondui ir Bendruomenės kultūriniam bei visuomeniniams darbams paremti.

B-nės valdyba nuosirdžiai kviečia visus Niagaros pusiasalio ir kitų apylinkių lietuvius gausiai dalyvauti minėjime ir vėliavos pakėlime.

Apylinkės valdyba

Vancouver, B.C.

Sausio 6 d. buvo pagerbtas Pranas Jukna jo 90 metų gimimo dienos proga. Šaunų pobūvį suruošė jo giminės — A. ir K. Smilgiai, A. ir J. Smitai. Skotų salėje gaudė B. Vileitio parengta šokių muzika. Pietų metu pasakyta ir daug sveikinimo kalbų, pareikšta linkėjimų, sugiedota "Tigiausiu metu".

Pobūvis pradėtas kun. Iz. Grigaičio malda. Sukaktuvininko dukterėčios p. Smitienės ir kun. Iz. Grigaičio kalbos apibūdino Prano gyvenimo kelią nuo vaikystės laikų iki dabartinės gyvenvietės Vankuverio.

Sveikino ir dovano — aukstinį laikrodį visų dalyvavusių vardu įteikė Leonarda Macijauskienė. Valdybos vardu sveikino ir dovano įteikė B. Vileitis.

Pr. Jukna yra gimęs 1889 m. sausio 1 d. Purplų k., Mažeikių apskr. Buvo IV 7 šeimoje. Jam teko patirti rūpų prispaudą. Mokytis galėjo tik slaptoje lietuvių mokykloje. Kai priartėjo rusų kariuomenės šaukimo laikas, Pranas, kaip ir daugelis jaunų lietuvių, pasirinko kelionę į Vankurą. Atsidūręs Amerikoje, dirbo Pitsburgo geležies liejykloje. Kanadon persikėlė 1908 m. I d. karo metu jam teko dalyvauti Kanados karių (Nukelta į 9-tą psl.)

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje

įsikūręs nuosavyse namuose —

Hamiltono Lietuvių Kredito Kooperatyvas TALKA
830 Main Street E., tel. 544-7125 L8M 1L6

Darbo valandos: pirmadieniai - ketvirtadieniai nuo 10 iki 5 val., penktadieniai nuo 10 iki 7 val., šeštadieniai nuo 9 iki 12 val. Liepos - rugpjūčio mėn. ir prieš ilgas savaitgalio šeštadieniai uždaryta. Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda. Nemokamas pilnas čekių patarnavimas. Kapitalas — virš \$12,000,000.

MOKAME UŽ:
depozitus (P.C.A.) 6%
santaupas 9%
term. depozitus 1 m. 10%
term. depozitus 3 m. 9%
pensijų fondas 9%
IMAME UŽ:
asmenines paskolas 11%
nekiln. turto pask. 11%

PIGIOS ATOSTOGOS

• Bilietai, rezervacijos, kainos į Lietuvą ir visas kitas šalis • Grupiniai skrydžiai bei ekskursijos • Kelionės laivais ir autobusais • Jau per 50 metų patarnaujame Hamiltono ir apylinkės keleiviams
1922 — 55 metai — 1977
• Greitas, mandagus, žinoviškas patarnavimas • Visais keliuoniu reikalais kreipkitės į

Florida, Meksikoje, Havajuose, Barbadoje, Ispanijoje, Karibuose, Pietų Amerikoje
TRAVEL 58 JAMES ST. N. HAMILTON SERVICE 525-8686
AMERICAN EXPRESS Travel Service REPRESENTATIVE

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

PREL. JONAS KUČINGIS, Šv. Kazimiero parapijos klebonas Los Angeles mieste, prieš pat Kalėdas atšventė amžiaus septyniadešimtmetį. Sukaktuvininkas šiai parapijai vadovauja jau nuo 1947 m., yra patatydinęs naują šventovę 1951 m., o senąją pavertęs sale lietuviškiems renginiams. Parapija ėmė sparčiai augti nuo 1949 m., kai į Los Angeles pradėjo atsikelti naujieji ateiviai. Šiandien Šv. Kazimiero parapija turi lituanistinę mokyklą, parapijinę, rengia įvairius kursus. Parapijai priklauso apie 1.000 šeimų vien tik Los Angeles mieste. Šv. Kazimiero parapijos vardą plačiai išgarsino Los Angeles jos rengiamos tradicinės Lietuvių Dienos su augšto lygio koncertais, iškilijū dailininkų parodomis. Prel. J. Kučingis yra duosnu mūsų spaudos rėmėjas, daugelio leidinių garbės prenumeratorius. Siemet įvyksiančiam Lietuvių Katalikų Akademijos suvažiavimui, kuriame bus paminėta Vilniaus universiteto 400 metų sukaktis, paaukojo \$1.000, netrukus finansuos vieno "Aidų" numerio išleidimą. Linkime jam dar daugelį metų būti didžiųjų švityriu Kalifornijoje, jungiančių tautinę ir religinę veiklą. Sukakties proga jis susilaukė daug sveikinimų ir dovanų.

JAV LB VISUOMENINĖ TARYBA pakartotinai kreipėsi į NBC televizijos bendrovę dėl lietuvių liečiančių faktų iškraipymų šio tinklo transliuotame filme "Holocaust". NBC vadovybei buvo įteiktas vicepirm. dr. A. Budreckio paruoštas memorandumas. Iš gauto atsakymo paaiškėjo, kad NBC memorandumu nuorašę pasiuntė filmą pagaminusią bendrovę "Titus Productions" ir kad pati NBC nepripažino atsakomybės. Lietuvių atkiriūti nebus duota laiko televizijos stotyse.

"PASAULIO LIETUVIO" administratorės pareigas iš Stasio Džugo perėmė PLB valdybos sekr. Daina Kojelytė. Šio mėnesinio PLB žurnalo redakcijos ir administracijos adresas: 5620 So. Claremont Ave., Chicago, Ill. 60636, USA.

STANISLAVA PAULIONIENĖ iš okupuotos Lietuvos atvyko į Klevelandą pas savo vyrą Benjaminą, kurio nebuvo mačiusi 34 metus. B. Paulionis jau yra pensininkas, ilgus metus kovojęs už žmonių išleidimą Klevelandą. Jos atvykima plačiai paminėjo vietiniai laikraščiai.

TAUTINĖSE LIETUVIŲ KAPINĖSE Čikagoje šiomet bus atidengti paminklai prof. Stetonui Kairiui ir Kiprui Bieliniui. Pirmajam projektą yra paruošęs architektas Albertas Kerelis, antrajam — inž. Jonas Kovas. Aukras renka paminklų vajuas komitetas su pirm. J. Skorubskiu ir vykd. pirm. dr. J. Valaičiu. Čekius prašoma rašyti angliškai: Prof. S. Kairys ir K. Bielinis Memorial Fund ir siųsti J. Skorubskui, 1634 So. 50th Ave., Cicero, Il 60650, USA

Venecuela

A. VAISIŪNIENĖS PRANESIMU, Karako mieste lietuviška šeimos židinį 1978 m. gruodžio 9 d. sukūrė VLB šios apylinkės valdybos pirm. inž. Vladas Mažeika su Argentinos lietuvių veikėja Eugenija Rudyte, gyvenančia Buenos Aires mieste. Civilinės metrikacijos apeigas inž. V. Mažeikos viloje atliko biuro vedėja dr. L. A. Hernandez su sekretorium J. A. Dugarte. Jaunasis yra našlys, išauginęs ir išmokslinęs du sūnus — inž. Karolį ir architektą Vytautą. Jaunoji, agronomo Jono ir Nastės Rudžių dukra, yra anglų kalbos mokytoja, bene plačiausiai pasireiškusi Argentinos Lietuvių Centre: šešerių metų ejo sekretorės pareigas, ketverių — vicepirmininkės. Religinės apeigos buvo atliktos š. m. sausio 13 d. Argentinoje, Avellanados Aušros Vartų šventovėje. Čia antrasis vestuvės surengė jaunosios tėvai.

VLB KARAKO APYLINKĖ yra pasiryžusi savo veiklai įsigyti lietuvišką pastogę, talkinama Lietuvių Jaunimo Sąjungos ir Kultūros Fondo. Informaciją šia tema A. Vaisiūnienė pateikė VLB Karako apylinkės valdybos narys V. Lėlas, vidurniosios kartos tautietis. Nešamas teikti planuojama didelė gegužinė Karako ribose, kurion bus kviečiami ir kitų tautybių atstovai. Stambiausiu gausios loterijos laimikiu pasirinktas geras automobilis. Finansinės paramos lietuviškai pastogei tikimasi susilaukti iš lietuvių prekybininkų, gyvenančių ne tik Karake, bet ir kitose Venecuelos vietovėse.

Urugvajus

RADIOJO PROGRAMAI "Gintaro žemės panorama", kuri oficialiai priklauso Urugvajaus Lietuvių Kultūros Draugijai, vadovauja jaunimo atstovai. Artėjant 1978 m. į pabaigą, buvo paskelbta, kad šia valandėlė gali tekti uždaryti dėl finansų stokos. Jai išlaikyti kas savaitę reikia 56 pezų, t. y. amerikietiškių 8 dolerių ir 30 centų. Tikimasi, kad visuomenė ateis talkon. Montevideo lietuvių dabar turi dvi savaitines radijo valandėles, kai tuo tarpu Brazilijoje ir Argentinoje nėra nė vienos.

MONTEVIDEO VYR. "RINTUKŲ" GRUPE, vadovaujama A. G. Sleivio ir L. Trakimaitės, dalyvavo Sv. Klaros mokyklos mokslo metų

užbaigos šventėje. Urugvajiečius ji stebino Sustu, Ketureiliu, Gyvataru, Malūnu, Audėjėle. Tą pačią dieną "Rintukai" ir "Ažuolynas" su savo vadovu dr. A. Stanevičium įsijungė į tautinių šokių šventę, kurią Kolone buvo suorganizavęs klubas "Clube de Leones". Rintukai pakartojo Sv. Klaros mokykloje atliktus šokius, o "Ažuolynas" pašoko Liuksusini, Aštuonyti, Režginėlę ir Melniką. Žiūrovai labai vertino lietuvių šokėjų pastangas.

Australija

AKADEMINIS SKAUTŲ SAJŪDIS Sydnėje lietuvių skautijos šešiasdešimtmečio ir savo veiklos 54 metų sukaktį apvainikavo specialiu minėjimu. Paskaitą ideologine skautiška tema skaitė fil. E. Jonaitienė. Minėjimo dalyvius ji taipgi supažindino su penkiais jaunosios akademikėmis skautėmis — L. Barkute, J. Bogušaite-Basil, R. Maksvytyte-Gaklene, G. Viliūnaitė ir V. Viliūnaitė, kurios ką tik buvo davusios įžodį ir tapusios pilnatiesėmis studenčių skautių draugovės nariėmis. Ši draugovė Sydnėje įsteigta studenčių pagėdavimu. Globėjoms pakviestos dvi Lietuvoje aktyviai veikusios akademikės skautės, kurios kandidatėmis padeda pasiruošti narės įžodžiui.

Britanija

BRADFORDO LIETUVIAI tradicines Kičias atšventė gruodžio 24 d. "Vyčio" klube, dalyvaujant kapeilonui kun. J. Kuzmickiui. Pasivažiūnus lietuviškiams patiekalais, kuriuos paruošė T. Groblienė ir O. Gudienė, prabilo įvairių lietuviškų organizacijų atstovai. Visi ypač džiaugėsi iš Čikagos gautais solistų Nerijos Linkevičiūtės ir Bernardo Propulienio kalediniais sveikinimais. Berneliu Mišias improvizuotoje koplyčioje atnašavo kun. J. Kuzmickis, giedant sol. I. T. Dickinsonui ir Pr. Vasio vadovaujamam vyrų kvartetui. Kun. J. Kuzmickis savo pamokslė išryškino mistinę Kristaus gimimo prasmę, religijos reikšmę sovietų okup. Lietuvoje. Kalėdų dieną nemaldos Bradfordo lietuvių būrelis pamaldoms susirinko Sv. Onos šventovėje.

Belgija

SESELE KONSTANCIJA RUDAITĖ 1978 m. gruodžio 4 d. mirė Lieže, sulaukusi 85 metų amžiaus ir 50 metų vienuolienio gyvenimo benediktinų ordine. Gedulingos pamaldos buvo atliktos gruodžio 7 d. Palaidota Russon kapinėse.

Vokietija

KALEDO MISIAS Luebecko lietuviams, lenkams ir vokiečiams gruodžio 25 d. Svč. Jėzaus Širdies šventovėje atnašavo iš Hamburgo atvykęs kun. V. Sarka. Jis pasakė gilių minčių kaledinį pamokslą, išdalino miltukųkūto kaledinį vysk. A. Deksnio laišką. Pamaldų metu buvo giedamos lietuvių ir lenkų giesmės. Po to apie 40 lietuvių bei jų svečių susirinko užsieniečiams katalikams skirtoje Simono prieglaudose salėje S. Stungurienės paruoštos suneštiniams vaišėms. Prie jų daug prisidėjo ir kun. V. Sarka, atvežęs iš Hamburgo savo Kūčių stalo dovanų. Hamburgas jis buvo surengęs Kičias vienišiams ir viengungiams lietuviams. Kaledinėse Luebecko vaišėse kalbėjo šios VLB apylinkės pirm. Pr. Kotkis. Dalyviaus jis priminė, kad valdybos atstovai prieš Kalėdas aplankė, pasveikino ir apdovanojo senuosius Luebecko tautiečius. Čia devintą amžiaus dešimtį baigia keturi lietuviai — V. Endrikaitis, M. Gromantienė, J. Osvaldas ir M. Rinkeienė.

INŽ. JONAS AUGUSTAITIS, 81 metų amžiaus, 1978 m. gruodžio 18 d. mirė Muenchene. Palaidotas gruodžio 22 d. Nordfriedhof kapinėse, dalyvaujant prel. dr. J. Avizai, gausiam būriui tautiečių bei kitataučių. Velionis, baigęs M. Yeo gimnaziją Voroneže ir augstąją technikos mokyklą Berlyne, dirbo Lietuvos geležinkelio valdyboje, krašto apsaugos ministrijoje, dėstė transporto inžinierių ir jūrų transporto kursą Prekybos Institute. Su B. Banaičiu buvo įsteigęs Lietuvos Inžinierių ir Architektų Draugiją. II d. karo metais vadovavo Vilniaus geležinkeliams, bet pateko į vokiečių nelaimelį ir turėjo slapstytis nuo gresiančio išvežimo Vokietijon. Pokarinėje V. Vokietijoje 1950-56 m. buvo lietuvių sargybos kuopų ryšininku prie JAV armijos štabo Heidelberge, 1956-62 — baltiečių kuopų karininku Kaiserslauterne. Lietuvoje įsteigė ir iki

Rengiamės jaunimo kongresui

Kanados Lietuvių Jaunimo Sąjungos valdyba jau seniai įtemptai ruošiasi artėjančiam Kongresui. Kad jaunimas, taip pat ir vyresnieji, geriau suprastų kokią pasirodymo kongresui reikia, turėjau pasikalbėjimą su KLJS pirmininku Paulium Kuru. Štai jo atsakymai į kelis klausimus:

— Koks yra atstovo darbas, kai jis ar ji išrenkami savo vietai atstovauti?

— Atstovų darbas po rinkimų yra pasiruošti perduoti savo, apylinkės ir Kanados lietuvių jaunimo nuomones IV PLJ Kongreso metu, ypač studijų dienoje. KLJS valdyba padės pasiruošti surengdama bent du atstovų pasiruošimo savaitgalius 1979 m. pradžioje. Kongresui užsibaigus, atstovas automatiškai įeina į KLJS tarybos narių eiles vienerių metų laikotarpiui. Šitas įsipareigojimas yra tam, kad atstovai turėtų progos savo žinias ir kongreso nuotaiką perkelti į Kanadą ir ją išreikšti KLJS tarybos narių suvažiavimuose. Noriu priminti, kad nauja KLJS valdyba bus renkama rudėnį po IV PLJ Kongreso. Mūsų atstovų dalyvavimas rinkimuose bus labai naudingas.

Be to, kiekvienas asmuo, kandidatuosdamas į atstovus, įsipareigoja duoti vieną pranešimą apie kongresą savo apylinkėje, sugrįžęs iš kongreso.

— Kongreso temos gan detalai nustatytos. Kaip atstovai gali joms pasiruošti?

— Atstovas pasiruoš kalbėti kongreso temomis ir klausimais per organizuotus kongreso atstovų pasiruošimo suvažiavimus. Šiuo metu yra ruošiamas IV PLJK atstovų vadovas visiems kongreso atstovams pasaulyje.

Atstovų vadovo I dalis paruošta ir pristatyta kiekvienam atstovui Kanadoje. Šis vadovas pateiks visą bendrą informaciją ir galutinę studijų dienų programą. Sausio mėnesio gale rengiamas pirmas Kanados atstovų paruošimo savaitgalis. Šiame suvažiavime bus aptartos studijų dienų temos ir sritys (kultūros, visuomenės, politikos).

Antroji Vadovo dalis bus pristatyta atstovams pavasarį. Šiame leidinyje bus atrinkta medžiaga, liečianti studijų dienų temas. Visi atstovai bus raginami susipažinti su ta medžiaga, kad per antrą atstovų suvažiavimą pavasarį atsakymai į iškeltus klausimus galėtų būti suformuluoti.

Taigi, atstovų pasiruošimas yra susipažinti ir išnagrinėti svarbiausias temas. Po svarstymų reikėtų mintis raštiškai suformuluoti. Jeigu visas darbas bus paliktas studijų dienoms, tai numatytų rezultatų nebus, nes laikas tam per trumpas.

Solistas RICHARDAS DAUNORAS Montrealyje, kur atliko programą koncerto, skirto jaunimo kongresui. Šiuo metu solistas studijuoja V. Vokietijoje

Jie rūpinasi pasaulio lietuvių jaunimo kongreso dalimi Britanijoje. Iš kairės: A. VILCINSKAS — atstovas bendrajame kongreso komitete, J. ALKIS — DBL Sąjungos pirm., R. ŠOVA, Z. JURAS, S. NENORTAS, B. BUTRIMAS

— Kaip atstovas/ė gali geriau pasiruošti savo vietai atstovauti?

— Norėdami atstovauti savo vietovės jaunimo idėjoms, pažiūrėms ir problemoms, Kanados atstovai turi pirmiausia sužinoti kokiuose forumuose klausimai bus diskutuojami ir tada atitinkamai pasiruošti. Pvz. pažvelgęs į studijų dienų projektą, kuris yra I Vadovo dalyje, atstovas matys, kokie diskusijų būreliai yra numatyti. Pagal tas temas jis/ji sutelks savo apylinkės nuomones ir pasiruoš diskusijoms. Be to, per atstovų suvažiavimus Kanadoje tos pačios problemos ir temos bus nagrinėjamos su kitų vietovių atstovais. Taip bendrai dirbant bus galima suformuluoti visos Kanados lietuvių jaunimo nuomones, ir atstovai bus pasiruošę dalyvauti studijų dienoje.

— Ar yra planuojamas specialus lėktuvas į kongresą, kaip tai buvo Pietų Amerikos atveju?

— Transportacija yra organizuojama kongreso finansų komiteto. Reikia priminti: 1. kongresas vyks pačiame turistų sezone; 2. skrendama į Angliją, o namo grįžtama iš kito krašto (Vokietijos). Dėlto transportacijos kainos yra nemažos. Kelionė iš Šiaurės Amerikos organizuojama grupėmis ir skrendama bus liepos 8, 9, 10 d.d. Numatytos kainos yra \$525 iš Toronto ir \$501 iš Montrealio.

Visa Kongreso registracija Kanadoje vyksta per KLJS registracijos komitetą, kuriam vadovauja Rita Parėšytė. Dėl įvairių techniško problemų, kurios prasidėjo Europoje, registracijos anketos vėlai atsirado pas mus. Bet registracija vykdoma tik sausio mėnesį pagal Europos reikalavimus. Registruojantis reikia įmokėti \$500 (kan.) registracijos mokestį, ¼ transportacijos išlaidų (kan.) ir penktadalį kongreso mokesčio, kuris bus maždaug \$100 (JV). Likutis turi būti sumokėtas iki gegužės 11 d. Pinigai gali būti grąžinami iki birželio 1 d. Smulkesnių informacijų teirautis KLJS registracijos komitete: Rita Parėšytė, 10 Carabob Ct., #704, Agincourt, Ont. M1T 3N5. Tel. (416) 291-4813.

— Ar Kanados jaunimas norėtų rengti Kanadoje penktąjį jaunimo kongresą?

— KLJS valdyba yra nutarusi ištirti galimybes rengti V PLJK Kanadoje ar JAV-se. Kanadoje turim savo problemas su lietuvišku jaunimu, ir kongreso rengimas Kanadoje tikrai padėtų pritraukti iš mūsų vakarų ir rytų jaunimą į lietuvišką veiklą. Jeigu mūsų valdybos tyrinėjimai duos pozityvius rezultatus,

važiuosim kongresan su paruoštu pasiūlymu rengti V PLJK Kanadoje.

Taip b a i g e m pasikalbėjimą. Ačiū Pauliui, kad radai laiko ši darbėli atlikti! Rita Vilienė

Talentų varžybos

II-ąjį Kanados lietuvių talentų pasirodymą rengėjų komitetas ruošia š. m. kovo 24-25 d. d. Hamiltone. Bus atstovaujamos šios meno šakos: muzika, šokis, dailė, dailūs žodis. Norintieji dalyvauti šiose varžybose prašomi užsiregistruoti iki š. m. kovo 20 d. pas sekr. K. Baroną, 35 Weir St. N., Hamilton, L8H 5E7 Kiekvienas dalyvis praneša vardą, pavardę, adresą, metus, meno šaką. Tolimesnių kolonijų dalyviai prašomi taip pat pranešti, ar reikalinga bus nakvynė, nes varžybos truks dvi dienas. Dailės mėgėjai turi būti ne jaunesni kaip 16 metų. Jie prašomi atsiųsti savo nuotrauką iki š. m. kovo 20 d. vicepir. A. Juozapavičiui, 20 Kensington Ave. N., Hamilton, Ont.

Talentų varžybų dalyviai bus suskirstyti į grupes pagal amžius. Vertintojų komisijos trijų pirmųjų vietų laimėtojams paskirs žymenis. Taip pat visi dalyviai gaus KLB kultūros komisijos pažymėjimus.

Varžybų užbaiga bus kovo 25, sekmadienį, 4 v. p. p., Hamiltono Jaunimo Centre.

KLB kultūros komisija

Be orientacijos

I įvairių kraštų jaunimo nuotaikas žvelgianti spauda pastebi vieną bendrą jo charakteristiką — stoką orientacijos.

Jiems "gyvenimas — tai dienu ir savaitė, retai kada metų reikalas", rašo B.F. dr. Foucault Paryžiaus dienrašty "Le Monde" (birželio 10) apie jaunus prancūzus. "Jie neturi nuomonės, išskyrus tai, kad jie neturi nė vienos tų nuomonių, kurios išsilaikę paskutinį šimtmetį; betgi jie nėra sukilę nė prieš nieką".

Japonijoje apklaušinėti gimnazistai, o taip pat pradžios mokyklos mokiniai pasisakė labiausiai nori "laisvo laiko" ir "laisvų pinigų". Kitam plataus masto apklausinėjime sužinota, kad 75 proc. turi dviračius, 64 proc. — radijo aparatus, 61 proc. — plaukų džiovintuvus, 52 proc. — stereo garsiaukubius, 45 — 8 mm. filmavimo aparatus. Daug ko turį, dar daugiau geidžia, "jie leidosi vedami minios" (Akira Fujitake, Japan Echo", 3 nr.).

Panašios nuotaikos yra apėmusios industrinės revoliucijos naujai palietus kraštus, kaip pvz Indijoje, kur tos revoliucijos įtakoj "dingsta senosios gairės... Svetimumo jausmo kritiška pasekmė atsidpindi jaunimo betiksliskumu... Jiems vien pinigai darbai, pasismaginimai turti reikšmės" (R. Dayal, Bombayaus "Sunday Standard", birželio 11).

Tokią betikslę nuotaiką pas jaunimą pastebi ne vien suaugę, bet ir įžalgesni jaunuoliai. Štai 21 m. amžiaus olandė reporterė Carolijn Visser (Rotterdamo NRC "Handelsblad", sausio 7) kritiškai vertina amerikiečių jaunimą, kuris, nors, rodos, gerai išsilavinęs, atvyksta kad ir į tokį Amsterdamą "tik pasivalyti po kavines". Betikslis bastymsi pavyzdžiui jį nurodė viena jauna amerikietė, kuris Amsterdamo studentų kelionių agentūros primygtinai prašė bilieto "į betkur".

Net ir ten, kur jaunimas apsisprendžia sunkiai dirbti, jis tai daro gyvenimo kietų reikalavimų priverstas, be augštesnio siekio. Taip pvz. infliacijos ir nedarbo akivaizdų Kanadoje jau studentai dažnai apsisprendžia "sunkiai dirbti ir elgtis pagal taisykles", nors, bendrai paėmus, "jaucia bejėgiškumą ir apatiją" (S. Carson ir M. Nichols, "The Canadian", sausio 28).

"Ateitis" 1978 m. 8 nr.

• Valstybių sienos, nuotoliai ir kalbos gali atskirti žmones, bet jos negali išparceliuoti žmogishko gyvenimo — tai padaro tik ignorancija. — CHARLES LILLARD

Toronto'io "Gintaro" ansamblio dainininkės, atlikusios lietuviškų dainų bei kalėdinių giesmių programą Toronto Harbourfront centre. Dainininkėms vadovauja GIEDRĖ PAULIONIENĖ. "Gintaro" ansamblis šiuo metu rengiasi metiniam koncertui vasario 24 d. Anapilio salėje

Nuotr. O. Burzdžiaus

Jaunimas turi rasti savitą kelią

Į klausimus atsako V. Bartusevičius, IV lietuvių jaunimo kongreso studijinės programos vadovas

IV Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongreso ruošia vyksta pilnu tempu Vokietijoje. Norėdama gauti smulkesnių informacijų, Kanados Lietuvių Jaunimo Sąjunga kreipėsi į V. Bartusevičių, kongreso akademinės bei studijinės programos komisijos pirmininką. Klausimai liečia studijų dienas, kurios vyks 1979 m. liepos 19-27 d.d. Altenberge, Vakarų Vokietijoje.

— Kuriuo tikslu rengiamas ketvirtasis lietuvių jaunimo kongresas?

— IV PLJK rengėjų komitetas patvirtino sekantį jaunimo kongreso tikslą, kuris suglaustai skamba taip: "Naujai pagrįsti ir įprasminti jaunimo dalyvavimą išeivijos veikloje". Tai reiškia IV PLJ Kongrese bus bandoma lietuviško jaunimo veiklai duoti pagrindą ir kryptį, bus bandoma persvarstyti savo padėtį ir nustatyti ateities perspektyvas. Jaunimas turės pasisakyti, kaip jis supranta savo tautinius uždavinius ir jiems siekti būdus, ką jis mano apie lietuviškos išeivijos ateitį ir savo vaidmenį joje.

Trumpai: kongrese jaunimo atstovai turės priimti JAUNIMO VEIKLOS GAIRĖS. Kongreso tikslo vykdymas apima tris tarpinius:

1. prieš kongresą: realios jaunimo padėties išeivijoje analizė ir veiklos gairių svarstymas; 2. per kongresą: veiklos gairių priėmimas; 3. po kongreso: veiklos gairių pritaikymas atskiruose kraštuose ir jų įgyvendinimas.

Kokie motyvai vertė pasirinkti tokį tikslą, yra sudėtingas klausimas ir nežinau, kiek man pavyks tai trumpai paaiškinti.

Pirmiausia, jaunimas niekad aiškių savo veiklos gairių neturėjo (tik atskiros jo dalys — įvairios organizacijos, kurios betgi svarbias pasireiškimo dalis iš savo veiklos yra išjungusios). Antrasis jaunimo kongresas įsteigė jaunimo sąjungą, visai nepramatydamas, kokius uždavinius šioji turėtų atlikti. Trečiasis kongresas pateikė visą katalogą daugiau ar mažiau konkrečių darbų, nesvarstydamas, koks turėtų būti visų šių pastangų galutinis tikslas. Todėl visai natūraliai buvo prieita išvada, kad atėjo laikas jaunimo sąjungos veiklai duoti aiškesnius rėmus ir pagrindimą.

Taip reikėtų suprasti pasirinktą tikslą "naujai pagrįsti ir įprasminti jaunimo veiklą", kad jaunimas pagalvotų ir nusistatytų, kam ir kodėl jis vienaip ar kitaip reikišias.

Kita priežastis, kuri pateisina pasirinktą tikslą, yra ta, kad mes priėjome lūžinį laikotarpį savo istorijoje. Šiuo laiku mūsų bendruomenėje vyksta spartus pasikeitimas kartu, savyje labai skirtingų viena nuo kitos. Kartais, kuri augo ir subrendo dar nepriklausomos Lietuvos laikais, sparčiai retėja. Didėja ta visuomenės dalis, kurios orientaciją ir visą vertybių sistemą apsprendžiantis socialinės, politinės ir apskritai kultūrinės pa-

tirties bei išgyvenimo laukas yra jau pats išeivijos gyvenimas. Ją formavę išoriniai, istoriniai ir politiniai veiksniai buvo radikaliai skirtingi nuo vyresniosios kartos. Todėl neįmanoma paprastas perėmimas to, kas vyresniųjų yra padaryta, sukurta. Jaunimas turi įieškoti savo kelio, savitos veiklos, kitaip jo dauguma lietuviams žus. Tai, žinoma, nereiškia visiško ligšiolinio kelio paneigimo, jaunimo atsiskyrimo nuo vyresniųjų. Priešingai, juo daugiau bus bendradarbiavimo, juo geriau. Bet praktiškai pasirodė, kad jaunimui yra sunku įsijungti į svetima patirtimi pagrįstą veiklą. Atrodo, vienintelis kelias neleisti didesnei jaunimo daliai išsijungti iš lietuviško gyvenimo yra atverti jam ištisus savitos veiklos plotus.

— Studijų dienos rengiamos tiktai kongreso atstovams. Kokios temos nustatytos diskusijoms? Kokie paskaitininkai?

— Pagrindinis kongreso tikslas bus vykdomas studijų dienoje. Ten susirinkę viso laisvojo pasaulio lietuvių jaunimo rinkti atstovai svarstys savo reikalus ir darys nutarimus. Kadangi sekančiame kongrese yra užsibrėžta priimti JAUNIMO VEIKLOS GAIRĖS, todėl į klausimą galima tik taip atsakyti: bus svarstomos visos temos, kurios atstovams atrodys svarbios, kadangi veiklos gairėse turės atsispindėti visos svarbiausios jaunimą liečiančios problemos. Mes stengsimės, kad kraštų atstovai į kongresą jau atsivežtų savo veiklos gairių projektus, nes visų klausimų per 6 dienas yra neįmanoma iš esmės svarstyti. Prieš svarstant kiekvienos iš trijų sričių (politinės-visuomeninės-kultūrinės) veiklos gairės, atstovai bus į problematiką įvedami dviem paskaitom ir vienu bendru simpoziumu. Paskaitų temos yra paskelbtos atskirai. Paskaitininkų pavardės dar neskelbtinos, kadangi dar nevisi sutiko — vedamos derybos.

— Kaip galvojate paveikti dalyvius, kad kuo daugiausia įsijungtų į programą?

— Nežinau, ar tai mūsų uždavinys studijų dienų dalyvius vienaip ar kitaip įtaigoti. Jie yra laisvai rinkti jaunimo atstovai ir atsakingi savo rinkėjams, ne mums. Mūsų uždavinys yra tik sudaryti sąlygas, kad atstovai galėtų dirbti. Ar jie tai darys, mums mažiau rūpi. Parengdami programą, mes gavome nurodymus, kad tai būtų darbo dienos — laisvalaikio bus mažai. Prie sąlygų sudarymo priklauso atitinkamų patalpų suradimas, programos sudarymas, medžiagos paruošimas, studijų eigos tvarkymas. Programą jau esame sudarę. Atstovams Vadovo I dalis, kurią išleis PLJS Rysių Centras, turės netrukus pasirodyti; II dalis su problematiniais straipsniais bus išleista pavasarį. Suplanuota ir studijų dienų

eiga. — Veiklos gairėms nagrinėti studijų dienų dalyviai bus suskirstomi į darbo būrelius: kiekvienai iš trijų programos dalių — politinei, visuomeninei, kultūrinei — nauja sudėtis. Tuo būdu kiekvienas atstovas turės progos dirbti bent trijuose būreliuose. Kiekvienos veikimo srities darbo rezultatai bus svarstomi visumos posėdyje. Jaunimo sąjungos reikalams (pranešimai, apyskaitos, naujos valdybos rinkimai) numatomas specialus laikas.

— Žvelgiant į praėjusius kongresus, norisi paklausti, ar Jūs manote, kad studijų dienoje yra daugiau pasiekama, negu stovykloje?

— Norint į šį klausimą atsakyti, gal būtų reikėję visuose šiuose parengimuose dalyvauti, atlikti specialius tyrimus. Nei vienos, nei kitos sąlygos aš neįsildžiau. Todėl bandysiu kiek bendriau pasisakyti. Man atrodo, kad nei viename, nei kitame parengime nepasiekiamo "daugiau" ar "mažiau", bet kas kita. Stovykla ir studijų dienos yra skirtingi parengimai su skirtingais tikslais. Stovyklos yra reikalingos sutelkti suvažiavusiam lietuviškam jaunimui, kad galėtų pabendrauti. Stovyklos programa daugiau informacinė, turinti daug bendrų užsiėmimų, bendravimo.

Tuo tarpu studijų dienoje dalyvauja tik jaunimo rinkti atstovai. Jų uždavinys yra spresti jaunimo veiklą liečiančius klausimus, duoti direktyvas PL Jaunimo Sąjungos valdybai, rinkti naują PLJS valdybą ir pan. Tai gi, abu renginiai turi savo vertę ir uždavinį. Nors stovyklos tikslai galėtų būti pasiekti ir kitaip (tik publika būtų ne tiek tarptautinė), studijų dienoms pakaitalo nėra.

— Kaip galvojate paveikti dalyvius, kad kuo daugiausia įsijungtų į programą?

Vasario 16 gimnazijoje: lietuvių kalbos mokytoja V. PANSERIENĖ pamokos metu; bendrabučiu vedėjai — VIDA SIDRYTĖ, MARIJA DAMBRŪNAITE-SMITIENĖ, ANTANAS VERSELIS

Kelionė į Marsą

Buvo vienas astronautas. Jo vardas buvo Vytas Šulas. Jis turėjo skristi į Marsą. Jam reikėjo turėti didelę raketą, daug maisto ir motorų, nes buvo labai ilga kelionė.

Raketa sugedo kelionėje, ir Vytas turėjo sutaisyti. Kai jis nuskrudė į Marsą, pamatė, kad ir ten buvo žmonija. Jie buvo žali, turėjo tris kojas, dvi rankas ir raudonus plaukus. Jie mokėjo kalbėti lietuviškai. Buvo namai, parkai, mokyklos ir visa kita kaip Toronte. Jie priėmė Vytą į svečius ir vaišino visokiais skaniais valgais. Tada jis turėjo grįžti žemėn. Vytautas atsiveikino su jais. Visi žmonės jį labai gerbė ir norėjo gauti jo autografus. Jį žmonių minia sekė ir niekur nepaleido. Jis spruko į tamsią gatvę ir pamatė plėšiką. Šis norėjo pinigų, bet kai pamatė kas jis buvo, tai tiktai paprašė autografo. Pasirašė, bet negalėjo niekur būti vienas. Jis nuėjo pas ministerį pirmininką ir paprašė leidimo pasilikti. Jis leido, ir Vytautas praleido savo gyvenimą Marse.

Linas Daukša, VII

Loterija

Gyveno neturtingi žmonės mažame namelyje. Turėjo berniuką Algį ir mergaitę Elzę. Prie namuko buvo mažas ūkis, kuriam turėjo keletą gyvulių. Algikas ir Elzytė norėjo eiti į mokyklą, kaip ir visi kiti vaikai, bet turėjo dirbti ir prižiūrėti gyvulius. Jie buvo neturtingi ir negalėjo užmokėti valdžiai mokesčių. Tėvas pardavė iš savo senelio gautą laikrodį, kad galėtų sumokėti mokesčius. Algis linksmas iškelia su tėvo pinigais. Mieste susitiko žmogų, kuris pasiūlė jam pirkti loterijos bilietų. Jis nusipirko penkis ir grįžo namo mokesčių nesumokėjęs. Grįžęs padavė loterijos bilietus tėvui. Tėvas užpyko ir davė dirbti. Elzytė verkė. Algikas verdamas nuėję į savo kambariuką ir kaltino tą nepažįstamą vyrą, kuris prikaltino pirkti tuos loterijos bilietus. Po kelių dienų atėjo telegrama — "Laimėjote vieną milijoną". Visi buvo laimingi, ir Algikas su Elzyte galėjo lankyti mokyklą, kaip ir visi kiti vaikai.

Kristina Drasutytė, VII

Sniego senis

Aš taip padarau savo sniego senį. Pirmą padarau mažą sviedinį, tada ilgai suku, kol pasidaro didelis. Po to darau kitus mažesnius. Tada įdedu dvi akis iš akmens ir sagas. Iš ledo varveklų padarau nosį.

Daiva Grybaitė, IV

Danutės sapnas

Kartą gyveno mergaitė vardu Danutė. Ji turėjo išmokyti lietuvišką eilėraščių, bet nenorėjo. Tėvas už tai ją nubaudė. Kai Danutė nuėjo miegoti, sapnavo, kad buvo Lietuvoje ir negalėjo nė žodžio ištarti lietuviškai. Kai Danutė atsikėlė, papasakojė mamai, ką sapne pergyveno. Po to ji mielai mokėsi eilėraščių.

Ričardas Kleivinskas, VI

Mano šuo

Antradienį aš gavau mažą šuniuką. Jis turi rudą kailiuką, juodas akis ir dideles ausis. Mes jį pavadiname Rudžiu. Pirmą naktį jis verkė ir tik už pusės valandos nurimo. Iš ryto aš nuėjau pas jį. Kai jis pamatė mane, pradėjo šokinėti ir laižyti mane. Kitą dieną susirgo. Mama davė jam gabaliuką vištos. Dabar jis yra sveikas.

Loreta Stanulytė, VI

Mano šuo yra išdykęs. Aš jį turiu jau ketveri metai. Praėjusią savaitę jis pabėgo, ir niekur negalėjom surasti. Už dviejų dienų mes jį suradome. Jautėsi nelabai gerai. Aš labai myliu savo šuniuką, nors jis ir labai išdykęs. Jo vardas yra Pilkis. Kai man reikia jį išvesti laukan, būna labai linksmas. Kartais jis ateina pas mane į lovą, bet ne dažnai. Iš ryto aš esu labai linksmas, kai jį pamatau. Kartais aš supyktu ant jo. Tada jis ateina, kad aš paglostyčiau. Kai paglostau, jis vėl būna linksmas visą dieną.

Asta Sukauskaitė, VI

Jonas ir meška

Vieną dieną Jonas ėjo medžioti su savo šautuvu. Buvo labai graži miške. Jonas jokių paukščių nematė. Buvo labai tylu, ir Jonas žinojo, kad kažkas buvo blogai. Jis buvo labai drąsus ir ėjo vis tolyn. Po kelių valandų paklydo. Jau buvo tamsu, ir jis turėjo nakvoti miške. Rado gražią samanotą vietelę ir užmigo. Kažkoks balsas jį prikėlė iš ryto. Jis greitai apsižiūrėjo, bet nieko nematė. Staigiai iš krūmų iššoko didžiulė meška. Jonas labai išsigando ir griebė savo šautuvą. Meška artėjo. Jis jau buvo pasiruošęs šauti, bet meška išmušė šautuvą iš rankų ir jį suėdė. Vargšas Jonas.

Ričardas Kalendra, VII

Kas man patinka?

Man patinka statyti iš medžio. Dabar statau namelį. Aš irgi turiu kojokus, kuriuos pats pasidariau. Jie yra 2½ pėdų nuo žemės.

Man patinka daryti modelius. Aš statau namų, laivų, automobilių, lėktuvų ir visokių kitokių modelių. Aš ką tik baigiau daryti namo modelį.

Man patinka rinkti išmestus daiktus. Gal manote, kad aš trupučiukėlį kvaktelejęs, bet iš tų šiukšlių aš padarau gražius dalykus. Pvz. kartą suradau sugedusį radiją. Aš jį sutaisiau ir dabar veikia labai gerai.

Vytas Čuplinskas, VII

Snaigės

Snaigės krenta taip gražiai
Per pasaulį ir gatves,
Eglutės ir geles,
Ir Kalėdų šventes.

Jau medeliai pasipuošę
Su snukelėm snaigių,
Ir žolytė taip balta,
Kaip avyėtės kailiai.

Rūta Bacevičiūtė, VI sk.

Čiurlionio ansamblio kanklininkė penktosios dainų šventėje Toronte

Nesunaikinami pėdsakai

Vilniaus krašto kovotojas Vladas Maminskas-Mamiūnas
palaidotas okupuotoje Lietuvoje

A. a. VLADAS MAMINSKAS-MAMIŪNAS, neseniai miręs Vilniaus krašto lietuvių veikėjas

K. GIMZAUSKAS

Sulaukęs 76 metų, 1978 m. lapkričio 19 d. mirė Lietuvoje, Švenčionių mieste, mirė mokytojas ir Vilniaus krašto lietuvių veikėjas Vladas Maminskas-Mamiūnas.

Velionis gimė 1902. VII. 6 Lygumų km., Švenčionių valsč. ir apskr. Mokėsi Švenčionyse, Vytauto Didžiojo gimnazijoje Vilniuje. Mokytojo cenzą įsigijo mokytojų kursuose. Būdamas Kukulėliu, Švenčionių apskr. "Ryto" dviklasės mokyklos vedėju, suorganizavo ir vedė vakarinius suaugusių kursų, lietuvių ūkio dr-jos skyrių, vaidintojų būrelį, rėmė Sv. Kazimiero dr-jos vietinio skryiaus veiklą, rengė vaidinimus, platino spaudą ir kt.

Už lietuvišką veiklą velionis 1932 m. lenkų švietimo vadovybės atleistas iš mokytojo pareigų. Apsigyvenęs Švenčionyse, buvo "Ryto" bibliotekos vedėju, organizavo šios dr-jos skyrių, lankė juos su paskaitomis, slaptais keliais paripindavo iš nepr. Lietuvos veikusioms lietuvių skaitykloms knygų. Jis buvo Švenčionių "Ryto" dr-jos valdybos narys ir daug darbavosi lietuvių mokyklų organizavime. Pagelbėdavo surengti kaimuose ir miesteliuose vaidinimus, padėdavo rengėjams išgauti iš starostijos leidimus vakarėliams. Aktyviai veikė Švenčionių mokytojų s-goje, "Ryto" bei Sv. Kazimiero draugijose, buvo ir Lietuvių Mokslo Dr-jos Vilniuje narys.

Velionis lenkų okupacijos metais dalyvavo protestuose ir delegacijose pas Vilniaus vyskupą dėl lenkų dvasininkų daromų lietuviams skriaudų. 1933 m. Švenčionių savivaldybės rinkimuose išrinktas į valsč. tarybą. 1934. II. 15 lenkų suimtas ir kalintas. 1938. VIII. 28 tardytas už sporto šventės surengimą. 1937. IV. 26 buvo suorganizuotas "Švenčionių Balso" leidimas, tačiau lenkų valdžia uždraudė tai laikraštį platinti. Bendradarbiavo "Vilniaus Rytuije", "Jaunimo Drauge", "Aide" ir kt. Lietuvos nepriklausomybės kovų pradžioje Švenčionyse žuvusiam nežinomam Lietuvos kariui, VI. Mamiūno iniciatyva ir pastangomis, Švenčionių kapinėse buvo pastatytas paminklas, bet netrukus lenkų valdžios buvo nugriautas. Kai Švenčionys grįžo Lietuvai, nuo 1939 m. jis buvo paskirtas Švenčionių pradžios mokyklos vedėju. Per pirmąjį bolševikmetį atleistas iš mokytojo pareigų. Vokiečių okupacijos metu vėl grįžo į mokytojo darbą. Ilgoką laiką mokytojo Švenčionių lietuvių gimnazijoje.

Be minėtos veiklos, lenkų okupacijos metais jis dar palaikė ryšius ir su nepr. Lietuvos atitinkamų valdžios žinybų asmenimis, su rizika vykdydamas slaplus pavedimus Vilniaus krašte. Aplanai, Vlodo Mamiūno lietuviška veikla buvo labai šakota. Jis visą gyvenimą pašventė savo tėvynainiams, savajam kraštui ir Lietuvai.

Cia pateikiu santrauką gauto išsamaus pranešimo apie a.a. Vlodo Mamiūno laidotuves 1978 m. lapkričio 21 d.

Velionis buvo pašarvotas savo namuose. Atsilankiusiųjų perpildytas dviejų augštų namas. Giedotos religinės giesmės. Mirusiojo laidojimas prasidėjo prieš 13 val. Priešaky nešė kryžių, o iš paskos nusitęsę puskilometrinė vainikų vartinė, kurių buvo apie 50. Po to ėjo gimnazijos dūdų orkestras, giedoriai,

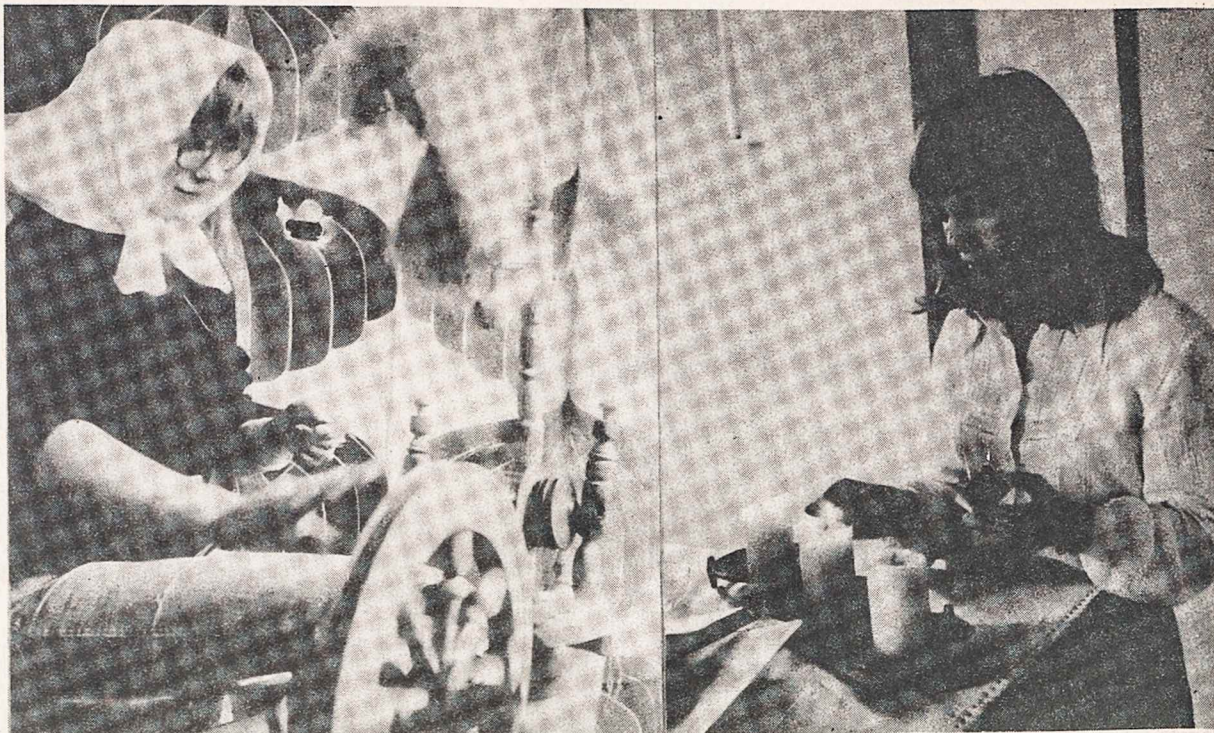
važiavo papuoštas eglėmis sunkvežimis su karstu. Karstą lydėjo žmona, sūnūs ir visa gausi Maminskų giminė bei artimieji. Gaudė skambūs švenčionių varpai. Giesmininkai su orkestru giedojo pamainom. Prie šventovės vartu karstą pasitiko parapijos klebonas. Šventovėje choras giedojo Gruberio Mišias. Po jų kunigas prie altoriaus trumpai kalbėjo apie a.a. Vlodo gyvenimą ir darbus. Išėjus iš šventovės, gedulingoji eiseną, ta pačia tvarka išsirikiavusi, ėjo į kapines.

Prie kapo keleto asmenų kalbose velionis buvo apibūdintas kaip didis Švenčionių krašto veikėjas bei vadovas, didelis kultūros ir švietimo skleidėjas, pergyvenęs dvi baisias okupacijas (tikrumoje visą laiką gyvenęs okupacijoje, tik kai Švenčionys 1939 m. atiteko Lietuvai, trumpai pagyveno nepriklausomą gyvenimą). Sugebėjo išlikti tyras ir skaistus kaip krištolas. Raginga sekti velioni.

Po laidotuvių gedulinguose pietuose taipgi taikliai prisiminėtas a.a. Vladas. Jis buvęs ne tik kultūros ir švietimo skleidėjas, bet ir gydytojas, ir advokatas, ir teisėjas, ir kunigas, ir didelis liaudies bičiulis.

Galop minėtame laiške velionis taip charakterizuojamas: "... a.a. Vladas labai gražiai ir vaisingai pragyveno gyvenimą. Jo nuveiktų darbų neįmanoma nei prakalbėti, nei laiške išpasakoti, teisingai apibūdinti. Čia reikia gabios monografo plunksnos. Ir tai, ką velionis per ilgą savo gyvenimą — o gyveno ne sau, bet kitiems — sukvėrė į tėvynės kultūrinį lobyną, kažin ar tilptų keliuose storuose tomuose. Jo pėdų, įspautų Vilniaus krašto takeliuose bei vieškeluose, jokie vėjai neužpustys. Lai būna jam lengva tėviškės žemelė, kurią jis taip mylėjo ir sunkiausiuose gyvenimo laikotarpuose liko jai iki mirties be galo ištikimas..."

Prie šių taip reikšmingų man (Nukelta į 9-tą psl.)

Vasario 16 gimnazijoje: motutė vieno vaidinimo metu; pamaldoms reikia uždegti žvakes — tikėjimo simbolius

Anei rašto, anei druko...

AL. GIMANTAS

Išievių sluogsnuose dabar tapo madinga vis dažniau ir garsiau kalbėti apie reikalą padėti savajai tautai krašte. Bet tai itin plati ir visokeriopai galima aiškinti sąvoka.

Iki šiol, išskyrus eterio bangas ir karitatyvinės reikšmės pagalbą, šioje srityje dar nelabai daug kas nuveikta. Lengvai teisinamės ribotomis galimybėmis bei sąlygomis, režiminiais varžtais. Tai tiesa, bet talkon pasigavus viešąją opinią, radus jį pritarimą, jau galima pradėti kalbėti ir apie moralinį spaudimą. Kaip praktiniai pavyzdžiai rodo, tai bent iš dalies įstengia pakelti kraštelių uždangos. Realiai vertinant (bet nepervertinant) savašias jėgas ir svorį, vis dėlto verta kaikuriuos bandymus plėsti, kviečiant į talką ir svetimus mūsų reikalui simpatizuojančius sluogsnus. Pvz. įrodymas, kad Lietuvoje vykdomas nuolatinių ir planingas religijos persekiojimas, nustato prieš tokią vidaus sovietų politiką net ir indiferentiškus Vakarų sluogsnus. Pareigūnai Vilniuje (gal ir Maskvoje) supras,

kad dėl to labai nukenčia visos sovietinės valstybės prestižas.

Tas pats pasakytina ir apie katalikišką spaudą. Tiesiog absurdus skamba faktas, kad Lietuvos tikintieji neturi nė vieno viešo laikraščio, nė vieno žurnalo ir gali naudotis tik pagrindinėje leidžiamu spausdintu žodžiu. Tai pykina valdančiuosius ir turbūt grūdina tikinčiųjų nuotaikas, viltis, tikėjimą. Sovietinės įstaigos turėtų būti kurčios ir aklos, jei neįstengia įžvelgti paprasčiausių faktų. Nebent sovietiniai agentai Vakaruose paviršutiniškai ar atkištiškai informuoja savo duondavius pagrindinėje bazėje apie visą tą antisovietinį poveikį ir nuolat jaučiamas antisovietines bangas, kurias sukelia įvairiomis svetimomis kalbomis leidžiama "LKB Kronika". Tai nėra nei šmeižtai, nei pigia propaganda persunkti žodžiai. Tai faktai — datos, įvykiai, vardai, kurių pa-neigti jokių būdu neišgali ir plati valstybinio masto organizacija.

Taigi, Lenkijos ar Vengrijos pavyzdžiu, jau laikas ten suprasti, kad ir okupuotoje Lietuvoje pribrendo laikas leisti katali-

kams bent minimaliausią periodiką. Sutikime, kad ji nebus visiškai laisva, turės, kaip ir "liaudies demokratinėse šalyse", prisiimti tam tikrus cenzūrinius varžtus, tačiau tai galėtų būti laikoma pirmu žingsniu gera kryptimi. Tokia nuolaida ar šios toks kompromisas nesugrindintų sovietinės sistemos (nebent jau ji neišpasakytai trapia tapo), gal tik laimėtų simpatingesnį žvilgsnį viešojo pasaulio opinijoje. Sovietijai tai itin svarbu.

Zinoma, šis straipsnelis nei paveiks, nei sujudins sovietinius išievių analizuotojus. Tam reikia didesnių ir planingų pastangų, naujų užmojų ir daugiau laiko.

Ši sritis gali būti vienas tų būdų, kuris įeina sąvokon "padėti savajam tautos kamienui". Niekas neragina revoliucijon ar sukiliman. Tų pačių Helsinkio susitarimų dvasioje, kurie anojė pusėje dar vis su patosu prisimenami ir kartojami, tikintieji Lietuvoje turėtų gauti bent minimalinį pripažinimą ir lygias teises, jau nekalbant apie privilegijas.

Nauja federacinių mokesčių nuoskaita už vaikus

Tėvai, PERSKAITYKITE ŠIĄ INFORMACIJĄ

Jūs galite prašyti nuoskaitų iki \$200 už kiekvieną savo šeimos vaiką priklausomai nuo šeimos pajamų.

Jeigu metinės jūsų šeimos pajamos yra mažesnės kaip \$18.000 (vyro ir žmonos grynos pajamos kartu), turite teisę prašyti nuoskaitų po \$200 už kiekvieną vaiką. Jeigu jūsų šeimos pajamos yra didesnės kaip \$18.000, dar galite turėti teisę į visą ar dalinę nuoskaitą priklausomai nuo vaikų skaičiaus.

Atitinkami blankai naujų federacinių mokesčių nuoskaitų už vaikus yra pridėti prie jūsų sausio mėnesio šeimos priedų čekio.

Rūpestingai perskaitykite instrukcijas ir, užpildę tuos blankus, pasiųskite kartu su užpildytais 1978 m. pajamų mokesčių blankais bei pareiškimu apie šeimos priedus (pašalpas).

DEMESIO

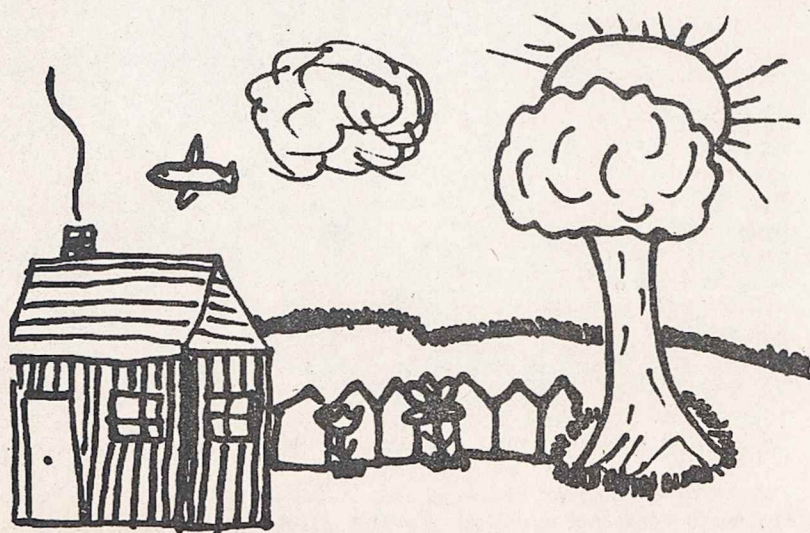
Jeigu reikia pagalbos, jums gali padėti arčiausiai prie jūsų esančios sveikatos ir labdaros arba Kanados valstybinių mokesčių įstaigos. Kaikurių privačios firmos gali taip pat padėti, bet kaina už tokį patarnavimą gali siekti iki 15%. Bandykite apsieiti be jų.

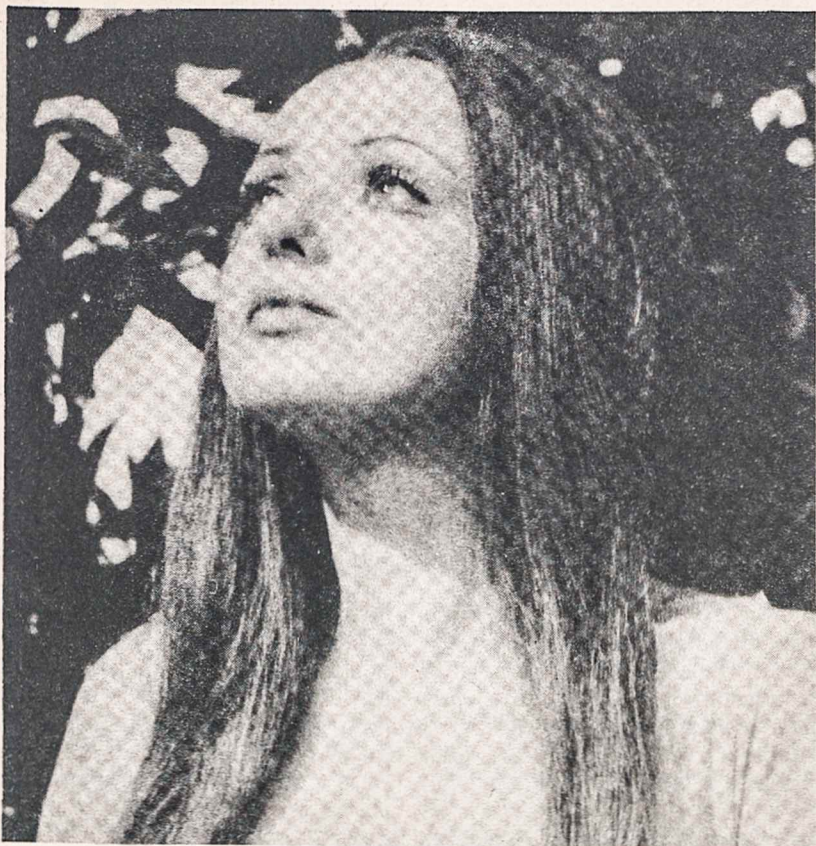
Health and Welfare
Canada

Santé et Bien-être social
Canada

Monique Bégin, Minister

Toronto Maironio mokyklos mokinės KRISTINOS JANAVIČIŪTĖS piešinys

Solistė LILIA SUKIS-SUKYTE „Dafnės“ operos pagrindiniame vaidmenyje V. Vokietijoje, kur ji šiuo metu gyvena

Apie žygi į Lietuvą

A. Tyruolio išversta istorinė poema, parašyta austrų poeto Peter Suchenwirtho, keliavusio kartu su kryžiuočiais vieno jų žygio metu į Lietuvą, charakteringa tuo, kad joje, kaip ir visoje panašiose eiliuotose istorijose, narsiųjų riterių dorybės ir nedorybės labai jau neproporcingai išklostomos. Riteriai baltinami ir garbinami, o lietuviai juodinami ir niekinami.

Knygelėje aprašomas kryžiuočių žygis (iš tiesų, plėšimai ir žudymai) įvyko 1377 metų rudeni, tuojau po DLK Algirdo mirties. Vertėjas, knygutės pradžioje parašęs paaiškinamąją įžangą, suteikia skaitytojui kiek įžvalgos į tos eiliuotos kronikos atsiradimą ir jos istorinį pamušalą. Įžanga parašyta gana sausiai ir gerokai nesklaidžia kalba. Negeresnė ir paties vertimo kalba. Labai galimas dalykas, kad didikų globotinis Suchenwirthas tebuvo paprastas eilėkalis (tokių tada netrūko), kad jam daug labiau rūpėjo išgarbinti ir neskoningas superlatyvais papuošti savo duondavius, bet kažkaip nesinorėtų tikėti, jog jo kalba galėjo būti tokia medinė

ir gramzdiška, kokią mums perteikia A. Tyruolis. Tik pasiklausykime: „Link Prūsų leidos jie visi“ (13 p.). „Nuveikė daug garbės darbu“ (14 p.). „Ten reikšės per šokius, juokus/ Tiek džiaugsmo įvairaus, kurs gali/ Pastoti nuliūdumui kelią“ (15 p.). „Ten saikas buvo praktikuota“ (16 p.). „Šešupės linkui, tam daikte...“ (18 p.). Ir taip be galo.

Knygutė nėra tokia patraukli, kad eilinis skaitytojas ją inirtės skaityti. Nedomins jina nei apsiskaiciusio, nebent būtų istorinių raštų mėgėjas. Todėl A. Tyruolio vertimo kalba tikrai dar labiau apsunkina lektūrą. Reikėjo vertimą dar keltą kartų palyginti, padailinti ir, svarbiausia, rasti pakenčiamus lietuvių kalbos atitikmenis, ištaisyti begales sintaksinių bei gramatinių griozdų.

Jonas Vakar

Peter Suchenwirth, ŽYGIS Į LIETUVĄ. Istorinė poema iš 1377 metų. Vertė A. Tyruolis. Viršelis ir vinjetės P. Jurkaus. Išleido „Karys“, 1977 m., 36 psl. Kaina nepažymėta.

Viešėdami Čikagoje, neužmirškite aplankyti **N. ir J. VAZNELIŲ**

Gifts International Inc.

2501 W. 71st STREET, CHICAGO, ILL. 60629
Telefonas 471-1424

Cia gausite lietuviškų knygų, plokštelių, odos, medžio dirbinių. Ypač didelis gintaro išdirbinių pasirinkimas.

Du klausimai laikraščio skaitytojui:

1. AR SURAŠĖTE SAVO TESTAMENTĄ?
2. AR PRISIMINĖTE TESTAMENTE KANADOS LIETUVIŲ FONDA?

1979 metų ekskursijos

VILNIUS, ROMA, DUBROVNIK ir kiti miestai EUROPOJE

Balandžio	26	—	gegužės	4	8 dienos
Gegužės	3	—	gegužės	11	8 dienos
Gegužės	10	—	gegužės	18	8 dienos
Gegužės	24	—	birželio	7	2 savaitės
Gegužės	31	—	birželio	14	2 savaitės
Birželio	14	—	birželio	28	2 savaitės
Birželio	21	—	liepos	5	2 savaitės
Liepos	5	—	liepos	19	2 savaitės
Liepos	19	—	rugpjūčio	2-9	2 arba 3 savaitės
Rugpjūčio	9	—	rugpjūčio	23-27	2 arba 3 savaitės
Rugpjūčio	16	—	rugpjūčio	30	2 savaitės
Rugsėjo	6	—	rugsėjo	20	2 savaitės
Rugsėjo	20	—	rugsėjo	28	8 dienos
Spalio	4	—	spalio	12	8 dienos
Lapkričio	1	—	lapkričio	9	8 dienos

Smulkesnių žinių teirautis:

V. BAČENAS tel. 533-3531

ALL SEASONS TRAVEL

1551 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A5

Kreivos idėjos „Mindaugė“

Idealai ir idealistai Justino Marcinkevičiaus dramoje

ANATOLIJUS KAIRYS

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Nežiūrint kokių idėjų tikslų autorius siekia, nežiūrint kiek meno kūrinys yra fikcija, kiek tikrovė, — negalima teigti, kad Žalgirio mūšį laimėjo ne Vytautas Didysis, o pirmasis Lietuvos prezidentas Antanas Smetona. O Marcinkevičius taip daro. Mindaugą nužudo Daumantas, nors istorinė tiesa yra priešinga — jį nužudė Vykinto sūnus Treniota, o Daumantas tik padėjo. Jie abu tą naktį buvo pilyje ir abiejų žmonės dalyvavo dvaro nusiautime, bet vadovavo Treniota. Taigi, Daumantas negalėjo siūlyti karūnos Treniotai (102 p.), kaip iš dangaus nukritusiam, kuris iš viso, kaip toks, net dramose veiksme nedalyvavo. Dar toliau. Mindaugas išleido savo dukterį už Volynės kunigaikščio Svarno (34 p.), nors aprašomuoju metu abu — ir Mindaugo duktė, ir Svarnas — dar nebuvo gimę arba vos gimę. Pagal istoriką Z. Ivinskį, Mindaugas buvo gimęs 12-13 š. sąvartoje, taigi apie 1200 metus, tad dramos pirmosios dalies metu jis tegalėjo būti 25-30 m. amžiaus ir vedybinių metų dukters negalėjo turėti. Mindaugo dukters ir Svarno vestuvės įvyko apie 1254 m., t.y. 30 metų vėliau, negu savo veikale teigia J. Marcinkevičius (L. E. XXX t., 121 p.).

„Po tuo pačiu stogu“ gimusi sūnų Mindaugas pavadinu Ruklio vardu (52 p.). Tai irgi istorijos klajojimas. Pagal minėtą istoriką, Mindaugą nužudant buvo nužudyti ir jo du sūnūs — Ruklys ir Rupeikis, kurie dar būvę 16-17 m. jaunuoliai. Tad Ruklys turėjo būti gimęs apie 1245-46 metus, o ne apie 1224. Mindaugo sūnus Vaišvilkas buvo gimęs apie 1225 m., t.y. Vismanto žuvimo metais.

Antroje veikalo dalyje, kuri pavadinta „Slovė ir kancija“, reikalai dar blogesni. Čia istorinių idėjų klajojimas yra pasiekęs koptumo dugną. Autorius vienintelį Lietuvos karalienę Mortą charakterizuoja kaip išprotėjusią! Kodėl? Dėl nuodėmių, padarytų neva jaunystėje, pagoniško gyvenimo eigoje.

MORTA
Bet šitas dievas... Tu tiki ar ne, Kad jis yra? Ir viską mato... (Trilogija, 76 p.)

Istorikų žiniomis, Morta buvo labai religinga ir neabejojanti moteris, dar prieš Krikštą išmokusi maldas ir pagrindines krikščioniškojo tikėjimo tiesas. Ji buvusi Mindaugui ir visam dvarui nuostirdaus tikėjimo pavyzdys. Net po dešimties metų, Mindaugui rengiantis atsimesti nuo krikščionybės ir susidėti su Treniota žygiui prieš ordina, ji prašiusi vyrai to nedaryti. Taigi ji negalėjo būti abejinga naujam Dievui. Dar didesnė netiesia — išprotėjusi Morta. Mindaugo dvarą lankęs Livonijos magistras ir kiti svečiai pažymi, kad karalienė Morta juos priėmusi kaip lygi savo vyrai šeiminiškė, vaišini ir kalbėjo, dalyvavo kartu. To nebūtų buvę, jei Morta būtų sirgusi proto liga.

Kodėl autorius taip negarbingai pasielgė su mūsų karaliene? Todėl, kad tautos istorija jam nėra neliečiama. Ir dabar komunistai, savo tezes skelbdami, keičia ir klastoja mūsų istorinius bei kultūrinius faktus. Gerai, priimkime šią autoriaus fikciją už istorinę tiesą ir pajieškokime konkretesnio atsakymo. Toli eiti netenka: Mortos išprotėjimo priežastis esanti Dievas, krikščionybė, baimė. Dievas, kuris viską mato ir viską žino, taigi žino ir jos nuodėmes: vyro apgaudinėjimą, slapta meilę Mindaugui, norą Vismanto mirties... Jos sieloje išauga „kupra“, perdėtas, liguistas naujojo Dievo supratimas, kuris ją dabar persekioja. Vie nuolis Zyvertas žada karalienę pagydyti, išvaryti iš jos „velnią“, atseit, ją apsedo piktoji dvasia. Iš to net Mindaugas šaiposi:

Kaip karalienė, Zyvertai? Žadėjai Kalbėt prie jos kažkokią naują maldą Ir, dievui padedant, išvyti velnią, Kuris apsedo ją? (Trilogija, 86 p.)

ZYVERTAS
Deja, valdovė! Malda bejėgė. Dievas taip norėjo... Jinai pamišo. (Trilogija, 87 p.)

Išdėmėkite — „malda bejė-

gė“ iš vienuolio burnos! Kur J. Marcinkevičius surado tokį vienuolį XIII š.? Ar tai ne šiandieninio ateistinio „aparačiko“ patyčia?

O štai scena, atidengianti Mortos „ligos“ paslaptį (autoriiui reikėjo apkaltinti vienuolį Zyvertą, nelyginant kokį Rasputiną prie carienės). Mindaugui kalbant su žemaičiais, įbėga Morta, jai iš paskos ir vokiečiai Zyvertas:

Laikykit ją!

MINDAUGAS
Žiūrėkite, žemaičiai! Pažiūrėkit, Kad atsimintumėt... Štai ką padarė Krikščionių dievas! (Rodo į Zyvertą) Štai ką jis padarė, Tas vilkas avinėlio kailiu. Štai!

BALSAS
Mirtis krikščionių dievui! Ir kryžiuočiams! Mirtis plėšikams! (Trilogija, 95 p.)

Ar atsimenat žodžius „Mirtis plėšikams“? Juk kasdien girdėdavome juos iš Maskvos radijo komunistų-nacių karo metais. Taip atsitinka ir čia: Mindaugas įsaką Zyvertą pakarti! Tačiau Morta, staiga atgavusi protą, prašo vyrai, kad vienuolį paleistų, nes jisai ją poterių ir maldų išmokęs. Tai ištarusi, ji vėl praranda protą. (Ir išradingumas!) Mindaugas paklauso žmonos ir vienuolį paleidžia. Išvarydamas jį, Mindaugas savo rankomis nukabina kryžių, tardamas: „Pasimink ir savo dievą“ (97 p.). (Su-prask — dabartiniai Lietuvos valdovai privalo taip elgtis). Scenoje tai labai dramatiška, bet ar tai tiesa? Mindaugas turėjo pakankamai tarnų kryžiams užkabinti ir nukabinėti. Karaliai taip nesielgia. Toliau.

MINDAUGAS
Todėl tave pakarsiu, kad visi Žinotų, kaip su tavo broliais elgtis. (Trilogija, 96 p.)

Tai užuomina, kad vienuoliai bei kunigai ir dabar turėtų būti kariamai. Visi šie keli puslapiai skamba kaip šiandien varoma krašte antireliginė propaganda — po meno priedanga, autoriui padedant.

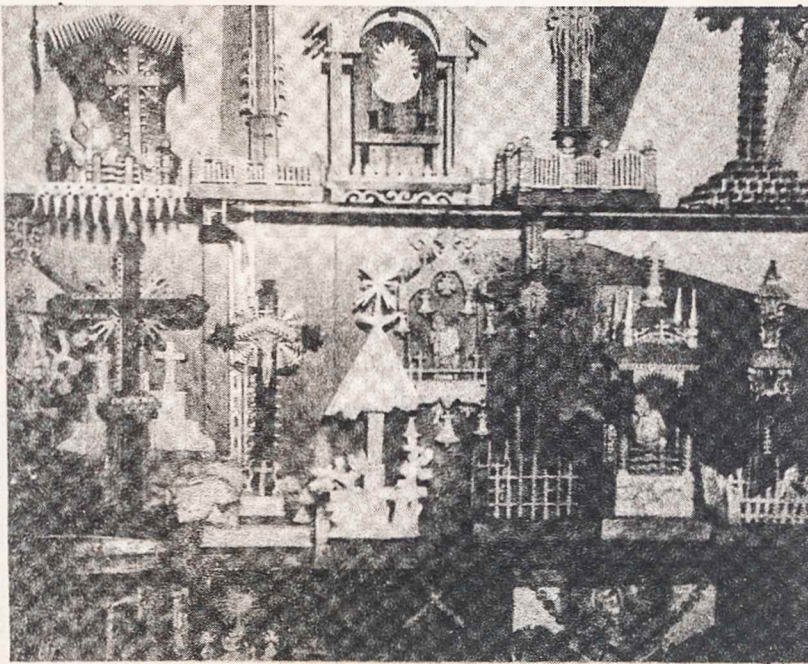
Tiesa, atkrintami nuo krikščionybės metu 1262 m. Mindaugas įsakė sumti visus dvare buvusių vokiečių ir nužudyti. Karalienė Mortai pavyko perkalbėti vyrai ir išgelbėti vienintelio vokiečio gyvybę — Zyvertą. Ši istorinį faktą J. Marcinkevičius panaudojo teisingai, nes buvo jam naudingas, tačiau Zyvertą vistiek padarė vokiečių šnipu, ordino įrankiu. Tai būdinga komunistams, pasižovusiems viską traukti ant savo korpalo, net žilą senovę. O tiesa yra ta, kad Zyvertas buvo beveik šventas žmogus, užsiėmęs vien krikščionybės tiesų skelbimu.

Mindaugo Lietuva marksistinė: be Dievo, be religijos, be dvasinio autoriteto. Sustokime trumpam.

MINDAUGAS
Sakai, dievai? Nėra daugiau dievų. Yra tik tai tėvynė. Vienas dievas. (27 p.)

Ir kiek toliau:

Aš padarysiu Lietuvą. Sukursiu Ją iš ugnies, iš molio ir vandens. (28 p.)

Koplytėlių ir kryžių pilnos spintų lentynos ALKOS muzėjuje Putname, Conn. Dabar statomos erdvesnės patalpos. Nuotr. J. Kriaučiūno

Atsiūsta paminėti

Jokūbas Kregždė, LIETUVOS REFORMATŲ RASTIJA. Istorinė apžvalga. Devenų Kultūros Fondo leidinys nr. 4. Viršelis — dail. inž. Hermano Pavilonio. Spausdinta M. Morkūno spaustuveje. Čikaga 1978 m., 271 psl.

J. Marcinkevičiaus Mindaugas jaunystėje buvo puodžius, šio amato mokėsis pas savo jaunystės draugą Senį, kuris puodus lipdė iš molio ir vandens. Šie trys elementai ir sudaro tėvynę, Mindaugo Dievą. Nesistebim, kad Mindaugas buvo puodžius. Seniau karaliai, princai ir princesės buvo piemenys. Tai galėjo ir Mindaugas būti puodžiumi, tačiau, kad puodai jį būtų padarę ateistu — netikim. Kai jo brolis Dausprungas primena, kad jis lipdęs Lietuvą krauju, buvęs puodžius atsako:

MINDAUGAS
Ka jau sulipdo kraujas, To nei ugnis neperskirs, nei vanduo. (Trilogija, 43 p.)

Jau pažanga! Kraujus jau „galingesnis dievas“ nei ugnis, vanduo ar molis. Mindaugas labiau tiki savo ir savo tautos krauju, negu žeme, vandeniu ir ugnimi. Šie simboliai, apskritai, patikimi, tačiau jų centras yra ne širdyje. Kai Dausprungas pareiškia nepasitikėjimą broliu, nes kūrėjas valstybę be meilės, ant blogų pamatų, — Mindaugas įsaką savo padėjėjui Vismantui parodyti meilę savo žmonėms duona:

MINDAUGAS
Liepk, Vismantai, rytoj atidaryti Didžiuosius mūsų sandėlius. Atplik žmonėms po puskartę rugių. Kitiems, Kurį gausnės šeimos, — dar pridėk!

Ir nuo savęs. Sakyk, kad Lietuva Jiems duona duoda. Ir kad kunigaikštis

Norėtų dar pridėt, bet jam neleidžia Visokie smulkūs kunigai bei rikiai. (Trilogija, 51 p.)

J. Marcinkevičius, kaip prisiekęs ateistas, kiekviena proga pasijuokia, užkliūva kunigui. Nors po pauzės pats susigėdi savo elgesiu ir taria:

MINDAUGAS
Kaip žema Už duonos kąsnį pirkti prielankumą! (51 p.)

O senas puodžius karalių moko:

SENIS
Mes esame kelias į tą naują dievą. Mes esame ugnis, vanduo ir žemė. Iš mūsų jis ir gims. (Trilogija, 85 p.)

MINDAUGAS
Kaip šitas puodas? Slovė tad molio puodui! Jis geriausiai Sujungia žemę, vandenį ir ugnį. Jis duoda pilvui maistą. Ko daugiau Bereikia žmogui? Tik prikimšti pilvą. (Trilogija, 85 p.)

Toks Marcinkevičiaus Mindaugas, tokia jo tėvynė ir toks jo Dievas. Lietuva ir jos ateitis — marksizmas. Prieš mirtį Mindaugas renka sudaugytą molinio žemėlapiu gabalus, lipdo juos vieną prie kito ir sako:

Ką jie padarė! Viso amžiaus triušą Sudaugė ir suskaldė... Kas dabar Suvienys ją ir sulipdys? (Trilogija, 102 p.)

Ši mintis net ir perkeltine prasme yra niekinė. Marksistas Mindaugas pralaimėjo Lietuvą, nes lipdė ją iš molio ir vandens. Istorinis gis Mindaugas nepralaimėjo — niekas jo suvienytas Lietuvos nesudaugė ir nesuskaldė. Ji ir dabar tokia pati.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

„DRAUGO“ ROMANO KONKURSA, paskelbtą jau 27-tą kartą, laimėjo Toronto gyvenantis rašytojas Juozas Kralikauskas. Vertintojų komisija, kurią sudarė Aloyzas Baronas, Julija Gylėnė, Nijolė Jankutė-Užbaliėnė, Juozas Plačas ir Pranas Razminas, buvo gavusi aštuonis romanus. Pasirinko slapyvardžiu pasirašytą J. Kralikauską romaną „Ikaite Vilniaus akmenys“, skaitytojų universitetai ir XVIII š. Vilnių bei jo universitetai, kai jame profesoriavo Konstantinas Sirvydas, vienas stambiausių lietuviško rašto pradininkų. Antrasis veikėjas Jonas Jaknavičius taip pat yra istorinis asmuo, keliaujantis į Vilnių siekti mokslo ir susitikti su savo dėde K. Sirvydu. Išpuodėdžiai aprašomas didysis Vilniaus gaisras 1610 m. J. Kralikauskas, laimėjęs daug premijų, nuo mindauginės trilogijos „Mindaugo nužudymas“, „Vaišvilkas“ ir „Tautvila“ persoko prie lietuviškojo rašto versmės savo romanu „Martynas Mažvydas Vilniuje“, o dabar kultūrinės lietuvių tautos apraiškas tęsia naujajame „Ikaite Vilniaus akmenų“ romane. Šiomet kaip tik minėsime dvi reikšmingas 400 metų sukaktis — Vilniaus universiteto įsteigimo ir K. Sirvydo gimimo. Jas J. Kralikauskas, atrodo, ir turėjo galvoje, rašydamas šį romaną.

ŽURNALO „LAISKAI LIETUVIAMS“ straipsnio konkursas baigiasi š. m. vasario 1 d. Jo tema: „Geras draugas — retas paukštis“. Dalyviams paliekama teisė pasinaudoti ir beletristine forma. Numatytos keturios premijos: I — \$150, II — \$100, III — \$75 ir IV — \$50. Premijos laimėtojus bus įteiktos „LL“ vakarienių kovo 10 d., 7 v.v., Čikagos Jaunimo Centre. Programą atliks baleto šokėjos Violeta Karosaitė ir Birutė Barodickaitė.

BERNARDO BRAZDŽIONIO eilėraščių „Tėvynės gelės“, išverstą J. Gliados, paskelbė Paryžiuje leidžiamas rusų išėivių savaitraštis „Russkaja Mysl“.

LIETUVIŲ KATALIKŲ MOKSLO AKADEMIJOS centro valdyba posėdžiavo Romoje 1978 m. gruodžio 5 d., pagrindinį dėmesį skirdama XI-iam LKMA suvažiavimui, kuris įvyks š. m. rugpjūčio 31 — rugsėjo 3 d. d. Čikagoje. Programą ruošia Čikagos židinis, vadovaujamas kun. V. Bagdanavičiaus, bendradarbiaudamas su LKMA centro valdyba. Iš židinio posėdžio paaiškėjo, kad yra numatyta net 20 paskaitų, skirtų Vilniaus universitetui 400 metų sukakties. Jos apims ne tik universiteto iškūrimą, bet ir ten puoselėtas mokslo šakas — Lietuvos istoriją, lietuvių kalbą, literatūrą, teologiją ir filosofiją, teisę, ekonomiką, matematiką, inžineriją. Be gausių paskaitų, numatoma turėti vakaronę ir susipažinimo vakarą bei pokylį. Suvažiavimo reikalams jau gauta \$1.000 parama iš Los Angeles Sv. Kazimiero parapijos klebono J. Kučingio. LKMA Akademijos centro valdybos posėdyje Romoje buvo prisiminta, kad šiemet pat pat sukanka 400 metų nuo kalbininko Konstantino Sirvydo gimimo ir 75 metai nuo spaudos atgavimo. Pareiktas pageidavimas ir šias suaktis suvažiavime atitinkamai išryškinti. ALKOS priestato reikalai konstatuoti iš trūkumas. Išdas esąs tuščias, o už statybos darbus reikia tuojau atsilginti. Dėlto LKMA centro valdyba prašo narius nedelsiant savo aukos siųsti šiuo adresu: ALKA, P. O. Box 608, Putnam, CT 06260, USA. Naujais LKMA nariais centro valdyba šiame posėdyje priėmė: inž. Juozą Rygelį, Kinnelon, N. J., prof. kun. Antaną Rubį, Bronx, N. Y., ir prof. dr. Reginą Si-niūtę-Ayre, New York, N. Y. Prisimintas 1978 m. rugpjūčio 20 d. Romoje miręs kun. prof. dr. Juozas Zeliauskas, SDB — LKMA narys nuo 1956 m. vasario 21 d.

MIAMI LIETUVIŲ KLUBE, Floridoje, savo dainų ir operų arijų recitalį prieš Kalėdas surengė lyrinis sopranas Juozė Kristolaitytė-Daugėlienė su pianistės M. Perhacs palyda. Koncertą J. Kristolaitytė pradėjo F. F. Haendelio „Alma mia“, W. A. Mozarto „Džiaugsmo žodžiu“, koloratūrinė arija iš Ch. Gounod operos „Romėjas ir Julija“. Antroji dalis buvo skirta S. Gailevičiaus dainai „Verkė mergelė“, trim V. Klovos dainoms J. Degutytės tekstu iš ciklo „Zemėje įieškiosiu tavo bruozų“, K. V. Banaičio „Jūratės ir Kastyčio“ Rūtėlės arijai. Baigminėje dalyje J. Kristolaitytė atliko F. Chopino „Lietuvišką daną“, G. Donizetti operos „Linda de Chamounix“ ariją.

LB DETROITO APYLINKĖS VALDYBA 1978 m. vakaronės užbaigė gruodžio 16 d. Kultūros Centre įvykiu susitikimu su žymiuoju fotomenininku Algimantu Keziu, SJ. Su svečiu iš Čikagos dalyvių supažindino valdybos narė E. Grigaitienė. A. Kezys, SJ, detroitiešiams parodė keturis savo dokumentinius filmus — apie kalbininką dr. A. Šalį, būdingesnes penktosios tautinių šokių šventės Čikagoje ištraukas, kalėdinę lietuvių vaikų programą angliškai ir antrąją „Salos“ dalį, kuri yra skirta Kalifornijos lietuviams. Viešąsias progą buvo surengta ir A. Kezio, SJ, nuotraukų paroda.

LIETUVOS RASYTOJŲ SAJUNGA papildė keturi nauji nariai: poetė Ramutė Girkontaitė, poetas Vytautas Mačiukas, vertėjas Valdas Petrauskas ir literatūros kritikas Valentinas Sventickas. R. Girkontaitė, gmusi 1942 m., yra išleidusi poezijos rinkinius — „Riksmas“ 1969 m., „Avilai prie kelio“ 1978 m., poezijos knygas vaikams — „Paukščių trimaitis“ 1974 m., „Neonų miestas“ 1976 m., „Angeliukas ir sniegana“ 1978 m. V. Mačiukas, gimęs 1930 m., yra baigęs Vilniaus dailės instituto skulptūros fakultetą, priklausio Lietuvos Dailininkų Sąjungai. Jo literatūrinį kraitį sudaro du poezijos rinkiniai — „Nugludinti akmenys“ ir „Ritmai“, išleisti 1965 ir 1978 m. V. Petrauskas, gimęs 1938 m., Vilniaus universitete baigė prancūzų kalbos ir literatūros studijas, dirba vyr. redaktorium žurnale „Litva Literaturnaja“. Išvertė 18 užsienio rašytojų knygų iš prancūzų, ispanų ir italų kalbų, spaudoje paskelbė keliasdešimt apsakymų ir novelių vertimų. V. Sventickas, gimęs 1948 m., yra baigęs lietuvių kalbos ir literatūros studijas Vilniaus universitete. Dirba savaitraštyje „Literatūra ir Menas“ literatūros kritikos skyriaus vedėju. 1978 m. išleido literatūros kritikos knygą „Eilėraščių keliais“.

A. PUSKINO MUZEJUJE Vilniuje 180-tyji gimimo metinių progą buvo prisimintas poetas Adomas Mickėvičius. Jo eilėraščius skaitė dramos aktorius Laimonas Noreika, koncertinę programą atliko akloji sol. Beatrice Grincevičiūtė.

N. METU ISVAKARĖSE Panevėžio dramos teatras žiūrovus pakvietė ir Balio Strugos „Pavasario giesmės“ premjera. Spektaklį režisavo J. Milinins, scenovaidžius sukūrė dail. K. Vaičiulis, muziką — kompoz. V. Paltanavičius. Pagrindinius vaidmenis paruošė aktoriai D. Banionis, D. Melėnaitė, K. Vitkus.

SPECIALIU KONCERTU VILNIAUS DRAMOS TEATRE veiklos dešimtmėčiui paminėjo Liaudies Muzikos Teatrų Trupė susieta su Lietuvos liaudies buities muziejumi. Seniau ši trupė, įsteigta meno vadovo Povilo Mataičio ir dail. Dalios Mataitienės, vadinosi etnografiniu ansambliu. Ir pakeitusi savo pavadinimą, ji remiasi etnografija, autentiškais senovės lietuvių drabužiais bei dainomis. Sukaktuviniam koncerte skambėjo sutartinės, E. Būbelio ir A. Batavičiaus atliekama humoristiškas pamario krašto daina „Plauk laivelis N e m u n a n“. Etnografinės Liaudies Muzikos Teatrų Trupės pastangas vilniečiai sutiko audringais plojimais, gausiais sveikinimais ir gėlimais.

SIAULIŲ DRAMOS TEATRO repertuara papildė bulgarų dramaturgo P. Pančovo „Pasaka apie keturis brolius“ su šiauliečių pakeistu pavadinimu — „Aukštingos smiltys“. Spektaklį režisavo jaunasis S. Varnas, scenovaidžius sukūrė vyr. dail. J. Tautajanskienė. Du pagrindinius vaidmenis atlieka aktoriai R. Krilavičiūtė ir O. Dikovskis. Pasakoje gausu muzikos ir šokių.

VILNIAUS OPEROS IR BALETO TEATRAS į naujosios savo rūmos susigrąžino J. Gruodžio baletą „Jūratė ir Kastytis“. Jis atliekamas kartu su kitais dviem vienaveiksmais baletais — B. Bartoko „Stebuklinguoju mandarinu“ ir L. Minkaus Pachtai“. J. Gruodžio „Jūratė ir Kastytis“ pirmą kartą ramos šviesa išvydo 1933 m. senajame Kauno teatre. Pagrindinius vaidmenis tada atliko M. Juozapaitytė ir B. Kelbauskas. Antrąją šio baletą versiją 1964 m. paruošė B. Kelbauskas ir Ch. Potaišinskas. Trečiosios versijos autorius yra jaunas baletmeisteris V. Brazdylis, libretą paruošęs su Z. Dautartu. Spektaklio kūrėjams taipgi priklauso dirigentas J. Aleksa ir dail. L. Carneckaitė. Jūratės vaidmenį sukūrė baletos solistės L. Aškelovičiūtė ir L. Bartusevičiūtė, Kastyčio — baletos solistai V. Kudžma ir J. Katakinas.

SOFIJOS LEIDYKLA „NARODNA KULTURA“, pradėdama „Rinkinių romanų bibliotekos“ seriją, pirmąją knygą pasirinko V. Bubnio „Nesėtų rugių žydėjimą“, bulgarų kalbon išverstą I. Trojanskio.

MENO DARBUOTOJŲ RŪMUOSE literatūrinį vakarą „Tu — moteris“ surengė Vilniaus jaunimo teatro aktorė E. Žebertavičiūtė, vaidinanti filmuose ir televizijos spektakliuose. Vakaro programai ji buvo pasirinkusi moters paveikslą J. Anouilh, J. Cocteau ir V. Veresajevio kūriniuose. E. Žebertavičiūtė talkino kolegos aktoriai R. Butkevičius, B. Didžgalvytė ir A. Grašys.

SIAULIŲ PARODŲ RŪMUOSE rengiamos ne tik parodos, bet ir koncertai. Kamerinės muzikos gerbėjai buvo pakviesti į sekmadieninių koncertų ciklą, kurį pradėjo A. Juozėno vadovaujamas kamerinis Lietuvos Aklių Draugijos choras. Sekančiuose koncertuose dalyvaus Vilniaus filharmonijos Kauno skyriaus choras, šiauliečiai S. Vaičiulionis, A. Zakaras, kiti muzikiniai kolektyvai ir solistai.

VYTAUTES ŽILINSKAITES humoreską „Detektyviniai skaitymai“ paskelbė latvių savaitraštis „Literatūra un Moksla“. I latvių kalbą ją vertė A. Sukovskis.

V. Kst.

R. CHOLKAN & CO. LTD. REAL ESTATE

JANE-BLOOR-BABY POINT, 6 kambarių vienaaukštis, kvadratinis planas; šildomas karštu vandeniu; garažas su privačiu įvažiavimu; prašoma kaina \$77.500.

BLOOR WEST VILLAGE, 7 kambarių atskiras namas, moderni virtuvė, 2 prausyklos, užbaigtas rūsys; garažas su šoniniu įvažiavimu; netoli Bloor požeminio.

JANE-ANNETTE, originalus 6 butų atskiras pastatas, labai geros statybos; šildomas karštu vandeniu; garažai; gauna per \$24.000 metinių pajamų, apie \$50.000 įmokėti.

RONCESVALLES-HIGH PARK, mūrinis 8 kambarių namas, naujas šildymas, 2 virtuvės, 2 prausyklos, prašoma kaina tik \$63.900.

JANE-BLOOR, gražus dvibutis, šildomas karštu vandeniu; balkonai; garažai su privačiu įvažiavimu; apie \$30.000 įmokėti.

SWANSEA, 3-jų miegamųjų kondominium butas, 2 prausyklos, balkonai (gražus vaizdas), maudymosi baseinas, pirtis etc.; prašoma kaina \$46.900. Turim ir daugiau kondominium butų įvairiose vietovėse.

HIGH PARK, originalus tributas, 3-jų ir 2-jų miegamųjų, vos kelio likus metų senumo; garažai su plačiu įvažiavimu. Prašoma kaina tik \$106.000.

18 ISTAIGŲ JŲSU PATARNAVIMUI TORONTE IR ONTARIO PROVINCIJOJE.
P. KERBERIS,
2336 BLOOR STREET WEST
tel. 763-5555 namų 239-5923

Laisvojo pasaulio lietuvių jaunimo atstovai, dalyvavę Pasaulio Lietuvių Dienos Toronto 1978 m. Pirmoje eilėje iš kairės: G. Juozapavičiūtė iš Kanados, M. Barzdžiūtė, L. Burbaitė iš Argentinos, Prasmaitė iš Australijos, neatpažinta, R. Zaliukas iš V. Vokietijos; antroje eilėje: D. Juozapavičiūtė iš Kanados, V. Abariūtė iš JAV, K. Parėstytė iš Kanados, K. V. Slotkus iš Kolumbijos, S. Kondrotaitė iš Prancūzijos, R. Petrauskas iš Kanados, K. Ivinskis iš V. Vokietijos, D. Juozapavičiūtė iš Kanados; trečioje eilėje: R. Valiūnas iš V. Vokietijos, A. Zizas iš Brazilijos, P. Kuras iš Kanados, A. Milvydas iš Australijos, A. Vilčinskas iš Anglijos, A. Čepas iš Kanados. Nuotr. R. Lukoševičiūtės

SPORTAS

SPORTAS LIETUVOJE

Tradiciniu tapyse naujametis bėgimas Vilniuje 1978 m. gruodžio 30 d. susilaukė 76 dalyvių, kurių eilėse buvo ir 4 moterys. Bėgikai susirinko jau trečią kartą išbandyti savo jėgą. Šį kartą jų laukė nelengvos sąlygos — termometro stulpelis buvo nukritęs žemiau trisdešimties. Dėl šalčio vėdus teko išsieti vazaliniu. Vyrai, jaunieji ir veteranai bėgo 11,8 km nuo Naujųjų Verkių popieriaus fabriko į Vilniaus "Žalgirio" stadioną, o moterys — 5 km. Pagrindinė kova vyrų grupėje vyko tarp Vilniaus žalgiriečio Algio Maldūno ir Vilniaus dinamiečio Prano Baulbio — anksčiau bėgimų čempionų. Pirmąjį naujametį bėgimą buvo laimėjęs P. Baulbis, antrąjį — A. Maldūnas. Trečiąjį bėgimą vėl laimėjo A. Maldūnas per 36 min. 14 sek. Prie jo pergalės daug prisidėjo apavas — specialūs bėgimo bateliai, pašalinę slidinėjimo pavojų. P. Baulbis, nuolat įveikęs per 36 min. 45 sek., nuo 800 m varžovų atsiliko dėl paslydimų.

Jaunių grupės laimėtojai tapo dvyliniai broliai Kęstutis ir Česlovas Kundrotai iš Panevėžio, "Žalgirio" stadioną antrąjį bėgimą laimėjo per 40 min. 15 sek. Veteranų varžbas trečią kartą iš eilės laimėjo 48 metų amžiaus Vytautas Vėževičius, Šiaulių politechnikumo dėstytojas. Jo laikas — 43 min. 52 sek. Moterų grupėje greičiausia buvo Vilniaus rajono nemunietė B. Šablevičiūtė, 5 km nubėgusi per 18 min. 31 sek.

Seioliškių Lietuvos vandensvydžio taurės varžybas Kauno "Pluošto" baseine užbaigė Kauno "Raudonojo Spalio" ir Vilniaus "Delfino" komandų susitikimas, kurį 10:2 rezultatu laimėjo kauniečiai. Vandensvydžio taurę jie išsikovojo jau 12-ą kartą iš eilės. Tuo metu Kaune treniravosi Alma Atos dinamiečiai, sąjunginės vandensvydžio pirmenybėse laimėję bronzos medali. Draugiškose rungtynėse kauniečiai šią svečių komandą įveikė 7:5.

Sovietų Sąjungos profsąjungų vyrų rankinio varžybos pasibaigė Maskvoje. Kauno "Granito" komanda jose laimėjo bronzos medali. Aukso medalis teko Maskvos "Kuneco" rankininkams, sidabro — Maskvo MAI komandai. "Granito" treniruoja V. Kontvainis ir R. Pavenskis.

Vilniaus universiteto sporto klubas "Mokslas" įsijungė į šios institucijos 400 metų jubilėui skirtus renginius. Pirmą vasarą "Mokslas" suorganizavo šiai sukačiai tarptautinę akademinių studentų irklavimo regatą Trakuose, kurioje, be lietuvių, dalyvavo Prahos, Krokuvos, Greifswaldo ir Tartu universitetų irklautojai. Šių metų pradžioje "Mokslas" surengs tarptautinį studentų krepšinio, rankinio ir tinklinio turnyrą. Gegužės pradžioje universitetui skirti sportiniai renginiai bus užbaigti tarptautinėmis lengvosios atletikos varžybomis.

Sąjunginiame N. Metų jaunių laisvųjų imtynių turnyre Maskvoje dalyvavo 340 atletų. Pirmą vietą 97 kg kategorijoje laimėjo vilnietis V. Polončiukas, 42-sios vidurinės mokyklos auklėtinis, trečią toje pačioje kategorijoje — bukiškių žemės ūkio technikos mokyklos moksleivis T. Brancevičius.

Tradicinis kooperacijos technikumų merginų tinklinio turnyras kasmet rengiamas Lvoje. Jame dalyvauja Lvovo, Kišiniovo, Cernovicų, Mukáčiovo, Donecko ir Vilniaus komandos. Jau daug metų pirmosios vietos niekam neužleisdžia Vilniaus kooperacijos technikumо tinklininkės. Jos ir vėl tapo čempionėmis, visas savo varžoves nugalėjusios "sausais" rezultatais. Geriausios tinklininkės vardą išsikovojo trečiakursė R. Čepononytė, laimėjusi specialų prizą. V. Delkaus treniruojamą vilniečių komandą sudaro: R. Čepononytė, N. Kernaitytė, K. Jakimova, J. Gervickaitė, L. Kardokaitė, I. Pauliūtė, G. Daunoravičiūtė, A. Baronaitė ir V. Kunickaitė. Antroji vieta paskutiniame turnyre teko lvovietėms, trečioji — donekiečiams.

VYČIO ŽINIOS

Visuotinį susirinkimą numatoma šaukti vasario mėn. pabaigoje. Susirinkimo tikslas — išnagrinėti praejusį metų klubo veiklą ir išrinkti naują vadovybę.

Jaunieji C (14) CYO lygos rungtynėse įveikė Holy Rosary krepšinininkus 28:21. Žaidė: A. Dunderas, P. ir E. Stanulai, J. Namikas 2, L. Ažubalis 3, A. Slapšys 12, R. Karpis 11, J. Aukštaitis, P. Karpis.

Jaunieji B (16) tos pačios lygos rungtynėse permaningoje kovoj nugalėjo pajėgią St. Brigids komandą 52:48. Vytiečiai sužaidė geriausias savo rungtynes. Pralaimėję pirmą puslaikį 14:24, antrame puslaiky J. Karpio ir P. Tutlio taikliais metimais užsitikrino laimėjimą. Šios klaiš Vyčio komanda turi daug žadančių žaidėjų ir tikimasi svarbių laimėjimų lietuvių ir vietinės rungtynėse. Žaidė: J. Karpis 19, A. Slapšys 6, P. Sukauskas, P. Tutlys 18, A. Balys 2, A. Slapšys 2, S. Namikas 1, Borkowski 4, P. Aukštaitis.

Jaunieji A (18) taip pat CYO pirmenybėse pralaimėjo St. Brigids komandai 45:70. Būdami nepilnos sudėties, vytiečiai atsilaukė pirmame puslaikyje pralaimėdami tik 10 tšk. skirtumu, tačiau antrame puslaikyje nepajėgė sulaukyti greitų priešininkų prasišveržimų. Žaidė: A. Sendžikas 4, A. Radzevičius 2, A. Kišonas 8, L. Siolek 14, J. Karpis 12, Bukowski 2, E. Augaitis 4.

Algis Balsys sėkmingai žaidžia UTS savo amžiaus krepšinio komandoje ir pasižymi kaip geras metikas. Kartais per rungtynes sumeta iki 25 krepšių. A. S.

• Lietuviškos spaudos rėmėjai yra savos tautos gynėjai

DVI NAUJOS J. BURKAUS KNYGOS

"DU DYASINIŲ BŪTYBIŲ PASAULIAI", 444 psl., JAV \$8,50, ir "KONNERSREUTHO TERESĖ" (Neumanaitė), \$5.00. Užsakyti: "Sūduva", 809 Ramble St., Hot Springs, AR 71901, USA

13 dienų su giminėmis!!!

Organizuojamos dvi puikios ekskursijos: **VILNIUS-Ryga** — liepos 16 — liepos 30 d. **VILNIUS-Minskas** rugpjūčio 20 — rugsėjo 3 d. Kelionės ir viešnagės metu teikiama visapusiška pagalba, ypač keliaujantiems pirmą kartą.

Skambinti tel. 537-3060 • 532-8772
Vietų skaičius ribotas. Skubėkite užsakyti.
SIMON'S, HARMONY TRAVEL SERVICE

Simon's TELEVISION

Savininkas — V. SIMINKEVIČIUS
2385 Dundas St. W., Toronto Tel. 532-8772
Netoli Lietuvių Namų prie Bloor-Dundas požeminio.

Nuomojam, taisom, parduodam "ADMIRAL" ir kitų firmų televizijas bei "stereo" aparatus.

(Atkelta iš 1-mo psl.)

toms įsileisti po 400 pabėgėlių iš Indokinijos šalių, kurie dabar yra specialiose stovyklose Hong Konge ir Filipinuose. Anksčiau pabėgėliai Kanadon buvo įsileidžiami tiesiog iš laivų, kai jų neprimdavo joks uostas. Pasak J. S. G. Cullen, tokia taktika dar davė skriaudą stovyklose skurstantiems pabėgėliams, kurie jose jau yra praleidę ilgą laiką. Siemet Kanadon bus atsigabenta 5.000 indokiniečių. Į šį skaičių būtų įtraukti ir pasiūlytieji 800 iš stovyklų. Šiuo klausimu bus vedamos derybos Hong Konge ir Maniloje.

Ontario provincijos švietimo ministerija nutarė įvesti privalomą anglų kalbos kursą XI ir XII klasių moksleiviams, pradedant 1981 m. Lig šiol tų klasių moksleiviai ribodavosi angliškoms studijoms, į kurias buvo įtraukti tokie neesminiai dalykai, kaip teatras ir filmai. Nuo 1981 m. moksleiviai turės studijuoti pačią anglų kalbą, jos gramatiką, sintaksę ir literatūrą. Reformą, matyt, paskatino gausėjantys skundai iš kolegijų bei universitetų, kad pirmakursiai studentai nemoka taisyklingos anglų kalbos, nesugeba rašyti be klaidų.

Ekonominį Kanados Reikalų Institutą įsteigė W. Gordonas, 1963-65 m. buvęs federacinės vyriausybės finansų ministru. Naujasis institutas propaguos ekonominį Kanados savarankiškumą, kasmet paruošdamas 8-12 studijų. Jos nagrinės finansinius, pramoninius bei kitus ekonominius reikalus. W. Gordonas visą laiką buvo tautinės ekonomijos šalininkas, pasisakantis prieš užsienio investicijas Kanadoje, raginantis didžiąsias bendroves perimti patiem kanadiečiams. Praktika betgi parodė, kad kanadiečiai vengia rizikingų investicijų savo šalyje. Sutaupyti dolerius jiems geriau patinka investuoti užsienyje ir mažesnės rizikos reikalaujanti versla. Naujajam institutui vadovaus pirm. W. Gordonas ir vicepirm. A. Rotsteinas — ekonomikos profesorius Toronto universitete. Lėšų iš privaus šaltinių instituto veiklai jau sutelkta pakankamai penkeriem metam.

Kalgario miesto taryba praėjusį mėnesį pasididino atlyginimus savo nariams net 48%, o burmistrai — 24%. Tuo tarpu

Skautų veikla

• LS Fondo bendradarbių - tal-kininkų suvažiavime VI TS metu suaukta arti \$1000. Šiuo metu fondas yra apie \$40.000. Tautinės stovyklos krautuvėlis likučiai perduoti fondui. Galima įsigyti sukaiktuvių ženklų, vokų, lipdžių, puodukų, gairių, marškinėlių. Rašyti LSF administratoriui A. Danasui, 29 Welles Ave., Dorchester, Mass. 02124, USA.

• Skautų - vyčių būrelio vadu sausio 14 d. sueigjo perrinktas ps. M. Rusinas, pavaduotoju — G. Karosas. Sekanti sueiga — sausio 28 d., 4.30 val. p. p., L. Namuose.

• Klaipėdos atvadavimo minėjimą visuomenei sausio 14 d. L. Namuose surengė jūrų skautai-tės. Daug talkino J. Dambaras ir E. Jankutė. Maž. Lietuvos dr-jos narės ir jūrų šaulės gausiai dalyvius pavaišino pyragaičiais. Rengėjai taria skautišką acū visiems, prisidėjusiems prie šio minėjimo pasisekimo.

• Mindaugo dr-vės sueiga — sausio 29 d. 7 v. v., Prisikėlimo muzikos studijoje.

• Sausio 28 d., 7 v. v., jūrų s. A. Empakerio namuose šaukiami skautininkų sueiga. Kviečiami visi.

• Ps. inž. Kastytis Batūra įsijungė į aktyvią veiklą, talkindamas vilkių vadovams.

• XVII-toji Romuvos stovykla bus 1979 m. rugpjūčio 3 — 17 d. Dirbantieji prašomi iš anksto savo atostogas taip sutvarkyti, kad būtų galima stovyklauti.

Anicetas Lukošius prieš 30 metų šiaurės Ontario miškuose prie Hudsono įlankos

Kanados įvykiai

miesto tarnautojams buvo duotas neįzymas 7% algų padidini-mas. Jų unių vadai dabar renka protesto parašus, reikalaujančius šio nutarimo atšaukimo arba viešo visų Kalgario gyven-tojų plebiscito. Reikia surinkti 15.000 parašų, o jų jau turima 10.000.

Pandoros dėžė atidarė teisė-jas A. Desjardins Kvebeko mīes-tė, priteisdamas teismo tarnau-tojui R. St. Pierre \$56.75. Šią sumą dėl nelegalaus vienos die-nos streiko jam turės sumokėti Kvebeko valdžios tarnautojų uni-ja. R. St. Pierre, tos uniųs narys, įrodė, kad streikas buvo pradėtas be jokio jam pritirian-čio ar jį atmetančio balsavimo minėtame uniųs skyriuje. Dėl šios priežasties R. St. Pierre tą dieną norėjo dirbti, tačiau jam nebuvo leista. R. St. Pierre pa-reikalavo \$85.12 kompensacijos už pusantros dienos. Teisėjas nubraukė pusdienį, kurio metu

buvo praveistas uniųs narių su-sirinkimas, dėl balsavimo stokos neįteisines streiko. Šis sprendi-mas dabar gali skatinti ir kitų unių narius reikalauti kompen-sacijos iš unių vadovybių, kai jos pradeda nelegalius streikus.

Valdinė "Petro-Canada" bend-rovė su kitomis privačiomis bendrovėmis nori gauti leidimą gabenti natūralioms dujomis iš Kanados arktikoje esančios Mel-ville salos į rytinę Kanadą, kur dujotiekiais jos pasiektų Mont-realį. Plano įgyvendinimas pa-reiklautų \$1,5 milijono. Dujos būtų suskystinamos ir gaben-a-mos 335 metrų ilgio specialiais tanklaiviais, kurie kartu būtų ir galingi ledlaužiai. Jie galėtų pralaužti net 20 metrų storumo ledo kodus. Teigiama, kad 1983 m. iš Kanados arktikos kasdien būtų galima atvežti 250 milio-nų kubinių pėdų natūralių dujų, kurios galėtų pakeisti 40.000 statinių alyvos.

REAL ESTATE LTD.

22 Hedgewood Rd., Willowdale, Ontario M2L 1L5
Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate Board narys
Telefonas 536-2738. Jeigu niekas neatsiliepia, skambinkite 489-1543.

BLOOR-QUEBEC CONDOMINIUM, prabangūs 6 kambariai, beveik visi su balkonais, 2 prausyklos, sauna, plaukimas, žaidimas. High Parko vaizdas, augštas, greitas užėjimas. Prašoma kaina \$85.900.

INDIAN TRAIL-BLOOR, atskiras 14 kambarių, plytų namas, vidus moderniai įrengtas, 4 prausyklos, pajamos \$620. Į mėnesį ir 5 kambariai savininkui; gilius sklypas, 2 garažai. Prašoma kaina \$98.9CJ.

PACIFIC-BLOOR, atskiras 8 kambarių namas; visas vidus modernizuotas; kilimai, baldai, prausykla, židynys. Įvažiavimas, 2 garažai, namas išmokėtas; prašoma kaina \$74.900.

JANE-ST. JOHNS RD., naujas 3-jų metų senumo, 3-jų miegamų, plytų namas, užbaigtas rūsys, privatus įvažiavimas, garažas.

REIKALINGI NAMAI PARDAVIMUI.
NUOLAIDA LIETUVIAMS SAVININKAMS
UZ PARDAVIMA.

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniam ir didžiausiam
TORONTO LIETUVIŲ
KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA:	IMA:
10% už 1 m. term. indėlius	9 3/4% už asm. paskolas
9 1/2% už 3 m. term. indėlius	
9% už pensijų ir namų planą	9 1/2% už mortgičius
9% specialiai taup. sąsk.	
8% už taupymo s-tas	
6% už čekių s-tas (dep.)	

AKTYVAI virš 21 milijono dolerių

Asmenines paskolas duodame iki \$50,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gynybė apdrausta santeapų dydyje, bet nedaugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas — pinigines perlaides, kelionės čekiai (American Express) kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgičiai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakarų; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)

BOSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West,
Telefonai: 532-8723 Toronto, Ontario
ir 532-1149 M6P 1A6

ED. KONDRATAS, siuvėjas

1113 Dundas St. W., Toronto, Ont. M6J 1W9 Tel. 533-5454

Lietuviška "Real Estate" įstaiga St. Petersburg, Floridoje

ANGELE E. KARNIENE Broker & Realtor Notary Public
Residencijos - moteliai - sklypai Daugiabučiai (kondominiumai) Nuomojimo potarnavimas
3701 Gulf Blvd., St. Petersburg Beach, Florida, 33706
Telefonas (813) 360-2448 • vakare (813) 345-2738

DUFFERIN RADIO AND TV

SALES AND SERVICE Taisomi televizijos, HI-FI ir radijo aparatai. Priityres specialistas su ilga praktika.
1000 College St. • LE 1-3074 • Sov. P. Užbalis

STEPHAN'S FURS

406 Roncesvalles Ave. Telefonas 536-5936 ir 2239 Bloor Street West
Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės. Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

Lietuviška maisto krautuvė EUROPEAN MEAT & DELICATESSEN

2899 Bloor St. W., prie Prince Edward
Tel. 233-9783 NAUJI LIETUVIAI SAVININKAI

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont. • Telefonai: 532-3400
M6H 1A8 • 532-3414

AKTYVAI — virš 15 milijonų

KASOS VALANDOS:	MOKA UŽ:
Pirmadieniais 10-3	term. indėlius 1 metų 10%
Antradieniais 10-3	term. indėlius 2-3 metų 9 3/4%
Trečiadieniais uždaryta	pensijų ir namų s-tas 9%
Ketvirtadieniais 10-8	taupomąsias s-tas 9%
Penktadieniais 10-8	depozitų-čekių s-tas 6%
Šeštadieniais 9-1	DUODA PASKOLAS:
Sekmdieniais 9.30-1	asmenines 10 1/2%
	nekiln. turto 10 1/4%
	investacines 10 1/2%

Skyrius ANAPILYJE veikia sekmdieniais — 9.30 v.r. iki 1 v.p.p.

Nemokama visų narių gynybės drauda pagal santeapų dydį iki \$2,000, asmeninių paskolų, mirties ir invalidumo atvejais — iki \$10,000. Parduodame "American Express" kelionių čekius ir pinigines perlaides. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. • Mūsų tikslas — ne PELNAS, bet sąžiningas PATARNAVIMAS lietuviams.

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ MARGIS DRUG STORE

JOHN V. MARGIS, Phm. B.

408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944

PRIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
VAISTAI, KOSMETIKOS PREKĖS IR KT.

NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS

MARGIS DRUG STORE TURI "LOTTARIO" LOTERIJS
SKAITYTUVĄ (KOMPIUTERĮ)

PROGRESS REAL ESTATE LTD.

1072 Bloor St. W.

Perkant ar parduodant nekilnojamą nuosavybę visada

Jums sąžiningai patarnaus: A. Bliūdžius

Telefonai: 534-9286 • namų 537-2291

AUTORITE SALES & SERVICE

1636 Dundas Street West,
Toronto, Ontario M6K 2M4 Telefonas 531-1331

BLOOR AUTORITE GARAGE

296 Brock Avenue Telefonas 531-1305
(Tarp Dundas ir College)

★ Automobilio saugumo pažymėjimai (Mechanical fitness Certification)
★ Sąžiningas ir patikimas patarnavimas. ★ Visi automobilių mechanikai
★ taisymai. ★ Snieginės ir paprastos padangos, MICHELIN, B. F.
★ GOODRICH, RADIAL ir kt. Savininkas FRANK PETIT

TIM'S AUTO BODY LTD.

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas bei dažymas (bake oven) ir visi mechaniniai taisymai. Parduodu varžytus automobilius.
24-28 Howard Park Ave. (arti Dundas St. W.)
Toronto, Ont., M6R 1V5 FILTSOS BROS
Telefonai 533-8451, 533-8452

Lietuviška maisto gaminių krautuvė

PARKSIDE MEAT MARKET

335 Roncesvalles Ave., Toronto, Ontario Telefonas 535-1258
• Užsakymai priimami telefonu • Nemokamas pristatymas •

P. ir T. SERVICE CENTRE garažas

(1862 Mattawa Ave., Mississauga, L4X 1K1, tel. 279-4371)
Važiuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylių, sukti kairėn prie pirmųjų šviesų (1 pietus) Wharton Way, važiuoti Wharton Glen gatve tiesiog į garažą.

• Sąžiningai atliekame visus automobilių mechaniskus potaisymus. • Savininkai: A. Paškevičius ir J. Tamošiūnas

Now Wintario's twice the fun!

NEW Wintario

Twice AS MANY PRIZES! Twice AS MANY CHANCES TO WIN!

Buvęs laimėjimų skaičius... 56,700*

Naujas laimėjimų skaičius... 132,300*

Buvusi jūsų galimybė laimėti... 1 iš 95.

Nauja jūsų galimybė laimėti... 1 iš 41.

*Remiantis 60 serijų

DAUGIAU LAIMINGŲ NUMERIŲ!

123 234 345

1 Feb. 1979 Series 1

Jeigu trys pirmos... trys vidurinės... arba trys paskutinės skaitlinės jūsų biliete atitinka pirmąsias, vidurines ar paskutines tris skaitlines ištraukto numerio, laimėsite \$10!

NAUJAS "WIN'FALL" TRAUKIMAS!

1 Feb. 1979 Series 1

Jeigu paskutinės dvi skaitlinės jūsų biliete atitinka specialios dvi skaitlines "Win'Fall" numeryje, laimėsite 5 bilietus sekantią traukimą!

Naujasis Wintario... dvigubai daugiau už dolerį!

Rodoma "Global" televizijoje 9 v.v.

SVARBU:

Laimėti \$10 bilietai turi būti išeikti pas loterijos agentus per dvi savaites. Po to galite išeikti juos bet kuriame "Canadian Imperial Bank of Commerce" banke arba "Ontario Lottery Corporation" laimėjimų įstaigoje. "Win'Fall" bilietus reikia atsiimti pas loterijos bilietų pardavėjus per dvi savaites po traukimo.

wintario
visi laimime

ONTARIO LOTTERY CORPORATION

St. Petersburg, Fla.

SOL. GINOS ČAPKAUSKIENĖS ir vietinio choro koncertas — vasario 7 d., 6.30 v. v., klubo salėje. Po koncerto kava.

LIETUVIŲ KLUBO NARYS K. Grigaitis paaugojo klubui \$100 ir tapo amžinu jo nariu.

VILNIAUS UNIVERSITETO 400 metų sukaktis bus paminėta š. m. balandžio 4 d. Paskaita — buvusio Vilniaus universiteto profesorius V. Maciūnas. Sudaryta minėjimui rengti komisija: pirm. L. Kačinskas, nariai — E. Kačinskienė, V. Kulbokienė, dr. H. Lukaševičius, K. Palčiauskas.

LIETUVOS VYČIŲ 147-tos kuopos 1978 m. gruodžio mėn. susirinkime išrinkta 1979 m. valdyba: dvasios vadas kun. J. Gasiūnas, pirm. A. Mažeika, vicepirm. A. Kraujalis,

sekr. V. Kleivienė, išd. A. Paleckis, finansų sekr. V. Kraujalienė, išd. globėjai — prel. J. Balkūnas ir K. Vilniškis. Specialiems komisių darbams išrinkti: informacijai K. Kleiva, visuomeniniams reikalams V. Jacobsen, narių verbavimui T. Liutkienė, kultūrinei veiklai J. Valauskas.

LIETUVIŠKOJI RADIOJO VALANDELĖ jau veikia nuo gruodžio 16 d. Nuo sausio 6 d. ji veikia kiekvieną šeštadienį 5.30 v. p. iš stoties WTIS banga AM 1110. Valandėlės vedėjai K. Brazdžionytė atvykus į St. Petersburgą, sutarta, kad vedėja ir komitetas tvarko valandėlės reikalus lygiateisio partnerio principu. Radijo valandėlės komiteta sudaro: K. Kleiva, dr. K. Bobelis, dr. B. Zelbiene, P. Pocius ir A. Vidutis. Tariamasi įjungti daugiau organizacijų atstovų. L. Ž.

FRANK BARAUSKAS LTD., Realtor
3828 BLOOR STREET WEST, ISLINGTON, ONTARIO

FB • NAMAI • Stayner, Springhurst, Wasaga, Collingwood (705) 445-8819
• VASARNAMIAI • atstovas MARIO TURCO
• ŪKIAI •
ISTAIGOS 233-3323 NAMŲ 743-0100

BALTIC EXPORTING CO.

Siuntiniai į Baltijos kraštus ir Sov. Sąjungą
• Priimame užsakymus ir maisto siuntinių iš Danijos.
• Turime įvairių medžiagų ir kitų prekių, tinkamų siuntimui
DARBO VALANDOS: 9 v.r. — 5 v.p.p. (po 5 v.p.p. susitarus telefonu);
šeštadieniais 9 v.r. — 4.30 v.p.p.; trečiadieniais uždaryta
482 Roncesvalles Ave., Telefonas Savininkai
Toronto, Ont. M6R 2N5 531-3098 S. ir F. Janavičiai

DRAUDA

**BALIO MASKELIŪNO
INSURANCE AGENCY LTD.**

Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403
Toronto, Ontario M8V 1C6

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS
• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

Kad žmona būtų laiminga

Išėjęs į pensiją, ateinate gyventi namie 24 valandas. O žinokite, kad namas yra jūsų žmonos piliis. Dėlto šis pasikeitimas asmeniniame jos gyvenime gali sukelti didžiausią krizę, kokią ji kada nors yra turėjusi. Mat, jūs išveržiate į jos darbus. Išivaizduokite, jeigu kas nors ateitų į jūsų bendrovę ir žiūrėtų ką dirbate kasdien aštuonias valandas. Galbūt ištisus 40 metų ji tvarkė namus, valė grindis, virė valgius. Tai jos darbas, jos gyvenimas. O dabar jūs ateinate namo ir jai sakote, kaip ir ką reikia daryti.

Tik padarydamas ją laimingą, jūs galite būti ir pats laimingas. Dėlto reikia retkarčiais nupirkti kepalą, nueiti ten, kur ji nori, užuotėjus žvejoti, pasakyti porą komplimentų, kaip meiliai ji atrodo šį rytą. Svarbūs yra trys dalykai: žmonos paruošimas, pagalba jai ir globa.

Vyras kartu su žmona paruošia pusryčius, išvalo virtuvę. Dirba kieme, atlieka mažus namo remontus, padengia stalą, kartu apsipirka.

Daugeliui vyrų liežuvį niežti pasakyti savo žmonoms, kad jie mato voratinklius, kurių žmonos

Šypsenos

Diktatoriaus šeimoje Brežnevas savo šeimos rate lyje taip kalbėjo:

— Vienintelis mano troškimas prieš mirštant dar pamatyti, kad sovietų skalbimo mašinos, televizijos aparatai ir šaldytuvai veiktų taip gerai, kaip ir amerikiečių.

Jo dukrė, kuri yra žurnalistė ir rašo moksliniuose žurnaluose, tarė:

— Atrodo, kad Tau reikės dar labai ilgai gyventi...

Nepataisoma yda

Kartą Čaplinas pareiškė savo žmonai:

— Tu esi labai gera, bet turi nepataisomą ydą.

— Kokią? — nustebė žmona.

— Kad esi mano žmona... Parinko Pr. Alš.

Lietuviška baldų dirbtuvė Toronte

Daromi nauji minkšti baldai ir aptraukiami seni PIGIA KAINA. P. LUBYS. Tel. 638-3171, 663-9096

V. BAČENAS

All Seasons Travel, B.D.

1551 Bloor Street West,
TORONTO, ONTARIO M6P 1A5

Amerikos pareigūnai Baltijos valstybėse

Sovietų Sąjungos okupuotose Baltijos valstybėse kartais apsilanko JAV konsulas iš Leningrado ir kiti pareigūnai iš Maskvos. Baltiečių išeivijoje kilo susirūpinimas, ar tokie oficialūs JAV pareigūnai vizitai nereiškia sovietinės okupacijos pripažinimo pradžios. Be to, ir amerikiečių spaudoje buvo panašių užuominų.

JAV estų taryba tuo reikalu kreipėsi į Valstybės Departamentą ir gavo tokį paaiškinimą, pasirašytą William T. Shinn, Jr., sovietinio skyriaus direktoriaus, 1978 m. lapkričio 20 d.

Esą valstybės sekretorius pavedęs paaiškinti, kad jo įstaiga visuomet esanti suinteresuota žinoti, ką estų laikraščiai rašo apie JAV vyriausybės pareigūnus Estijoje, nes estų spauda amerikiečiams reguliariu keliu nesanti prieinama. Generalinis JAV konsulas Leningrade, sovietinės Estijos protokolo šefo

Turko kviečiamas, lankęsis Talline ir taręsis su juo. Šis JAV konsulo T. R. Buchanan elgesys esąs visiškai suderinamas su JAV nepripažinimo (Baltijos valstybių užėmimo) politika. Pastaroji draudžianti vizitus Estijoje tikti ambasadorių ir kitų vyresnio poaugščio JAV pareigūnų; taip pat ji draudžianti JAV konsulinę pareigūnų vizitus ministerių tarybos pirmininko pavaduotojams ir ministeriams, kai lankosi Estijoje oficialiais reikalais. JAV politika betgi nedraudžia konsulinams pareigūnams lankyti viceministrus, nes dažnai to reikalauja JAV-bių ir jų piliečių interesai.

Laiško pabaigoje sakoma: "Baigiant, leiskite užtikrinti Jus, kad mes nesame pakeitę Estijos užėmimo (takeover) nepripažinimo politikos ir kad jos nuosekliai laikomės."

Sovietinių agentų... (Atkelta iš 3-čio psl.)

— Sekti pabėgėlius iš kapitalistinių kraštų, dabar gyvenančius Tarybų S-goje.

Kapitonas (KGB) A. Mjagkovas patvirtina, kad ne visos tautos yra valdžiai lygiai patikimos. Patikimumo atvejį pirmenybės teikiama rusams, ukrainiečiams ir gudams (išskyrus Vakarų Ukrainą ir Vak. Gudiją). Tarpe nepatikimųjų tautų yra žydai, Krymo totoriai, lietuviai, latviai, estai ir kiti, kilę iš vakarinių sričių. Į šias tautybes instrukcija įsako KGB įstaigai atkreipti specialų dėmesį.

K. Pakalnis

VANCOUVER, B.C.

(Atkelta iš 4-to psl.)
riuomenėje. Jis 1918 m. Vasario 16 sutiko Belgijoje. Po karo persikėlė į Kanados vakarus — Prince George, B. C., kur nusipirko 60 akrų ūkį. Ten jau gyveno keletas lietuvių šeimų. Jis irgi bandė sukurti lietuvišką šeimą, tačiau nepavyko. Vėliau persikėlė į Vancouverį — Kanados Kalifornijon, kur iškviėtė gimines iš Vokietijos.

Pranas, sulaukęs 90 metų amžiaus, yra sveikas ir drūtas kaip Zemaitijos ažuolas, nuoširdus lietuvis patriotas. Lanko visus lietuvių pobūvius, skaito lietuvių spaudą. Visa lietuvių bendruomenė Vankuveryje linki Pranui šviesių dienų pasirinktame gyvenimo kelyje. Dalyvis

Okulistas
S. Brogowski, O.D.
412 Roncesvalles Ave.
(prie Howard Park Ave.)
Kabineto telefonas
531-4251
Pacientai priimami susitarus telefonu

Optical Studio
OKULISTAS R. SCHMID
Naujas adresas:
1586 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A7
(prieš Lietuvių Namus)
Telefonas 535-6252
Greitas patarnavimas, neauštos kainos. Gaunami kontakto lęšiai (contact lenses).

Visais kelionių reikalais betkur pasaulyje skambinti

tel. 533-3531
nuo 11 v.r. iki 7 v.v.

Tėviškės Žiburiai • 1979. I. 25 — Nr. 4 (1511) • 9 psl.

Lietuviai Čikagoje

K. A. SAULAITIS

ANDRIUS SMITAS, IV PLJK rengėjų komiteto pirmininkas, sausio 5-8 d. d. Čikagoje posėdžiavo su PLB valdyba, jaunimo kongreso finansų bei registracijos darbuotojais, stovyklų programos planuotojais ir su PLJS pirm. G. Juozapavičiute iš Toronto. — Jaunimo kongreso informacija gaunama PLB būstinėje: 5620 So. Claremont Ave., Chicago, IL 60636, USA. PLB/PLJK telefonas: (312) 778-2200 kasdien nuo 6 iki 9 v. v., šeštadieniais nuo 9 iki 2 v. p. p., sekmadieniais nuo 10 iki 1 v. p. p. Čia registruojasi visi JAV keliautojai į jaunimo kongresą. BALFas iš JAV aukotojų priima lėšas jaunimo kongresui (kuriems reikia mokesčių kvito).

VASARIO 16 GIMNAZIJOS REMEJŲ BŪRELIS su pirm. Ona Zailskiene sausio 8 d. paskirstė pinigų gimnazijai ir jos reikalams. Mokytoja Danguolė Kvilytė paripino įvairių pratimų, kurių siuntimo išlaidas padengė rėmėjų būrelis. Buvęs Vasario 16 gimnazijos auklėtinis A. Smitas posėdyje atsakė į komiteto narių klausimus, o ten buvę mokiniai tavei pridėjo savo pastabas. Kadangi PLB neturi oficialaus balso gimnazijos organuose, švietimo reikalams vicepirmininkas ragino komitetą per savo atstovą padėti gimnazijai nuolat tobulėti, ypač kai 1978 m. turėjo būti įvesta nauja vokiečių VIII-IX klasių programa.

DAIL. ADOMO VARNO amžiaus šimtmetį sausio 1 d. minėjo ne tik lietuviai, bet ir kitataučiai: Čikagos dienraštis "Tribune" ilgesniū straipsniu ir televizijos stotys pranešimais, pabrėždamos ne tiek jo meną, kiek amžiaus sukaktį ir ilgo gyvenimo bei sveikatos paslaptį.

"POSTERS", 32 plakato dydžio fotografijų reprodukcijas, išleido Lojolos universiteto vardu kun. Algimantas Kezys, SJ, kuris savo foto meną apibūdina, sakydamas: "...randu grožio spindulėlį pasaulio užkampyje". O Čikagos Meno Instituto fotografijų skyriaus vedėjas Hugh Edwards sako: "Jo poetinis realiz-

Nesunaikinami pėdsakai

(Atkelta iš 6-to psl.)
gerai žinomo kompetetingo asmens žodžių nieko pridėti negaliu, išskyrus tik tai, kad jie yra nuoširdūs ir tikri. Aktyvios Vilniaus krašto rezistencinės veiklos lenkų okupacijoje jaunų dienų bendradarbio a.a. Vlado, itin veiklaus patrioto, prisiminimas ligi šių dienų man išliko visad šviesus.

Mirusiojo Vlado, be žmonos, penkių sūnų ir giminių tėviškėje, JAV-se liūdi jo seserys: Veturė su vyru Vladu Kulboku, Marytė Cibienė ir seselė Agnietė, N. Pradėtosios Marijos sesėrų vienuolių Putname vienuolė.

• Pasak Cornell universiteto prof. H. S. Osgood, apie 30% amerikiečių miršta dėl persivalgymo.

TEVIŠKĖS ŽIBURIAI
THE LIGHTS OF HOMELAND

savaitraštis, didelio formato,
8-10 psl., naujiems skaitytojams **tik \$10.00 metams**

(reguliari metinė prenumerata — \$14.00
nuo 1979 metų sausio 1 dienos)

Prašau siuntinėti "Tėviškės Žiburius" ištisus metus šiam naujam skaitytojui:

Vardas, pavardė

Adresas

.....

.....

Siunčiu prenumeratądol., aukądol.

Laikraščio adresas:

"Tėviškės Žiburiai",
2185 Stavebank Rd., Mississauga,
Ontario, L5C 1T3, Canada

Norintiem susipažinti "TEVIŠKĖS ŽIBURIAI"
siunčiami nemokamai keletą savaičių. Prašome pranešti
tokių asmenų adresus.

ADMINISTRACIJA

DRESHER-BARAUSKAS INSURANCE
AGENCY LTD. ir

W. G. DRESHER REAL ESTATE
REALTOR

233-3334 — 231-2661 — 231-6226
3830 B Bloor Street West • Islington, Ontario M9B 1K8

Lietuvių kalba patarnauja — V. DRESERIS ir A. MIKSIENĖ
DARBO VALANDOS: 9 v.r. — 5 v.p.p. ir 6.30 v.v. — 8 v.v.,
šeštadieniais — 9 v.r. — 12 v.p.p.
Narys "Better Business" Biuro

INSURANCE * Namų — Gyvybės
* Automobilių
* Komercinių
533-1121 Walter Dauginis 822-8480
Insurance Agency Ltd.

1613 Bloor Street West • Toronto • Ontario

TORONTO

Anapilio žinios

— Sausio 19 d. Sv. Juozapo ligoninėje mirė sol. Anastazija Ščepavičienė, aktyviai dalyvavusi lietuviškoje veikloje. Palaidota sausio 23 d. iš Lietuvos Kankinių šventovės Sv. Jono lietuvių kapinėse.

— Sveikiname kun. B. Pacevičių jo 70 m. amžiaus sukakties proga. Linkime sveikatos ir prasmingo gyvenimo.

— Tikybos pamokos vaikams, besirengiantiems pirmajai Komunijai, būsna sekmadieniais 10.15 v. r. klebonijos posėdžių kambaryje.

— Vasario 16 minėjimui yra sudarytas iš visų Toronto chorų bendras choras Vasario 16 iškilmėms. Jungtiniam chorui vadovaus muz. V. Verikaitis. Lietuvos Kankinių parapijos choristai prašomi įsijungti ir prisidėti prie mūsų didžiosios šventės iškilmingumo.

— Dėkojame Vytautui Macui už gražias nuotraukas iš šventovės šventinio iškilmų. Jos bus panaudotos kaip istorinė parapijos medžiaga.

— Parapijos komitetas savo posėdyje nutarė suruošti keletą kultūrinių parengimų. Vienas jų bus prieš Velykas — religinės muzikos ir giesmių koncertas su naujaisiais vargonais. Artimoje ateityje numatoma sukviešti pobūvių šeimų, turinčių mažus vaikus.

— Pamatdosi: šį sekmadienį, 10 v. r., už Niaurų ir Tutlių šeimų mirusių, 11 v. už a. A. Adolfa Klemką ir a. a. Agotą Augaitienę.

Lietuvių Namų žinios

— LN biblioteka atidaryta kiekvieną sekmadienį 12 — 1 v. p. p. ir ketvirtadienį 4 — 5 v. p. p. Bibliotekos vedėja yra V. Katelė. LN biblioteka turi per 3000 knygų.

— Ilgametis LN valdybos narys statybos komiteto koordinatorių Oswaldas Delkus, susilpnėjęs sveikatai, pasitraukė iš LN valdybos. O. Delkui linkime veiklos sustiprėti.

— Ateinantį sekmadienį, sausio 28 d., LN Gedimino menėje lietuvių senjorai rengia tradicinį bazarą 1 v. p. p.

— LN moterų dainos vienetas "Antroji jaunystė" yra pakviestas atlikti meninę programą St. Catharines lietuvių rengiamame Vasario 16 minėjime vasario 17 d.

— Pr. sekmadienio popietėje dalyvavo 170. Svečių knygoje pasirašė: B. Baršauskienė iš Skotijos, A. ir A. Krakaičiai iš Burlingtono, Ont., Dragūnavičiai iš Londono, Ont.

PADEKA

IV PLJK Kanados Finansinis Komitetas buvo nuodugintas \$100 auka iš KLB Moterų Draugijos Prisikėlimo parapijos skyriaus. Tai buvo labai maloni staigmena. Finansinis Komitetas nuoširdžiai dėkoja aukotojoms, ir linki sėkmingų metų.

Anapilio knygyne

NAUJOS KNYGOS:
GEN. POVLAS PLECHAVIČIUS — \$10.75, J. Balys, LIETUVIŲ KALENDORINIS SVENTIS — \$7.00, B. Stundžia, BŪRES IR VARIKLIAI — \$6.00, J. Burkus, KONNERSREUTH TERESĖ — \$5.75, J. Burkus, DU DVASINIŲ BŪTYBIŲ PASAULIAI — \$9.50, M. Girmivienė, SENOJO BOKŠTO PASLAPTIS — \$4.50, M. Aukštaitė IŠVIES KĖLIU — \$5.50, M. Aukštaitė ROŽIŲ VASARA — \$7.00, M. Martin, THE FINAL CONCLAVE — \$2.75.

NAUJOS PLOKSTELĖS:
"Nerija" — Klevelando studentės — \$7.00, "Kur tas šaltinėlis" — E. Kuo-dis ir J. Girijotas (2) — \$17.00, "Velnio nuotaka" (filmo fonograma pagal K. Borutos "Baltaragio malūną", 2) — \$14.00, Penktoji Lietuvių Dainų Šventė (2) — \$14.00.

BE TO, DAR GAUTA
Lietuviško gintaro karolių, žiedų ir sagų, lietuviškų juostelių ir pagaldelių, įvairių lietuviškais motyvais batinių ir ženklų.

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka stalius, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už priėmiamą kainą. Skambinti 769-5024, Toronto.

ALDONA'S BEAUTY SALON 1618 Bloor St. West, Toronto kviečia ponias gražiomis sukosomom: specialistė pusmetinių (permanent) ir dažymų. Telefonas 533-2904

LIETUVIŠKŲ gėlių krautuvė
savininkė V. SIMINKEVIČIENĖ. Įvairiomis progomis skambinti ir "Petal Florist" tel. 537-9070, vakarais tel. 763-6256. Adresas: 1574 Bloor St. W., Toronto, Ont., prieš Lietuvius Namus. Pristatymas į ligonines, laidojimo namus ir t.t. Savininkė yra prityrusi vestuvinių gėlių tvarkymo srityje.

CANDLELIGHT CATERERS

SAVININKAI J. S. BUBULIAI Baliai, vestuvės, sužadėtušės, parengimai namuose ir įstaigose. Skambinti pirmadieniais, antradieniais, trečiadieniais ir vakarais po 9 v.v. tel. 667-8280 arba 667-8260 Toronto.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Sveikiname kun. B. Pacevičių, kuris sausio 21 d. iškilmingai atšventė savo 70 metų amžiaus sukaktį.

— Salės inventoriui, remontams bei skoloms mokėti aukėjo: J. Janušas \$200, P. Barbatavičius \$150, M. P. Venskai \$100, A. Viskontas \$100, P. Ziulys \$100, S. Bobelienė \$100, O. A. Pleniai \$100, dr. J. Urbaitis \$100, J. H. Lasiai \$100, P. S. Užbailai \$100, A. Firavičius \$60, B. V. Miševičiai \$50, P. N. P. \$50, D. A. Naušėdai \$50, P. A. Skilandžiūnai \$50, E. G. Sičiūnai \$50, K. B. Zutačiai \$50, A. Z. Urbonai \$40, A. A. Tamošaičiai \$25, I. R. Kymantai \$25.

— "Emilija Platerytė", operinio pobūdžio muzikinė drama, paruošta Čikagos "Dainavos" ansamblio, bus statoma balandžio 28 d. Central Tech. mokyklos salėje. Maloniai kviečiami operos mėgėjai tapti mecenatais, paaukojant \$100. Už tai gaus du bilietus į spektaklį ir du bilietus į banketą. Iki šiol mecenatais tapo A. A. Kuolai, J. R. Simanavičiai ir K. Z. Zebrauskai.

— Pirmosios Komunijos pamokos būsna kiekvieną sekmadienį po 10 v. Mišų pas seses, 57 Sylvan Ave.

— Jaunimo choro repetitijos vyks po 10 v. r. Mišų muiškos studijoje. Kviečiami jaunima įsijungti į šį gražų vienatę.

— Mišios: šeštadienį 8 v. už Algirdą ir Juog Vėlyvių, užpr. A. O. Vin-das, 8.30 už Magdalėną Prancevičienę ir Apolonią Bušinskienę, užpr. S. M. Bušinskai, 9 v. davėjo intencija, užpr. V. Matulaitis, 9.20 už Pauliną Augėnienę, užpr. Žilijų šeimą, 9.40 už Karoliną Prišcepionkienę, užpr. J. Prišcepionka, 10 v. už Luciją Apinienę, užpr. M. Lorr; sekmadienį 8 v. už Steponą Juodikaitį, užpr. J. Juodikaitienę, 9 v. už Steponą Juodikaitį, užpr. A. V. Grybai, 10 v. už Agotą ir Mykolą Ramanaukus, užpr. E. Norvaišienę, 11.30 už parapiją, 7 v. v. už Vytautą Simanavičių, užpr. V. M. Simanavičią.

Kun. B. Pacevičiaus amžiaus 70 metų sukaktis paminėta sausio 21, sekmadienį. Prisikėlimo par. patalpose koncelebracinė misa Mišiomis ir pokyliu. Mišias atnašavo pats Sukaktuvininkas su 7 kunigais. Pamokslą pasakė kun. dr. J. Gutauskas, atvykęs iš Delhi, Ont. Giedoją "Volungės" vienetas, vad. D. Skrin-kaitis, akompanuojamas S. Freimanienės, ir solistai — S. Žiemelytė su V. Verikaičiu, akompanuojami J. G. G. V. O. Ypač išpuilingas buvo atnašų įteikimas, sujungtas su specialiomis maldomis, kurias paruošė ir skaite sesuo Paulė.

Pokylin Prisikėlimo salėje susirinko 454 asmenys. Rengėjų įteikimas, sujungtas su specialiomis maldomis, kurias paruošė ir skaite sesuo Paulė. Pokylin Prisikėlimo salėje susirinko 454 asmenys. Rengėjų įteikimas, sujungtas su specialiomis maldomis, kurias paruošė ir skaite sesuo Paulė.

Pokylin Prisikėlimo salėje susirinko 454 asmenys. Rengėjų įteikimas, sujungtas su specialiomis maldomis, kurias paruošė ir skaite sesuo Paulė. Pokylin Prisikėlimo salėje susirinko 454 asmenys. Rengėjų įteikimas, sujungtas su specialiomis maldomis, kurias paruošė ir skaite sesuo Paulė.

Savo kalboje Sukaktuvininkas visiems išreiškė nuoširdžią padėką, pabrėždamas, kad ši iškilmė buvo skirta pagerbti kunigystei, o ne asmeniui. Jis išreiškė pagėdavimą, kad, vyresnio amžiaus kunigams žengiant į saulęlydį, Toronte atsirastų bent 10 jaunų kunigų. Sakė rengias savo atsiminimus spaudai. Užbaigai S. Zubrickienę paskaitė porą Sukaktuvininko eilėraščių, o "Volungė" svajingomis dainomis palydėjo gausius dalyvius namų link. DI.

"All Languages Service" — vertimų biuras patarnauja savo klientams 70-čia kalbų. Sraše minima ir lietuvių kalba. Bendrovės pirmininkas — Maurice Penzo. Adresas: Suite 1105, 67 Yonge St., Toronto, Ont. M5E 1J8. Tel. 361-0303.

RADIO PROGRAMOS "Tėvynės Prisiminimai" metinis — 28 metų sukaktuvinis

KONCERTAS

Meninė programą atliks dainos ir muzikos vienetas "Sutartinė" iš Ročesterio, vadovaujamas muz. J. Adomaičio. Dailūs žodis — Izabelės Žmuidzinienės. Šokiams gros geras orkestras, pajvairindamas lietuviškomis melodijomis. Veiks bufetas su užkandžiais ir gėrimais. **PIRMOS 25 POROS** prie įėjimo gaus po gražią lietuvišką plokštelę. Įėjimas — \$5.00, pensininkams ir studentams — \$1.00. Visus radio programos rėmėjus maloniai kviečia dalyvauti — "TĖVYNĖS PRISIMINIMAI"

NAUJI SAVININKAI— Davis Knox ir Regina (Stočkutė) Knox kviečia visus atsilankyti į "THE HALFWAY HOTEL", R. R. #1, GRANDE POINTE, Ontario (519) 352-6008

Patogūs kambariai ir geras maistas.
Vasarą ideali vieta žvejams, medžiotojams, vandens sportininkams, žiemą — poledinei žūklei, motorinių rogių sportui (skidoing).
Visada — užveža su muzika, šokiais.

Toronto "Gintaro" ansamblio vadovybė šaukia posėdį sausio 25 d., 8 v. v., Prisikėlimo salėje. Kviečiami ansamblio narių tėvai, mokytojai ir tėvų komitetas. — "Gintaras" duoda labai prieinamas sąlygas mažesniems lietuvių kolonijoms pasikviesti ansamblių programoms jų parengimuose. Kreiptis per A. Naušėdą, 58 Harjoly Ave., Toronto (tel. 231-1423) arba O. Radzevičienę, 1362 Hixon St., Oakville, Ont. (tel. 827-5620). — "Gintaro" veiklai paremti gauta piniginė parama iš KLB Toronto apylinkės valdybos, Lietuvių Namų ir Prisikėlimo parapijos kredito kooperatyvo. Visiems nuoširdus ačiū. — Buvusiai "Gintaro" mokytojai D. Garbaliuskienei ir jos šeimai, mirus jos mamai a. a. Nastutei Ščepavičienėi, reiškia gilią užuojautą ir kartu liūdi.

Radio programos "Tėvynės prisiminimai" metinis vakaras — koncertas — sausio 27, šeštadienį, 7.30 v. v., L. Namuose.

Simpoziumas Kanados konstitucijos reformos tema rengiamas š.m. sausio 27, šeštadienį, Toronto un-to Hart House patalpose. Pradžią — 8 v.r. Dalyvaus 150 etnokultūrinių grupių atstovų iš Toronto. Simpoziumą rengia Kanados Vienybės Taryba. Kalbės John Fisher, Brenda McDonald, Alex Chumak, Roy Atkey ir kt. Telefonas informacijai: 362-2061.

KLB Toronto apylinkės valdybos posėdyje nutarta sudaryti jungtinį chorą Vasario 16 minėjimui. Yra kreiptasi ir varpiečius, visų trijų parapijų chorų ir vyrų choro narius įsijungti ir tuo gražiai atstovauti lietuviams didžiojoje tautinėje dienoje, kuri bus švenčiama vasario 18 d. Minėjime aukos bus renkamos Lietuvos laisvinimui bei politinei veiklai per Tautos Fondą ir Kanados Lietuvių Bendruomenę.

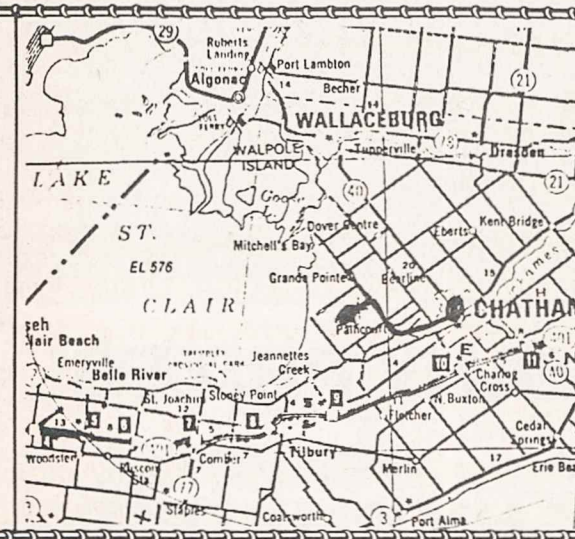
Nauja radio programa "God-show" pradėjo transliacijas š.m. sausio 21 d., 6.40 v.v., iš stoties CFRB (1010 AM). Tai religinio pobūdžio programa, kurioje ir Lietuvos problemos galėtų rasti vietos. Šią programą remia angelikai, baptistai, liuteronai, presbiterininkai, katalikai ir Suvienytoji Bendrija.

Kanados vyriausybės praneša, kad tautinių bendruomenių organizacijos, importuojančios tautinius drabužius iš užsienio kultūrinei savo veiklai, gali būti atleistos nuo maito mokesčių. Minėtos organizacijos turi būti savanoriškos, kultūrinio pobūdžio grupės, siekiančios išsaugoti savo kultūrą bei ją dalintis su kitais kanadiečiais. Tuo reikalu reikia kreiptis į Customs and Excise Branch of the Department of National Revenue. Šios ministerijos atstovai yra Hali-faksas, Kvebekas, Montrealyje, Otavoje, Ošavoje, Toronte (P.O. Box 10, Station A, Toronto, Ont. M5W 1A3. Tel. 966-8151), Hamiltone, Londone. Smulkesnes informacijas teikia Tariff Relief Program, Sir Richard Scott Building, Ottawa, Ont. Tel. (613) 996-1983.

JIESKOMAS NAMAS pirkti vakarų Toronte. Skambinti nekilnojamo turto agentui Barauskui tel. 743-0100 betkuriuo metu.

VAKARAS—

įvyks š.m. sausio 27, šeštadienį, Toronto Lietuvių Namų salėse, 1573 Bloor St. W. Pradžią 7.30 v.v.

A+A

NASTUTEI ŠČEPAVICIENEI

mirus,

jos vyrą PETRĄ, dukrą DANUTĘ, žentą LEONĄ, anūkus, visus gimines ir artimuosius didelio skausmo valandose nuoširdžiai užjaučiame bei kartu liūdimė —

S. V. Aušrotai

M. A. Aulinskai

O. Jonaitienė

G. H. Lapai

S. J. Andruliai

B. E. Rovai

A. P. Šimonėliai

F. V. Urbonai

A+A

ANASTAZIJAI ŠČEPAVICIENEI

mirus,

jos vyrą PETRĄ, dukterį DANUTĘ GARBALIAUSKIENĘ ir jos šeimą nuoširdžiai užjaučiame —
Juzė ir Antanas Rinkūnai
Veronika ir Aleksas Paulioniai
Giedrė ir Rimas Paulioniai

"T2" prenumeratoriai, neat-silyginę už 1978 m. ir neatnau-jinę prenumeratos 1979-tiems metams, maloniai prašomi tai padaryti nedelsiant. Siųsti pinigų pašto perlaidomis arba čekiais. Metinė "T2" prenumera-ta nuo š.m. sausio 1 d. — \$14, rėmėjo — \$20. Taupomo sumetims kvitai už gautus pinigus didžiojoje tautinėje dienoje, kuri bus švenčiama vasario 18 d. Minėjime aukos bus renkamos Lietuvos laisvinimui bei politi-nei veiklai per Tautos Fondą ir Kanados Lietuvių Bendruome-nę.

Pranešama pažįstamiems, kad Lietuvoje mirė Stefaniya Tri-čienė, buvusi Sėtos ir Jonavos vaistininkė. Palaidota Kulvoje brolio kun. Sekicko, pas kurį gyveno iš Sibiro grįžusi sesuo p. Stanišauskienė. Liko dukrė Lie-tuvoje ir sūnus — chemijos inž. Paulius Britanijose.

KLB leidinys "Lithuanians in Canada", išleistas 1967 m., bai-giamas platinti. Jis yra KLB krašto valdybos žinioje. "T2" re-dakcija vis gauna prašymų parū-pinti informaciją apie Kanados lietuvių, jų papročius, šventes, kultūrinę veiklą, apie Lietuvą ir pan. Tokiais atvejais "T2" re-dakcija pasiūnčia minėtą lei-dinį, kuriame yra apšiai tuo rū-šies informacijų. Tam reikalui "T2" redakcija yra gavusi mi-nėto leidinio keliolika egzemp-liorių.

ANKA & PETER/photographers

2374 Bloor Street West, Toronto, m6s 1p5 769 4488

Specialistai vestuvinių nuotraukų, portretų ir kitų fotografinių darbų

Politinių kalinių klausimu "Draugas" 1978. XII. 29 iš-spausdino vedamąjį, kuriame skatina laisvojo pasaulio tautie-čius susirūpinti sovietų kalina-mais lietuviams Sov. Sąjungoje ir Lietuvoje, primena kaikiurių kalinių pavardes, duoda nuro-dymų kaip rašyti kaliniams, kam siųsti laiškus ir pan. Pvz. patariama siųsti registruotus laiškus su pareikalavimu, kad grįžtų siuntėjui parašas. Yra ten ir daugiau naudingų nuro-dymų, kurių vykdymo turėtų imtis organizuotos grupės. Ka-nadoje tuo reikalu jau pradėjo rūpintis Kanados Lietuvių Ko-mitetas Žmogaus Teisėms Ginti. Panašūs vienetai turėtų atsirasi-ti ir kituose kraštuose.

Kanados Lietuvių Komiteto Žmogaus Teisėms Ginti valdyba jau turėjo keletą posėdžių, ku-riuose buvo suplanuoti pirmieji veiklos žingsniai. Numatyta pir-moje eilėje organizuoti pagalbą Lietuvos disidentui ir Helsinkio grupės vadovui Viktorui Petkui, kalinamam Vladimirui. Minėto komiteto valdybos pirmininke yra adv. Joana Kuraitė (24 Ken-sington Ave. S., Hamilton, Ont.).

Inž. Jeronimas Gaizutis, ka-daise gyvenęs Toronte ir labai aktyviai reiškėsi lietuviškosios skautijos veikloje, sužeistas Či-kagoje — jam atliekant įstaigos pavestą darbą gatvėje, užkludė pravažiuojantis automobilis. Pa-žymėtina, kad prieš keleta metų pravažiuojantis automobilis už-mušė vyriausią jo sūnų.

MONTREAL

MARIJA DAILYSAITĖ-SALČIŪNIENĖ, 20 metų pirmininkavusi Mont-reallo Sv. Onos Draugijai

Sv. Kazimiero parapijos žinios

— Metinis Sv. Onos Dr-jos susirin-kimas įvyko antrą sausio sekmadienį. Pietus ir susirinkimą par. svetai-nėje pradėjo Draugijos pirm. Marija Salčiūnienė šiais žodžiais: "Šį kartą aš nebekalbėsiu apie ateities planus ar Dr-jos reikalus. Leiskite tik pa-dėkoti jums visoms, kurios per pas-kutinius 20 metų dirbote Dr-jai, man esant pirmininke". Ji išvardino daug asmenų ir šeimų, kurios yra prisidė-jusios aukomis ir darbu. Savo žodyje klebonas kun. dr. F. Jucevičius gražiai įvertino pirmininkės pasia-kojimą ir ištesėjimą, einant neleng-vas pareigas.

Siuo metu Dr-jai priklauso 175 na-rės. Pašalpinė Sv. Onos Dr-ją yra iš-steigusi prie parapijos (jai besiku-riant — 1911 m.), nuolatos veikė parapijos globoje, todėl Dr-jai remia parapiją, ypač svarbiuosiuose reika-luose. M. Salčiūnienė Draugijos pa-reigoose išbuvo 25 metus. Pirmieji jos penkeri metai buvo skirti vicepi-rmininkės pareigoms. Būdamas pimi-ninke, ji reikėsi labai sumaniai ir energingai — veiklos netrūko: buvo rengiamos išvykos, vakarienės, su-kaktys. Narės yra pareigosios ir darbščios, ypač valdyboje dirbančios. Dr-jos iždas — \$13.000. Valdyba su-daro — nauja vicepirm. M. Lauri-naitienė, M. Milienė, J. Visockienė, J. Gargasienė. Didžiai įvertindamos savo pirmininkę, Dr-jos narės jau įteikė dovanas — auksinį laikrodį ir emeraldų žiedą.

Nors Marija Salčiūnienė niekur neišvyksta, tačiau narės braukė aša-ras jai perleidžiant pirmininkės pa-reigas. Šiame susirinkime buvo iš-rinkta nauja pirmininkė — Elena Kuklerūtė-Kurillo, kuri trejus me-tus ėjo vicepirmininkės pareigas. Per-ėmusi pirmininkės pareigas, ji buvusi pirmininkei ir valdybai prisegė po gėlę, o savo žodyje kvietė narses jai padėti, lankyti susirinkimus. Gau-siais plojimais narės priėmė naują

pirmininkę. Sekė gerai paruošti pie-tūs ir vynas.

— Pakrikštyta Richardo Novak ir Patricijos Bingle dukrelė Kathleen-Elizabeth vardais. Sk.

Aušros Vartų parapijos žinios

— Kun. Jonas Kubilius sausio 17 d. ilgesniam laikui išskrido į Arizo-ną, Phoenix. Klebono pareigas eina kun. Juozas Janauskas, SJ.

— Seselė Jonė, buvusi Auksinio Amžiaus "Rūta" klubo rankdarbių dėstytoja, lankėsi Montrealyje. Rank-darbių sekcija, įvertindama jos dar-bus, per M. Pakulienę įteikė dovaną ir palinkėjo naujoje vietoje sėkmės bei Dievo palaimos.

Sol. Gina Čapkauskienė su sol. R. Strimačiumi, akompanuojant muz. J. Govėdū, dainuos Londone, Ont., Lie-tuvos nepriklausomybės šventėje va-sario 18 d. Solistus kviečia Londono Lietuvių Bendruomenė. A. A.

A. A. PRANĖ RUDINSKA (1911. XI. 2 d. - 1978. I. 11 d.) Montreallo Lietuvių Bendruomenė prieš metus atsiveikino šiais žodžiais:

"Dienos meto pačiame darbyme-tyje atėjo angelas ir iškviėtė Tave, Pranai, į anapus. Tikime, kad be Dievo žinios ir plaukas nenukrenta nuo žmogaus galvos, vienok artimųjų ir mūsų visų liūdesys yra gilus Tavo netekus, taip neperspėtai skaudus. Susirinkome prie Tavo karsto pasi-guosti bendramie liūdesyje ir maldos. Zinoame, kad Tavo noras buvo, valandai išmušus, pasitraukti iš šio gy-venimo tyliai, nežymiai, padarant mažiausią skausmo pasiliekantiems. Bet tai įvykti negalėjo, nes Tavo gy-venimas buvo turiningas, išsiskojęs ir lauges į visą mūsų lietuvių bend-ruomenės gyvenimą. Aplinkybėms susidėjus, iki mirties likai Lietuvių Bendruomenės tarnyboje. Jei spau-dia, K.L.B. Bendruomenė sieja Tavo darbus su visa lietuvių šeimija, tai kredito unija "Litas", "Baltijos" sto-vyklavietė, lietuviškos parapijos, or-ganizacijos, liutuanistinė mokykla liu-dija, kad Tu savo talentus ir darbą, atidavei pirmiausia Montreallo Lie-tuvių Bendruomenei. Savo kelyje sutikai daug žmonių ir gyvenį jų atmintyje. Jie gerbė Tavo nuomonę, mėgo Tavo darbštų paslaugumą, pa-milo dėl Tavo gero, retai bepasitai-kancio vaizgantiško būdo, jo giedro linksmumo. Tau netrūko žmogų tin-kamo žodžio, aiškaus, pastikėjimą ke-liančio, raminančio. Parašyti ar gir-dėti Tavo žodžių KL Bendruomenės suvažiavimuose, "Lito" narių meti-nuose susirinkimuose, posėdžiuose, pasitarimuose, parengimuose, minė-jimuose visuomet skambėjo šviesia-me fone, kaip žodžiai šviesaus žmo-gaus. Mes, tos pačios žemės vaikai ir to paties likimo broliai tarimai: Tu buvai mums ir mūsų Bendruo-menei tikra Dievo dovana. Dievo duota ir atsauckta dovana! Tesie Jo valia!"

Iz. Mališka

Greitas ir tikslus patarnavimas!

Tel. Bus.: 722-3545

Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS

C. I. B.

GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907 A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.

"LITAS"

ADRESAS: 1465 DE SEVE STREET

MONTREAL, QUE. H4E 2A8. TEL. 766-5827

MOKA UŽ:		DUODA PASKOLAS:	
Einaamasis s-tas	6.0 %	Asmeninis	11 %
Taupomasis s-tas	9 %	Noklin. turto	10.5 %
Pensijų planas	8.5 %	Čekių kredito	12.0 %
Term. ind. 1 m.	9.5 %	Investicines nuo	11 %
Term. ind. 2 m.	9.75 %		
Term. ind. 3 m.	10 %		
Duoda nemokamą gyvybės apdrau-dą iki \$2,000 už taup. s-tos sumas.		Nemok. gyvybės apdr. iki \$10,000 už paskolos sumą.	

KASOS VALANDOS:
1465 De Seve St., pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 iki 3 v.; ketvirtadieniais nuo 12 iki 8 v.v., penktadieniais nuo 12 iki 6 v.; sekmadieniais nuo 10.45 iki 12.45 v. Sekmadieniais nedirbama vasarą nuo gegužės 15 iki spalio 15 d. ir per visus ilgausius savaitgalius.
3907-A Rosemont Blvd.: pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 6 iki 8 v. vakaro ir penktadieniais nuo 1 iki 8 v. vakaro.

Daugiakultūrių reikalų min. N. Cafik laiškė "T2" redak-c